

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT.

*Thirteenth day of the Fifth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 10th August, 1965.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

FIXATION OF SALARIES OF COPYISTS AND EXAMINERS

311—

*1050 (4984) Q—*Sri J L N Chowdary (Chirala)*—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether the salaries of the copyists and examiners, in the Revenue Department have been fixed in the revised pay scales ;

(b) if so, when, if not, the reasons therefor ;

(c) whether there is any difference between the pay scales of Judiciary Copyists and Revenue Copyists , and

(d) what are the findings of the Two-Man Committee in fixing up the salaries of the Revenue Copyists ?

The Minister for Revenue (Sri N Ramachandra Reddy):—(a) No Sir.

(b) Copyists and Examiners in the Revenue Department are not governed by any Subordinate Service Rules. They form a separate category and are paid a fixed pay by the Collectors assessing the volume of work, turned out by them ;

(c) Yes Sir. While the Copyists and Examiners in the Judiciary Department are governed by time scales of pay, no time scales are given to those working in the Revenue Department

(d) The two-Man Committee constituted to look into the anomalies in the pay scales, as revised in 1961 observed, that the volume of the copying work, turned out in the Judicial Department is comparatively much more than that of the Revenue Department, and therefore, the Committee were unable to accept the request of the Non-Gazetted Officers' Association, for extending the allowance given to the Copyists in the Judicial Department to those in the Revenue Department.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం):—వాళ్ళకు 33 రూపాయలు కూడా వద్దంటేదంటి. వైగా వాళ్ళకు యిచ్చిన D. A లో 10 రూపాయలు కట్ చేసి recovery కి పెట్టారట. అట్లా recovery కి పెట్టేకంటే వాళ్ళకు scales fix up చేస్తే చాలా బాగుంటుంది. వాళ్ళకు వచ్చేపారికోపికం చాలా తక్కువగావుంది అందుకని జీవితం గడవడం కూడాచాలాకష్టం అందువల్ల గవర్నమెంటు ఆలోచన చేసి fixation of pay చేస్తే బాగుంటుంది. అవిధంగా చేస్తుందా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—నాకు ఏమీ అర్థంకాలేదంటి ఏమీ కట్ చేసినారో

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—D. A 18 రూపాయల్లో 10 రూపాయలు cut చేశారు అంద్ర ఏరియాలో. అది రికవరీకి పెట్టారు. దానికి representation కూడా యిచ్చాము. దాన్నిగురించి యాతవరకు ఏమీ రాలేదంటి వాళ్ళకు 18 రూపాయల్లో 8 రూపాయలు మాత్రమే యిచ్చి 10 రూపాయలు cut చేశారు అది recovery కి పెట్టారు.

Sri N. Ramachandra Reddy—I will take note of it Sir, and see what could be done.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు):—అధ్యక్ష! judiciary లో పనిచేసే వాళ్ళలో temporary ఉద్యోగులు 9 ఏళ్లు నుండి, 8 ఏళ్ళనుండి పనిచేసే వారున్నారంటి 8 ఏళ్ళకు మించివుండే temporary ఉద్యోగులను permanent చేయాలని ఒక G O issue చేశారు. అటువంటిది Judiciary Department లో అన్వర్తింప చేయడం లేదు. దాని విషయం ఏమైనా ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—నేను యిదివరకే మనవి చేశానంటి Judicial Department service conditions వేరుగా ఉన్నాయి. దాని time scales వేరు అని కూడా మనవిచేశాను. అయితే మరి D. A విషయం చెప్పినారు. 30 రూపాయలు అసేపుంటే. కానీ తక్కువ అని శలవిస్తున్నారు. అదేమిటో మరి!

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల):—ఈ Copyists Revenue Department లో పేన్సప్పటికీకూడా గవర్నమెంటు సర్వెంప్లైకదా! గవర్నమెంటు సర్వెంట్లుగా తీసుకున్న తరువాత అందరికీ ఒక మినిమమ్ వుండాలి వాళ్ళను temporary అనో. work-load లేదనో చేయడంకన్నా ఎంతమంది వున్నారో వాళ్ళకు కావలసినంత work అప్పజెప్పాలి. లేకపోతే ఆసలు వేసుకోవడం మానెయ్యాలి.

Government Service లోకి తీసుకున్న తరువాత యిప్పుడు ఈ copyists question దగ్గర, దగ్గర 15, 20 ఏళ్ళనుంచి వస్తున్నది. వాళ్ళను కూడా regular గా పెట్టి

తైము స్కె-య్యలో పెట్టడానికి ఆలోచిస్తారా? వారు చెప్పిన reason Judicial Department లో వున్నంత work, Revenue Department లో లేదన్నట్లయితే వాళ్ళచేత work చేయించండి లేకపోతే ఈ copyists ను తీయించేయండి. వాళ్ళను పిలిచి starve చేయడం మంచిదికాదు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — పిలిచి starve చేయాలని ఉద్దేశ్యంకాదు. Their service conditions are governed by Board Standing Order No. 178. According to these service conditions the Collector is authorised to fix the scale of pay as per the volume of work.

Sri T. Balakrishnaiah (Satyaavedu):—The copyists working in the Judicial Second Class Magistrates' Courts are asked to bring their own typewriters as a condition precedent to their appointment. Will the Government relax the rules or supply typewriters to all copyists in the Judicial Second Class Magistrates' Courts?

Sri N. Ramachandra Reddy:—That is a separate question.

BIFURCATION OF DISTRICTS

812—

*1057(5037) Q—*Sarvasri T. Bala Krishnayya, K. Mara Reddy (Rajampet), V. Visweswara Rao (Mylavaram) and G. N. Pattabhi-Reddy (Vepangeri).*—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to bifurcate the existing revenue districts and reduce the size for the purpose of administrative convenience, since the present territorial jurisdiction of the districts is unwieldy and bigger; and

(b) what are the new districts that are proposed to be created and the areas comprising of the same?

Sri N. Ramachandra Reddy:—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు — కొన్ని జిల్లాల విస్తీర్ణం చాలా పెద్దదిగా వున్నదండి. Administration గురించి చాలా యిబ్బందిగా వున్నదని భావిస్తున్నాము. అందువల్ల వాటిని bifurcate చేయడానికి ఎందుకు చర్యలు తీసుకోకూడదు?

Sri N. Ramachandra Reddy:—This question was discussed at length the other day.

Mr. Speaker:—That was about 5 or 6 days back.

శ్రీ కె. మారారెడ్డి:—అమధ్య పేపరులో చూశాము; విజయనగరం కొత్త district చేస్తున్నారనీ, అట్లాగే చిత్తూరుజిల్లా, కడప, నెల్లూరుతో తిరుపతి కొత్తగా చేస్తారనీ కూడా. I have seen in the news papers. అదేమైతే విజయనగరం, Vishakapatnam district ను bifurcate చేస్తారనీ, అట్లాగే తిరుపతికూడా కొత్త జిల్లా చేస్తారని చూశాను.

Mr Speaker—He was not present the other day.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఇదివరకే మనవిచేశాను. proposals ప్రత్యేకంగా యిక్కడ పెట్టాలి, అక్కడ పెట్టాలి అనిలేదు కాని జనరల్ గా ఒక తాలూకాను, ఒక జిల్లాను మాత్రంగా ఏర్పాటుచేయాలంటే ఖర్చు ఎంత అవుతుంది? దానికి ఏ ఏ requisites వుండాలి అనేది ఆలోచనలో వుంది.

Sri T. Balakrishnaiah—Recently, it appeared in some important newspapers that there was a proposal to include Satyaveedu Taluk in Nellore District. Is it true?

Sri N. Ramachandra Reddy—I do not know, Sir. I have not seen it.

Mr. Speaker—This question was answered the other day.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెలనపల్లి) —అంతే ఆరోజు చీఫ్ మినిష్టరు గారు లేరండి. ఈ రోజున వున్నారు. అందుకని

Mr. Speaker—Is the hon. Member putting the question because the Chief Minister is here?

Sri Vavilala Gopala Krishnarai—It is true. But . . వారు అంటున్నది ఏమిటంటే చీఫ్ మినిష్టరు గారు ఒకసారి Cabinet meeting కాగానే, గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు, అట్లాగే విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో, జిల్లాల సంఖ్య మార్చవలసి వచ్చేట్లాగావుంది అనిచెప్పారు. అసలు అట్లాంటిది ఏమీ లేదంటున్నారు. దీనికి ప్రపోజ్చు అంటున్నారు. వారు definite proposals ఇచ్చారు. దానివిషయమై ఆలోచనలో వుందా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—నేను ఇదివరకే ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇచ్చాను. ప్రత్యేకంగా headquarters ఇక్కడ పెట్టాలి; అక్కడ పెట్టాలి అని లేదుకాని general గా ఒక తాలూకాను, ఒక జిల్లాను స్పష్టించాలని అనుకున్నప్పుడు liable unit వుండడానికి administrative convenience వుండడానికి, ప్రజా సౌకర్యంగా వుండడానికిగాను ఇది ఏర్పాటు చేసినట్లయితే financial commitment ఎంత వస్తుంది అనేది ఆలోచన జరుగుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—చీఫ్ మినిష్టరుగారు క్లియర్ గా statement ఇచ్చారు. ఏమనంటే గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు, ఆతరువాత విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం ఈ జిల్లాలను redistribute చేయవలసిన అవసరం వుంది; అదేమో ఆలోచిస్తున్నాం అని చెప్పారు. అదే అడుగుతున్నాను చెప్పారా, లేదా అని?

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి) —అధ్యక్ష: నేను అప్పుడుకూడా specific గానే చెప్పాను. ఏమనంటే proposals as such ప్రభుత్వం ముందులేవు general thinking వుంది. విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం, ఈస్ట్ గోదావరి కలిపి యింకో జిల్లా extra చేయాలన్న నెల్లూరు, గుంటూరు, కర్నూలు కలిపి యింకో జిల్లా extra చేస్తే అవునరంపుంట్లా ఉట్లా కొంత reorganization కు అవకాశం వుంది. అక్కడక్కడ వేరే చోట్లకూడా కొంత అవసరం వుంది అనే general thinking వుంది.

కాని దానికి యిప్పుడు ఆలోచన అంటూ—in the shape of proposal—లేదనే మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి సి వెంకన్న (ఉరవకొండ) —గుంతకల్లును జిల్లాచేస్తూ రాయదుర్గం, ఉరవకొండ, గుత్తి ఆదోని, ఆలూరు-ఇదంతాకలిపి ఒక district చేస్తున్నట్లు పేపర్లో ప్రకటింపబడింది. అవిషయమై ఏమైనా ఆలోచన చేస్తున్నారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఎవరు ప్రకటించినారండీ పేపర్లో? గుంతకల్లు వాళ్లు గుంతకల్లు కావాలని అని పుండవచ్చు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ —ప్రపోజియన్, ప్రపోజియన్ రూపములో లేవనిచెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా అదేచెబుతున్నారు. చాలా సంతోషమే. కాని ఆలోచనలో వుండేటటువంటి విషయాలు కొన్నివున్నాయి. పోనీ ఆలోచనలోవుండే కొన్ని ఆయినా వాటికి వుండేటటువంటి స్వరూపమైనా కొంత మాకు చెప్పించడానికి వారికి పీలుంటుందా అని అడుగుతున్నాను

Sri K. Brahmananda Reddy:—That is premature, Sir.

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు (మేడ్చల్):—Present Hyderabad district ను bifurcate చేసి ఆలోచన వున్నదా; Urban district అనీ, rural district అనీ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి —భీష్ మినిష్టరుగారు యంతకుముందే చెప్పారు.

*313—

SALES TAX ON FERTILIZERS

314—

*1290 (6474) Q—*Sri A. Venkateswara Rao (put by Sri V. Viswara Rao)*—Will the hon Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether sales tax is being collected from the Co-operative Societies on the sale of fertilizers, and

(b) whether Government propose to exempt the Co-operative Societies from payment of such sales tax?

Sri N. Ramachandra Reddy—(a) Chemical fertilizers are liable to tax at the point of first sale in the State at 3 paise in the rupee. If the Co-operative Societies are the first sellers of the fertilizers in the State, they are liable to tax

(b) No, Sir

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు — మంత్రిగారు లేదని చెప్పారు. ఈ Co-operative Societies కు Tax వేయడంవల్ల చాలా ఇబ్బందులకు దారితీస్తుంది; నష్టంకూడా జరుగుతుంది. అందువల్ల ఈ Co-operative Societies ను కనీసం మినహాయిస్తారా?

*Q No. 313 was not put. Hence included "Written Answers to Questions."

శ్రీ ఎన్.రామచంద్రారెడ్డి — లేదని మనవిచేశానండి. ఎవరికినష్టంకలుగుతుందో అర్థంకావడంలేదు. Ultimately consumer is bearing

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు — “Ultimately consumer is bearing” అన్నారు. మరి ఈ fertilizers ఇవి మనకుకావాలని అనుకొంటున్నాము. దానిని ప్రోత్సహించాలని అనుకొంటున్నప్పుడు, దానిని మినహాయిస్తే ఎక్కువఉత్పత్తి చేయడానికి వీలువుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — ఆవిధంగాఅయితే అన్ని taxes మినహాయిస్తే బాగానేఉంటుంది.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు) — ఇప్పుడు All India Khadi Body వాళ్లు అమ్మినవస్తువులను exempt చేస్తున్నాము? దానిని ఉపయోగంలోకి తీసుకు రావాలనే ఉద్దేశంతోటి. అదేవిధంగా ఇవికూడా కాస్తా ఖర్చు తక్కువఅవడానికి, ఎక్కువ ఉపయోగపడడానికి వీటిని exempt చేస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy — There is a particular back ground for that, Sir.

శ్రీ వీల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) — ఇప్పుడు దీంట్లో rate of sales tax ఎంతండి. తరువాత ఈ 2, 3 సంవత్సరాలలో ఎంతెంత వసూలుఅయింది..

Sri N. Ramachandra Reddy — Three in the Rupee, Sir.

Sri P. Lalamarri Venkateswarlu — The question has not been answered, Sir.

Mr. Speaker — The hon. Member wanted the figures for the previous year.

Sri N. Ramachandra Reddy — I do not have the total figures, but I have mentioned the rate.

RAIL-CUM-ROAD-BRIDGE ON GODAVARI

315—

*828 (6309) Q.—Sarasri K. Satyanarayana, (Repalle) A Sarveswararao, V Satyanarayana (Penegonda) and S Jaganadham (Narasannapeta):— Will the hon Minister for Public Work be pleased to state.

whether the Central Government has finally agreed to the proposal of the State Government for the Rail-cum-Road Bridge on Godavari at Rajahmundry?

The Minister for Public Works (Sri A. C. Subba Reddy).—Yes, Sir.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు — ఇప్పుడు సరే అదివచ్చిందని పేర్కొన్నారు. దానికి estimates గురించి మొన్న గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములోఉన్నది. In view of that, ఇప్పుడుఏమైనా జరుగుతున్నదా? దానికి శ్రద్ధవహించకపోయినట్లయితే మామూలు బ్రిడ్జిలే foundation వేస్తే సంవత్సరాలుపడుతున్నవన్నమాట. అందుచేత దానియొక్క అత్యవసరదృష్ట్యా ఏమైన steps తీసుకొన్నారా లేక తీసుకొంటారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — అసలు Railway bridge కోసం well sink చేస్తున్నారు. ఆ girders strengthen చేసేకోసం అవిధంగా చేయవలసివస్తుంది. దానికికూడా Railway వాళ్లు steps తీసుకొంటున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— రోడ్డు వెడల్పు ఎంతఉంటుంది. రెండు లారీలు సరాసరి ఎదురుగా వెళ్లడానికి ఏయంటుందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— రేదండి. 18 అడుగులు ఉంటుంది రెండులారీలు పోవు. రెండు కార్లుపోతాయి.

శ్రీ పి. వీరభద్రరావు (రాజమండ్రి):— దానికి approach roads వేస్తారా. దానిని గవర్నమెంటు bear చేస్తుందా, లేక మునిసిపాలిటీమీద ఆ బాధ్యత అంశ పడేస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— మునిసిపాలిటీ దివానా ఎత్తుతుందండి. అది గనుక మునిసిపాలిటీమీదవేస్తే?

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ — దానియొక్క వెడల్పు 18 అడుగులని చెప్పారు. అది 24 అడుగులకు మార్చేటటువంటి ఉద్దేశం ఉన్నదా? కనీసం 24 అడుగులు వెడల్పు అయినా ఉన్నట్లయితే దానిమీద రోకపోకలకు కాస్త సులభంగా ఉంటుంది. కాబట్టి దానివెడల్పు 24 అడుగులు పెట్టేదానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — అసలు well sinking అయిపోయింది ఈ wells అన్నీకూడా, it was designed that there can be only 18 feet of bridge over it అని Engineer's సలహా. అందువల్ల at this stage 24 అడుగులు చేయడానికి ఏయలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — కొంతమంది Railway Engineers ను కనుక్కొంటే కానాట్ లివర్ ఆరేంజ్ మెంట్ చేసి వెడల్పుచేయవచ్చు, తప్పకుండా అవిధంగా చేయడానికి అవకాశంఉన్నదని అన్నారు. అదేమైనా మంత్రిగారిదృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— దృష్టికివచ్చే, Railway Board లో ఆ Engineers ను ప్రశ్నించారు. 18 అడుగులకంటే 24 అడుగులుకంటే చాలాబాగుంటుందికదా అని. They clearly told me that it was not possible.

NEW RAILWAY LINES

316—

*843(6356) Q — *Sarvasri A. Sarveswara Rao and V. Satyanarayana*:— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

whether the Centre has taken any decisions and informed them to the State Government regarding the formation of new railway lines, linking Bailadella in Madhya Pradesh with Kothagudem in Andhra Pradesh and Bhadrachalam with Kovvur of west Godavari District to facilitate transport of iron ore to Kakinada Port?

Sri A.C. Subba Reddy:—No Sir.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:—'No' అనేది స్పష్టంగా చెప్పండి. what part is negatived అని చెప్పినట్లయితే దానిమీద supplementary వేయడానికి వీలువుతుంది అదేమిలేకుండా ఒకబండగా 'No' అంటే, ఏమిటండి?

Mr. Speaker:—He wants details

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—Centre ఏమైనాచేసిందా అంటే 'No' అన్నాను దానికి 'బండి' అంటే ఎట్లాంటిది? Sir, Is it parliamentary?

Sri A. Sarveswara Rao:—It is only an adjective, Sir. బండ question అంటే blunt గా ఉన్న question అనే అర్థంగాని మంత్రిగారిని అన్నానని తీసుకో కూడదండీ. అదిచాలాతప్పు నాకుకూడా తెలుసును. 'బండ' has a special meaning. It is an adjective

Mr. Speaker:—Please put the supplementary question without further delation on the matter.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు —ఇప్పుడు కొన్ని proposals ఉన్నాయని ఇదివరకే చెప్పారండి. అబైలదిల్లా కలుస్తున్నదా లేదా అనేదానికి ఏమిటంటే plans లో ఉన్నదన్నారు. అదిఎంతవరకు నిజమని? final decision తరువాత తీసుకోవచ్చు. కాని ఇప్పుడది ఏ process లో ఉన్నదని? అబైలదిలా కలుస్తున్నదా లేదా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—సర్వేచేస్తున్నారని మేముకూడావిన్నాము వాళ్ళ ఇంజనీర్లుకూడావచ్చారు; particulars అడిగారు. We have given them Centre నుంచి మట్టుకు మాకు ఏమీ information లేదు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్ శర్మ:—వాళ్ళ పరిశీలనచేస్తున్నారని అన్నారు. ఇప్పుడు ఏ stage లో ఉన్నారో చెప్పగలుగుతారా స్పష్టంగా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—పరిశీలనకాదు, సర్వేచేస్తున్నారు అనిచెప్పానండి.

IRRIGATION DEVELOPMENT COMMITTEE TO VIZAG DISTRICT

317—

*544 (4985) Q.—*Sri P. V. Ramana (Kondakarla)*—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state,

whether Government constituted a development committee to Visakhapatnam district to fulfil the target of irrigation potential in the District, and if so, the particulars of the same?

Sri A. C. Subba Reddy:—No such committee was constituted. But a District Irrigation Development Board has been functioning in the Visakhapatnam District with the Collector as Chairman and the Superintending Engineer, or his nominee, the District Agricultural Officer and the Deputy Registrar of Co-operative Societies as members.

శ్రీ పి. విశ్వేశ్వరరావు:—మంత్రిగారు నెలవిస్తూ Irrigation Development Board ఉన్నదని చెప్పారు. అందులో Collector, Superintending Engineer వ్నారు. కాని అందులో non-officials ఎవరు లేకపోవడంచేత, ఏవైనా problems

వాళ్ళముందు పెట్టి discuss చేయడానికి వీలు లేకుండా పోతుంది. పీళ్ళముందు వచ్చేటటువంటివి general problems తప్ప particular problems కొన్ని discuss కావడంలేదు అనినేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఇది అన్ని జిల్లాలకు వర్తిస్తుంది.

Sri A. C. Subba Reddy:—Another latest G.O. has been issued Sir Whenever they want, they can also invite the Zilla Parishad Chairmen

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య:—ఆ కమిటీ ఇంతవరకు చేసినటువంటి progress ఏమిటి, కొత్తగా irrigation projects ఏమైనా తీసుకొన్నదా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—వేరే ప్రశ్నంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఈ బోర్డు అన్ని జిల్లాలకు వర్తింపజేయడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ఇంతవరకు ఆలోచన ఏమీలేదు. బహుశా ప్రతి జిల్లాలో ఈమాదిరి బోర్డు ఉన్నదో లేదో నాకు తెలియదు. ఆలోచనలో ఏమీలేదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అన్ని జిల్లాలలో ఉన్నదోలేదో మంత్రిగారికి తెలియదట, కాని కృష్ణాజిల్లాలో ఉన్నదని నాకు తెలుసు. వారు అప్పుడప్పుడు సమావేశము అవుతున్నారు. కాని, నాకు తెలిసినంతవరకు దానియొక్క ఫలితాలు రావడంలేదు. మేము చాలాసార్లు వ్రాసినప్పటికీ కూడా దాని ఫలితాలు తెలియడం లేదు అందువల్ల జిల్లా పరిషత్తు Chairmen మాత్రమే కాకుండా ఎక్కువగా ఈ development activities జరిగేటటువంటి మెట్టప్రాంతాలనుంచి కూడా కొంతమందిని తీసుకోడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ముందు ఒక Board ఉండేదండి Irrigation Advisory Board అనేది ప్రతి జిల్లాకు కూడా, అది quorum లేక ఎప్పుడూ meeting కాలేదు. అందువల్ల అది తీసివేసి ఈ మాదిరిగా పెట్టే త్వరగా పని జరుగుతుందనే ఉద్దేశంతో ఈ విధంగా పెట్టాము.

Mr. Speaker:—He says they are not working for want of quorum

Sri A. C. Subba Reddy:—Previously. That was why they were abolished.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు (ఖమ్మం):—ఇప్పుడు ఈ Irrigation Board ఉన్న దన్నారు. ఇప్పుడు విశాఖపట్నంలో వున్న Irrigation potential ఎంత? దానిని ఎంతవరకు ఈ Board వల్ల సాధించారు?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—Potential అంటే ఇంకా 20 సంవత్సరాలు కాదు. 30 సంవత్సరాలైనా పూర్తి చేయలేదండి wherever it is backward, ఏవైనా schemes ఉంటే అవన్నీ తీసుకొని ఎంత progress అవుతుంది, ఏమిటి అనేది అంతా చూస్తారు.

శ్రీ జి. వెంగళరావు (వేముసూర్):—ఈ Irrigation Development Boards కు Irrigation Committees కు తేడాఉన్నది. Irrigation Development Boards అన్ని జిల్లాలలో ఉన్నాయి. దీని duty, potentialities కాదు, ఇది ఆయన కట్టు

development చూడడంఅనేది జిల్లా పరిషత్తులు వచ్చిన తరువాత Standing Committee No. 1 అది చూస్తుంది కాని District Irrigation Committee abolish అయిందనే విషయం మంత్రిగారికి తెలుసునా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి.—అది ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించింది కాదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — మంత్రిగారు చెప్పినదానిలో జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్లను చేశామన్నారు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — అవసరమైనప్పుడు ఆహ్వానించమని చెప్పాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — యమ్.ఎల్.ఎస్ కూడ ఇంటరెస్ట్ ఉందని గుర్తించి అవసరమైనప్పుడు వారినికూడ ఆహ్వానించమని చెబుతారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — చూద్దామండి.

GANUGULA GEDDA ANICUT

318—

* 697 (5483) Q.—*Sarvasi Ch Mallikharajuna (Yellaravaram), and D. Kondala Rao (Chintapalli)*—Will the hon Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether any investigation has been made by the Government for the construction of Ganugula Gedda anicut in Markapuram firkā in Chintapalli taluk, Visakhapatnam District, and

(b) if so, the stage at which the said investigation stands at present ?

Sri A. C. Subba Reddy—(a) No Sir.

(b) Does not arise in view of (a) above.

VATTIGEDDA PROJECT

319—

* 718 (5606) Q.—*Sri R. Guwanayya (Kothuru)*—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) the amount of expenditure to be incurred for the Vattigedda Project, Srikakulam District;

(b) whether the work has been taken up;

(c) if so, when the work will be completed ; and

(d) the extent of land that will be irrigated under the said project ?

Sri A. C. Subba Reddy—(a) Rs. 70.20 lakhs for works and Rs. 77.20 lakhs including direct and indirect charges.

(b) Yes Sir, preliminary works like construction of quarters and formation of approach roads etc. were started during 1964

(c) It is likely to be completed during the IVth plan period

(d) 9,500 acres

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—అద్యక్ష, ఇందులో (బి) కి సమాధానం 'యస్' అని చెప్పారు. దానికి క్వార్టర్సుక్రింద ఎంత డబ్బు ఎలాబ్ చేశారు? చానెలుక్రింద ఎంత ఎలాబ్ చేశారు?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—పానులో 788 లక్షలు శాంక్షన్ అయినది. యీ సంవత్సరం బడ్జెటులో 6 లక్షల 76 వేలు శాంక్షన్ అయినది.

JANJHAVATHI RIVER RESERVOIR

320—

*719 (5607) Q—*Sri P. Gunnayya* :—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state.

(a) whether the survey of Janjhavathi river reservoir in Srikakulam district has been completed;

(b) if so, the estimated expenditure for the same;

(c) the extent of land which will be irrigated under the said reservoir; and

(d) when the work will be taken up?

Sri A C Subba Reddy :—(a) No Sir. The scheme has not yet been taken up for detailed investigation.

(b) Based on preliminary investigation done previously the cost is estimated at Rs. 50.80 lakhs for works, and Rs. 57.71 lakhs including direct and indirect charges.

(c) 19,000 acres—It is proposed to stabilise 10,000 acres of precarious wet, and 9000 acres of new ayacut.

(d) In view of the answer given for clause (a), it cannot be said now when the work will be taken up.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—జంఝావతి ప్రాజెక్టు పార్వతీపురం తాలూకా మొత్తం మీద ప్రాముఖ్యమైనది ఎంతోకాలంగా ఉన్నటువంటిది. కీ. శే. ప్రకాశంగారి గవర్నమెంటులో ప్రణాళికలో కలిపారు ఇంతవరకు దీని నామరూపాలు లేవని చెబుతున్నారు దానిని ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు? దానిని ఎప్పుడు తీసుకునేది స్పష్టంగా ప్రకటించి ఆ తాలూకా ప్రజల కష్టాలు తొలగించుటకు అన్నివిధాలా చుంట్రిగారు కృషిచేస్తారా అని అడుగుతున్నాను?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ఇది ఎప్పుడో శాంక్షన్ అయినది. Without assigning any reasons it was dropped. ఏమీ రీజన్సుచెప్పకుండా డ్రాప్ చేశారు.

అయితే ఇప్పుడు ప్రిలిమినరీ ఇన్ వెస్టిగేషన్ జరుగుతోంది. అది జరిగినతరువాత రెమ్యూనరేషన్ సరిగా ఉంటే తప్పకుండా తీసుకొనుటకు ప్రయత్నంచేస్తాము

NALLAVAGU TANK IN GAJWEL SAMITHI

921—

*801 (6118) Q.—*Sri S. Vemayya (Put by Sri V. Visweswara Rao)* :—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state.

(a) whether there are proposals with the Government to construct a Nallavagu tank, in Gajwel Panchayat Samithi, Medak District during the current year with a estimated cost of Rs 40 lakhs,

(b) the extent of land that can be brought under cultivation under this tank; and

(c) the time by which the work will be completed?

Sri A.C. Subba Reddy :—(a) It is presumed that the hon Member is referring to Nallavagu reservoir project in Narayankhed Taluk of Medak District and if so, the answer is in the affirmative

(b) 5, 100 acres in Ab and 800 acres in Rabi.

(c) Due to poor response from the contractors, the work on the scheme could not be taken up so far. However, tenders, have, again, been called for fixing 25-7-1965, as the last date for the receipt of tenders. This scheme will be completed in about two years from the date of handing over of the site to the contractor

Sri Ramachandra Rao Deshpande (Narayankhed).—Because of the huge amount involved in the contract of that particular project, probably there was no response or there was poor response. Will the Government think of splitting up the whole scheme into small contracts and calling for tenders?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—కంట్రాక్టుకు రెండుమూడు దఫాలు పిలిచారు. రాకపోతే డిపార్టుమెంటులో పీన్ పిల్ గా చేయుటకు కంట్రాక్టర్లను పిలిచి యివ్వవలసివస్తుంది. వర్క్ అంతటికీ ముందు పెంథర్ పిలిచినతరువాత అది వస్తుందో రాదో చూచి తరువాత చివ్వి పిలిచి డిపార్టుమెంటులోగా తీసుకొవచ్చును.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈ పానిట్ల స్ప్లిట్ చేసి ముగ్గురికి యిస్తే ఇద్దరు బాగానే పనిచేసేవారు బాగానేయకపోతే మొత్తము పని పాడవుతుంది. దామీ మని స్ప్లిట్ చేయకుండా ఇచ్చి, తక్కిన వసులు విడదీసి యిచ్చినా పర్వాలేదు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—రెండుమూడు దఫాలు పిలిచి రాకపోతే అప్పుడు డిపార్టుమెంటులోగా పీన్ పిల్ కంట్రాక్టర్లను పిలిచి చేయస్తామని చెప్పాను

శ్రీ బి. కె. ఆర్. శర్మ :—25-7-65 వరకు పెంథర్లకు ప్రైము యిచ్చామని చెప్పారు. ఈ అఖరు పర్యాయం వలననే కంట్రాక్టర్ల వచ్చారా? దానినిగురించి సమాచారం ఉన్నదా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—తెలియదు. వచ్చినప్పటికీ ఛేంబర్స్ చేయడం, కాలిక్యులేట్ చేయడం ఆలస్యం అవుతుంది.

Sri Ramachandra Rao Deshpande—I would like to know whether the Government would have any objection to call for K-2 contracts because, as it was said, there was a poor response.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—మొదట ట్రయ్ చేయవలె. టెండర్లు వస్తాయో రావో చూడాలి. 25 జూలైకి మళ్ళీ విలివారు రాకపోతే డిపార్టుమెంటులో పీన్ మేల్ కంట్రాక్టు విలిచి చేయించాలిగాని అది లేకుండా ముందుగానే ఇద్దరు ముగ్గురికి పంచిపెట్టితే తకరారు వస్తుంది.

WAKF COMMITTEE FOR CHITTOOR

322—

*231 (5910)Q —*Sarasri C.D Naidu (Chittoor), P. Rajagopal Naidu (Tavanampalle) and K. Narasimha Reddy (Thamballapalle)*:—Will the hon Minister for Home be pleased to state :

(a) whether the Chittoor District Wakf Committee was constituted this year;

(b) if so, the number of the members in the above Committee ;

(c) Whether there is any representative for Bangarupalem Sub-taluk in the Committee, and

(d) the basis of nominating the above members ?

The Minister for Home (Mir Ahmed Ali Khan) :—(a) The answer is in the affirmative.

(b) Eleven (including the President).

(c) The answer is in the negative.

(d) According to the provisions contained in clause 13 of the ~~Andhra Pradesh Wakf Regulations, 1963~~, the Board is competent to establish such committees. The Board has selected persons considered suitable for appointment as members.

Sri V Srikrishna (Mangalagiri) :—We must know the basis for nominating the members

Sri Mir Ahmed Ali Khan :— The particular regulation is not before me.

Mr Speaker :—He does not have the regulation with him now.

Sri P Rajagopala Naidu :—I wanted the answer to clause (c).

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—No.

Sri P Rajagopala Naidu :—In view of the fact that many Muslims are living in that Taluk why has it not been represented on the Committee ? It is a separate Taluk.

Sri Mir Ahmed Ali Khan.—The Board has replied that according to their suitability from the whole district 11 members have been appointed on the Committee. They have not taken any member from this taluk. It is the discretion of the Board.

Sri P. Rajagopala Naidu.—There are only 9 taluks, and out of 11 members no member has been taken from Bangarupalem Taluk where there are so many Muslim families.

Sri Mir Ahmed Ali Khan.—As I said, it is the discretion of the Board. They have taken 11 members from the other Taluks.

Sri T. Balakrishnaiah.—May I know who are the Members of the Committee at Chittoor?

Sri Mir Ahmed Ali Khan.—They are:

1. Sowcar Syed Abdul Khader.
2. Mohammed Saleh, Advocate.
3. Mohammed Pasha, Proprietor, Cigarette Factory, Kuppam.
4. Mohammed Khalleel, Proprietor, Stainless Steel Factory.
5. Khadar Hussain.
6. Syed Hyder Wali.
7. Afghan Ismail Khan ex-Secretary, Zamiat-ul-Ulema.
8. Mohammed Azam Sait.
9. Syed Fazlullah, Munshi Fazi.
10. Shah Pir Khazi, Kalahasti.
11. Saifulla Baig, Rampachalam.

Sri T. Balakrishnaiah.—From the answer given by the hon. Minister it is seen that representation on this Committee is given only to particular Western Taluks. Will the hon. Minister please see that representation is given to the taluks in the eastern part also?

Sri Mir Ahmed Ali Khan.—They are appointed only for one year. At the time of constitution of the Committee next year, the feelings expressed in the House will be taken into consideration.

Sri P. Rajagopala Naidu.—Is it the discretion of the Board to appoint these members from only one Taluk?

Sri Mir Ahmed Ali Khan.—They have informed that a member of the board Mr. K. Sharfuddin of Anantapur toured Rayalaseema and made recommendations. On that basis these names were finalised for one year.

Sri V. Srikrishna.—There are several organisations representing the Muslim community. While nominating the members has the Board taken into consideration the representations of the organisations?

Sri Mir Ahmed Ali Khan —There may be so many suitable persons, but according to Section 13 of the Regulation it is limited to 11 members only. The Board has used its discretion.

Sri T. K. R. Sarma — What is the extent of the property in Chittoor and what is the income? Was there a board earlier?

Sri Mir Ahmed Ali Khan —A separate question may be put, Sir. This is restricted to Chittoor.

Sri T. K. R. Sarma — I am asking about Chittoor only.

Sri Mir Ahmed Ali Khan — It is about the Board. A separate question may be put.

Sri A. Sarveswara Rao — The Minister says that the members are selected according to their suitability. Will the hon. Minister explain the criteria for their suitability?

Sri Mir Ahmed Ali Khan — Their interest in Wakf affairs, their knowledge about Wakf properties etc. These are the general qualifications and criteria, and the Board has discretion in nominating the members.

Sri G. C. Venkanna — May I know what are the main functions of the District Committee?

Sri Mir Ahmed Ali Khan — The main functions of the Committee are to look after the Wakf properties and give recommendations to the State Wakf Board.

PROTECTED WATER SUPPLY IN RAJAMPETA

323—

*155 (5226) Q.—*Sri K. Mara Reddy* .—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that estimates were prepared for Protected Drinking Water Supply Schemes in Rajampeta (Cuddapah District)

(b) if so, cost of the scheme, and

(c) the reasons for not starting the works?

The Minister for Panchayat Raj (Dr M.N. Lakshminarasiah) :—(a), (b) and (c). Yes Sir. During 1960-61, the original estimate was prepared for Rs. 25,000/- which was subsequently revised to Rs. 81,000/-. The work has already been completed in all respects.

Sri K. Mara Reddy :—It does not serve the entire scheme. There is another scheme for Rs. 6.4 lakhs, we were told, for Rajampeta.

Dr. M. N. Lakshminarasiah :— No proposal has been received about the extended scheme for protected water supply. If proposals come for an extended scheme certainly Government will consider it.

SCARCITY OF WATER AT BHADRACHALAM

324—

*165 (5822) Q—*Sri S. Vemayya (Put by Sri V. Visveswara Rao)*— Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether there was any scarcity of water supply during April 1965 at Bhadrachalam ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

Dr. M. N. Lakshminarasiah :—(a) There was scarcity of water for three days only i.e., from 4th April 1965 to 6 April 1965 at Bhadrachalam.

(b) Due to failure of Submergible pumpset.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—గవర్నమెంటువారు ఆ submergible pumpset దాగుచేసి వాటి బదులు ఇంకా ఏమైనా ఇంట్రడ్యూస్ చేశారా ?

డాక్టర్ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :—మూడురోజులు స్టాప్ అయినది ఆ మూడు రోజులలో అది రిపేరుచేశారు. అంతవరకు ఉన్నటువంటి వాటర్ను ఫిక్సెడ్ అవర్స్ పెట్టి, దానిని రెగ్యులేట్ చేసినారు.

DRINKING WATER WELLS IN DEVARKONDA TALUK

325—

*174 (5449) *Sri Y. Peddaiiah (Deverakonda)*.—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state.

(a) the number of new drinking water wells, sanctioned in various Panchayat Samithus in Devarkonda taluk, Nalgonda district in March 1965 ;

(b) the number of wells therein meant for Harijans ; and

(c) whether the Harijans were given 15% of the wells, if not the reasons therefor ?

Dr. M. N. Lakshminarasiah :—(a) Nil.

(b) & (c) Do not arise.

శ్రీ డి. పెద్దయ్య :—నేను వ్యవసాయాభివృద్ధి గురించి ప్రశ్న అడిగితే మంచిసీటి దాఖలుగలగలిగి ఉన్నానని చెప్పారు.

డాక్టర్ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :—అసలు ప్రశ్నలో డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్ గురించే ఉన్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ — ఇంకో ప్రశ్న పంపించండి.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ — గౌరవసభ్యులు తెలుగులో వ్యవసాయ బావులగురించి ప్రశ్న పంపించివుంటారు దానిని ట్రాన్స్లేట్ చేసినపుడు డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్ అని వ్రాసివుండవచ్చును.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దానికి మంత్రిగారు ఏమిచేస్తారు? వేరే ప్రశ్న పంపించండి.

శ్రీ వై. పెద్దయ్య — దేవరకొండ పంచాయతీసమితిలో యీ సంవత్సరం 4 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టారు. అందులో హరిజనులకు, వెనుకబడినజాతుల వారికి తగిన వాటాకుండా అన్యాయం జరిగింది. దానినిగురించి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా?

డాక్టర్ ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య :— గౌరవ సభ్యులు నల్గొండీ వెల్స్ గురించి అడుగుతున్నారు. దానికి ప్రత్యేకమైన ప్రశ్న వేస్తే, అది విచారణ చేయిస్తాను. ఎవరికైతే వెల్స్ త్రవ్వించుకోవాలి? స్థానికులేదో, వారికి సహాయంచేయాలనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. తప్పకుండా స్థానికులేనివారికి ఇవ్వాలనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశమని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి ఎన్ పట్టాభిరెడ్డి :— అధ్యక్ష, మంత్రిగారు జవాబుచెబుతూ, ఆ సంవత్సరంలో ఆ సమితిలో త్రాగడానికి బావులు కాంక్షన్ కాలేదు అన్నారు. అన్ని సమితులలో ఆ సంవత్సరం త్రాగడానికి మంచి నీటిబావులు ఒక్కటికూడ కాంక్షన్ కాలేదా?

Dr. M. N. Lakshminarasiah:—Probably he has not followed the question: "The number of new drinking water wells sanctioned in various Panchayat Samithis in Devarkonda Taluk, Nalgonda District in March 1965" The month has been mentioned. In that month no new wells were sanctioned.

EXPANDED NUTRITION PROGRAMME

*239 (5942) Q.—*Sri P. O. Satyanarayana Raju (Kosigi).*— Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state.

(a) the number of blocks in our State, where expanded Nutrition programme is being implemented during 1965-66

(b) the number of such blocks selected in Kurnool district; and

(c) the criteria that is fixed for implementing the Expanded Nutrition Programme?

Dr. M.N. Lakshminarasiah:—(a) The Expanded Nutrition programme is being implemented in 20 Panchayat Samithis during 1965-66

(b) The programme has been in operation only in one Panchayat Samithi in Kurnool district, viz., Koduturu Panchayat Samithi.

(c) This programme was introduced in each district in one Panchayat Samithi where a Primary Health Centre was functioning. Ten villages in each of the above selected Samithi Blocks were chosen which offered the best prospects for the development of school gardening, Poultry and pisciculture as well as local participation.

శ్రీ టి కె ఆర్. శర్మ — కర్నూలు జిల్లాలో కోడుమూరు పంచాయితీ సమితిలో ఇది అమలు జరుపుతున్నామని చెప్పారు. అక్కడ చూడచేసిన 10 గ్రామాలు ఏవి? జూలకలు గ్రామంకూడ దానిలో ఉందా? ఉంటే దానిలో కోళ్ల పెంపకం కాకుండా, కోళ్లగాని, కోళ్ల వాసనకూడ లేనటువంటి పరిస్థితి అక్కడ ఉంది. ఈ న్యూట్రీషన్ ప్రోగ్రామ్ సక్రమంగా సాగించటానికి తీసుకొన్నటువంటి కఠినమైన చర్యలు ఏవైనా ఉంటే, వాటిని అమలు జరపటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ — ఈ కోళ్ల పెంపకం ఉన్నచోట వెజిటేరియన్స్ను వేస్తే బెటర్ గా ఉంటుంది.

డాక్టర్. ఎం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య — ఆ పది గ్రామాల పేర్లు ఇవి — కోలకల్లు, బూరందేవి, గొల్లలదొడ్డి, కృష్ణదొడ్డి, సిబెలగల్, యర్లదిన్నె, కొత్తకోట, జాలకల్లు, కంబడహల్, గుండ్రవేలు.

The work turned out is .

School gardens established	8
Poultry units established	8
Tanks for Pisciculture	2

శ్రీ వి వి శేషశ్వరరావు — ప్రతి జిల్లాలోను ఒక బ్లాక్ లో 10 గ్రామాలు అని చెప్పారు. ఎవరు Supervise చేస్తారు? School garden నుంచిగాని లేక ఫిషరీ ఫిషరీ culture నుంచిగాని వచ్చేది proper గా check up చేయబడుతున్నదా? దానిని గురించి సమితి ఎంత ఖర్చుపెడుతూ ఉంటుంది? ఆ figures ఇస్తారా?

డాక్టర్. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య — దీనికొక officer ఉన్నారు. Expanded Nutrition officer ఉన్నాడు తరువాత various departments, Health department, Agriculture department, Veterinary department వీళ్ళందరూ supervise చేస్తున్నారు Supervision ఉన్నది.

శ్రీ ఎ రామచంద్రారెడ్డి (భువనగిరి) — భువనగిరి సమితిలో జొర్రపల్లి మొదలగు 10 గ్రామాలలో 10 సంవత్సరాల నుంచి ఉన్నది. నేను అనేకసార్లు వెళ్ళాను. సమితి ప్రెసిడెంటు దృష్టికి తీసుకువస్తే దండగమారిన స్క్రీము అది Paper మీదనే ఉన్నది. దానివల్ల డబ్బు అంతా పాడైపోతున్నదని భువనగిరి ప్రెసిడెంటు, కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు స్వయంగా సమావేశంలో చెప్పారు. Nutrition scheme ప్రతి బ్లాక్ లో ఉన్నదని అంటున్నారు. అదంతా దండగమారిగా ఉన్నదని టుప్పటికైనా పునరాలోచించి, దానిని రద్దుచేసి వేరేరూపంలో ఆ డబ్బును సర్వీనియోగ పరచేండుకు ప్రయత్నం చేస్తారా?

డాక్టర్. ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య — అక్కడక్కడ సరిగా పని జరగక పోవచ్చు. భువనగిరి బ్లాక్ లో పని జరగడంలేదు కాబట్టి complete గా State wide గా,

country-wide గా తీసివేయడం మంచిది కాదు. అది ఏదైన ఉంటే సరు బాటు చేసుకొందాము. బాగా పని చేయకపోతే మనం అంతరము కలిపి బాగా పని చేసేటట్లుగా చేద్దాము అటువంటి villages ఏమైన ఉంటే we will give orders, Sir.

శ్రీ రామచంద్ర రావ్ దేశపాణి—अध्यक्ष महोदय । मैं यह जानना चाहता हूँ कि एक्सपेनडेड न्यूट्रीशन प्रोग्राम कि वजह से क्या लोगो और बच्चो का स्वास्थ्य अच्छा होने की कोओी व्यालुवेशन रिपोर्ट है ।

డాक्टर एम. एन. लक्ष्मी नरसैया—हाँ उम्मीद तो हम वही करते हैं और बँस होभी रहा है । Provide nutritionally valuable food for physically low nourished, lacting, for nursing mothers, school children, etc.

JAIL FOR HOT-HEADED PRISONERS AT ARAKU VALLEY

327—

*196 (5681) Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* :—Will the hon Minister for Law and Prisons be pleased to state.

Whether the Government have plans to construct a Jail at Araku Valley for the hot-headed prisoners and those convicted for heinous crimes?

The Minister for Law and prisons (Sri P. V. Narasimha Rao).—The answer is in the negative.

శ్రీ ఎ. నర్సయ్యారావు :— అటువంటి తరహాగల మనుష్యులకు ప్రత్యేకంగా సదుపాయం చేయాలని ఈ మధ్యన క్రొత్తగా వచ్చినటువంటి స్కిమ్ము చూపినట్లయితే అది చాల పనికి వస్తుందని అంతరాత్మీయ experts యొక్క opinion. వాతావరణ ప్రభావం విశ్వమీద కలగడానికి, పీళ్ళలో సంస్కరణ కలగడానికి అటువంటిచోట్ల జైలు కట్టించినట్లయితే బాగా ఉంటుంది. ఉత్తరోత్తర సంస్కరింపబడతారు. ఆ ఉద్దేశ్యంతో వేసిన ప్రశ్న. అందుచేత మరొకసారి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇది అరకు valley లో లేదు. అన్నాము. ఇలాంటి ఒక స్కిమ్ము ఆసిఫాబాద్ లో పెట్టాలని అనుకొన్నాము. అక్కడ ఒక District Jail ఉన్నది. పాతది. దానిని బాగుచేసి 120. 150 మందిని hot headed వాళ్ళను తీసుకువెళ్ళి పెట్టాలని ఒక స్కిమ్ము ఉన్నది. దానిని గురించి వేసు యిక్కడ అనేకసార్లు మనవి చేసి ఉన్నాను. దానికి సంబంధించినటువంటి వివరాలన్నీ work out చేయబడుతున్నాయి దానికి ఖర్చు ఎంత అవుతుంది అనేది కూడ అంచనాలు వేస్తున్నారు అది ఆలోచనలో ఉన్నది కాని Thurd plan లో అది తీసుకొనే పరిస్థితి లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు అరకు లోయలో పెట్టే Prison hot-headed వాళ్ళకా, లేక cool-headed వాళ్ళకా ? మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నటువంటి వాటిలో coolest place అది. Privilege క్రింద పంపిస్తారా ? శిక్ష క్రింద పంపిస్తారా ? It cannot be a punishment.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు. — అది అరకు లోయలో లేదనే చెప్పకున్నాను. Hot లేదు, cool లేదు

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ. — ఇప్పుడు జైళ్ళలో ఉండే prisoners లో hot headed అనే ఈ రకమైన వాళ్ళు ఎంతమంది ఉంటారు? వాళ్ళకోసం యితర విధమైన పద్ధతులు అలోచన చేశారా? Hot headed వాళ్ళందరిని cool చేయడానికి ఏమైన ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు. — ఇప్పుడు habituals క్రింద వచ్చేవారంతా అలాంటి క్రమంగా నేరాలు చేస్తున్నటువంటి వాళ్ళు 350 మంది ఉన్నారు అయితే వారందరిని hot headed అనడానికి వీలులేదు చాల విశృంఖలత్వంతో కూడు కొన్నటువంటి వాళ్ళు Turbulent అనేవారు 150 మంది వరకు ఉంటారని అంచనా వేయబడింది, అసిఫాబాద్ జైలు కూడ చిన్నదే. దాదాపు 200 మందికి అది చోటు యిస్తుంది. అటువంటిది దీనికొరకు ఉద్దేశించబడినది

COMPETITIONS IN PADDY CULTIVATION

328—

* 1170 (5616) Q—*Sri P. Gunnayya* —Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether competitions in paddy cultivation were held during 1964-65 in Srikakulam District,

(b) if, so, the taluks having the highest production to their credit;

(c) the number of ryots given awards;

(d) whether competitions have been held for Sugarcane cultivation; and

(e) if so, the number of ryots to whom prizes have been awarded together with the value of prizes?

The Minister for Agriculture (Sri A. Balarama Reddy).—(a) The Crop competitions for 1964-65 are being held.

(b) Production date is not yet available.

(c) Does not arise.

(d) The competitions are not yet over, Sir.

(e) Does not arise.

శ్రీ పి. గున్నయ్య. — Block competition లో పరి పంటలుగావి, చెరకు పంటలుగావి అధిక పంటలు పండించడానికి ప్రభుత్వంవల్ల ఎరువులు మొదలైనటువంటివి తగిన సహాయం లేక చేయలేకపోతున్నాము. కాబట్టి వారికి కావలసినటువంటి రసాయనిక ఎరువులు మొదలైనటువంటివి పోచ్చుగో యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : — వీలై సంత ఘటుకు చేస్తూనే ఉన్నాము.

RAT MENACE

329—

* 1186 (5700) Q.—*Sri A Sarveswara Rao*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) whether the Government have over estimated the damages caused to the crops and particularly for paddy by the rats;

(b) whether the Government are aware that rat menace has become very serious in the Delta Districts in April, 1965; (Second crop) and;

(c) what are the steps taken by the Government to put an end to this menace?

Sri A Balaram Reddy—(a) Assessment of damage to crops is geneally done on empirical basis and 10 to 20% is widely accepted as the loss caused by incidences of pests and diseases. A safe estimate of the loss caused by rat damage to rice crop in the fields may be taken at 1 to 2% on a state wide basis

(b) Yes, Sir.

(c) Baiting with Zink Phosphide is considered the most effective and cheap method of rat control. Sufficient quantities of this chemical are stocked in all the agricultural depots and seed stores and made available to the cultivators at nominal rate of 10 paise per packet of one oz which is sufficient to treat one acre. The cultivators are also informed of the proper method of baiting with the chemical at the time of the sale.

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు.—ఏవో chemicals ఉపయోగించినట్లయితే ఎంతలు చచ్చిపోతవి. ఫరవాలేదన్నట్లుగా మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. Chemicals చాల కాలంనుంచి ఉపయోగిస్తున్నారు. ఎంతలమ్మీకూడా immunity ఏ సంపాదించినాయి అందుచేత కష్టముక్కుతో ఏదో instrument చేసి ఈ మధ్య ఉపయోగిస్తున్నారు. చాలా costlly గా ఉన్నది అందుచేత చవగా ఎలకలను చంపి పంటను రక్షించేమార్గం ప్రభుత్వం యింకేదైనా ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి.—ఇప్పుడు నేను చెప్పిన పద్ధతి మన రాష్ట్రంలో అన్ని జిల్లాలలో అమలులో ఉన్నది రైతులు ఉత్సాహంగా దానిని తీసుకొని వాడుకుంటున్నారు Intensive గా research చేసేదానికి ఒక స్కీము ప్రవేశపెట్టినాము. ఆ స్కీము రాజేంద్రనగర్ లో ప్రారంభం అయింది. దాని ఫలితాలు యిప్పుడే చెప్పేదానికి వీలులేదు.

శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి (మైదారం):—పాములు తక్కువ ఆవరంపల్ల ఎలుకలు ఎక్కువ అవుతున్నాయట. ఎలుకలను నాశనం చేయాలంటే పాములను పెంచాలట. ప్రభుత్వం ఏమైన విచారణ చేస్తుందా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ఎక్కువగా pesticides వారుతున్నాము. Pesticides ముందు చల్లినప్పుడు, friends of the farmers—పాములు వగైరాలు కొన్నిఉన్నాయి.

అవన్నీ చచ్చిపోతున్నాయి అంతమాత్రాన spraying నిలిపివేసేదానికి ఏమిలేదు. ఈ చిక్కులు ఉన్నాయి ఒక పనిచేసేటప్పుడు దానికి యింకో చిక్కుకూడ వచ్చేది సహజమే

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—Government godowns లో rat menace చాల హెచ్చుగా ఉంటోంది అంటున్నారు ఏమైన steps తీసుకుంటున్నారా? Rat menace వల్ల పోయే percentage ఎంత?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—Government godowns లో అటువంటి పరిస్థితి ఏమిలేదు. అవి చాల జాగ్రత్తగా చూస్తున్నారు. Rats గాని, పందికొక్కులుగాని పోయేదానికి ఏమిలేనట్లుగా కడుతున్నారు.

EXPORT FACILITIES FOR JAGGERY

380—

* 1197 (5767) Q.—*Sarvasri V Visweswara Rao and M Lakshmanaswamy (Kankipadu)*—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether the Government has taken any steps to arrange export facilities for jaggery to places outside the State in view of the large production in the State, and

(b) if not, the reasons therefor?

Sri A Balaram Reddy—(a) There are no restrictions at present on the inter-States movement of Jaggery and the traders are free to export the commodity to any place in the country

(b) Does not arise.

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు:—మంత్రిగారు restrictions లేవు అంటున్నారు, బాగానే ఉన్నది గాని ఎక్కడైతే జాగరీ ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తారో ఆ ప్రాంతానికి మన రాష్ట్రం ఎక్కువ జాగరీ పంపించేటట్లుగా ప్రభుత్వంవారు చర్య తీసుకుంటున్నారా? అది export చేసి market facilities విషయం పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—నీనికే కంట్రోలు లేదు రైతుగాని వ్యాపారసులుగాని ఎక్కడ ధర ఎక్కువగా వస్తుందో అక్కడికి తీసుకొని పోయేదానికి దేశంలో అంతా సేద్యం ఉన్నది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) —Restrictions ఉన్నాయి కాబట్టి తొలగించండి అని అడిగిన ప్రశ్న కాదు. ఇక్కడ ఉత్పత్తి అయిన జాగరీ వెళ్ళవలసి వంత ఎక్కువగా యితర రాష్ట్రాలకు వెళ్ళకుండా ఉన్న నంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసు నని నా భ్రమము. Wagon difficulty వల్ల అయితేనేమి market facility లేనంత వల్ల అయితేనేమి జాగరీ ఎక్కువగా export కోవడం లేదు. అందువల్ల market facilities యితర రాష్ట్రాలలో ఎక్కువగా కలుగజేసి యిక్కడనుంచి ఎక్కువగా ఎక్కువగా జరిగేదానికి ఏమైన క్రద్ధ తీసుకుంటుందా అని ప్రశ్న. ఆ ప్రశ్నకు

యిప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానం సరైనది కాదేమో మరొకసారి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—ఇతర రాష్ట్రాలకు బెల్లం పోయేదానికి ఏవో రవాణా చిక్కులు ఉన్నాయనేటటువంటిది కాదు యిప్పుడు సమస్య గత సంవత్సరం యితర రాష్ట్రాలలో పంట తక్కువై నందువల్ల ధరలు హెచ్చిపోయినాయి ఈ సంవత్సరం యితర రాష్ట్రాలలోకూడ పంట బాగా ఉన్నందువల్ల మనం ఉత్పత్తి చేసే బెల్లమునకు యితర రాష్ట్రాలలో అంత ధర రావడంలేదు అందువల్ల ఈ రవాణాకూడ మందకొడిగా ఉన్నది

శ్రీ ఎమ్ రామగోపాలరెడ్డి —పోయిన సంవత్సరము యితర రాష్ట్రాలకు పోవద్దని కంట్రోలు పెట్టింది. అందుచేత మన పరుకు కొంత విలబడిపోయింది. ఈ సంవత్సరం ఉత్పత్తి అయింది. రెండు కలిసి దానిధర పడిపోయింది. ప్రభుత్వం రైతుకు 4 రూపాయలు లాభం వస్తుందని అన్నప్పుడు అవకలికి పోవీయదు పడిపోతున్నప్పుడు వాడిని ఆదుకోదు. ప్రభుత్వం దీనికి ఏమైన సంకాయించి చెప్పకుండా ?

శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి —ధరలు విపరీతంగా హెచ్చినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు ఆ control పెట్టినారు రాష్ట్రాలనుంచి ఈ సరుకు పర్మిట్లమీదనే పోవాలని ఉద్దేశ్యం. కాని మనం కోరినంతమట్టుకు పెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు ఆ కారంలో కూడ పర్మిట్లు ఇచ్చినారు అప్పుడు export జరిగింది

శ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణస్వామి.—ఇతరదేశాల విషయం అడిగినాను. Ceylon కు ఏదో market ఉన్నదని అన్నారు. దానికి ఏమైన వెళ్ళే ప్రయత్నం ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—అదికూడ మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. బ్యా. సిలోన్ వగైరా దేశాలతో ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. Export పంపించడానికి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుగుతున్నాయి. కాని ఇంకా ఒక నిర్ణయానికి రాలేదు.

RESERVE FOREST AT KAYYUR

331—

*1080 (4878) Q.—*Sri S Vemayya (Put by Sri V Visweswara Rao)*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that an extent of acres 2,965.00 was reserved as reserve forest at Kayyur village, Venkatagiri Taluk, Nellore District recently;

(b) if so, whether the needs of the villagers have been fully considered in the matter and

(c) is it a fact that the villagers are put to much inconvenience due to this reservation?

Sri A. Balarami Reddy.—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) No, Sir.

RESERVE FOREST AT JAYAMPU VILLAGE

332—

* 1081 (4874) *Sri S Vemayya (Put by Sri V Visveswar Rao)*
Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether there are any proposals with the Government to reserve an extent of Acres 8,010-00 as reserve forest at Jayampu Village, Venkatagiri Taluk, Nellore District ;

(b) if so, the reasons therefor, and

(c) whether it is a fact that the villagers are put to hardship owing to this reservation ?

Sri A Balarani Reddy — (a) Yes, Sir

(b) In the interest of National Forest Policy and for preserving the Forest wealth for well being of the villagers residing in the neighbourhood

(c, No, Sir

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:—ఇంతకుపూర్వం, మొదటిదశలో 2,965 ఎకరాలు, యిప్పుడు ఎనిమిదివేల పదిఎకరాలు వేస్ట్‌లాండ్‌ను రిజర్వు ఫారెస్టులో చేర్చుకున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. దేశంలో తిండిగింజల సమస్య ఎక్కువగా వున్న యీ సమయంలో వేస్ట్‌లాండ్‌ను కల్టివేట్ లాండ్‌గా మార్చి అధికోత్పత్తికి ప్రయత్నించాలిగాని, దానిని రిజర్వుఫారెస్టుగా వుంచడానికి ఎందుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? మంత్రిగారు ఆహారశాఖతో బాటు, ఫారెస్టుశాఖను కూడా నిర్వహిస్తున్నారుగదా, ఆహారోత్పత్తికి అధిక ప్రాధాన్యం యిచ్చి యీ విధంగా చేయవలయునని అనుకొనడం లేదా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి:—దేశంలో ఫారెస్టు వుండడంకూడా చాలా అవసరం. ఆ విషయం గౌరవసభ్యులకు కూడా తెలుసు. మనదేశంలో వుండే భూభాగంలో మూడవవంతు భాగం అడవులక్రింద వుండవలయునని సిద్ధాంతం. అనేక దేశాలు ఆ ప్రకారంగా చేస్తున్నవి కూడా ఇంతగా మనం ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పటికీ, మన దేశంలో వుండే మొత్తం భూభాగంలో 26 పర్సెంట్ మాత్రమే అడవులు వున్నవి. అందువలన, ఇంకా హెచ్చుగా అడవులను పెంచవలసిన అవసరమున్నది. అందుకు గాను, అక్కడవుండే భూమిలో కొంతవదిలిపెట్టి, కొంత ఫారెస్టుక్రిందకు తీసుకుంటున్నాం.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు —కొంత విడిచిపెట్టి, కొంత ఫారెస్టు క్రిందకు తీసుకుంటున్నామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అసలు యీ రిజర్వు ఫారెస్టు అనేదో ఏదెట్లు ఏమైనా వుంటున్నాయో; ఫారెస్టుగా అది ఏమైనా ఉపయోగ పడుతున్నదా; ఉంటే ఎన్ని చెట్లు వుంటున్నాయి; ఆ విషయాల మంత్రిగారు చెబుతారా;

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—ఫారెస్టు అంటే ఒక్కక్కచోట చెట్లు లేకపోవచ్చు. కాని, ఫారెస్టును పెంచడానికి అవకాశం ఉన్న భూములను మాత్రమే తీసుకుంటున్నాం. అరిక పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని, ఆ ప్రాంతాలలో వెంటనే చెట్లను వేయలేక పోవచ్చు, కాని ఫారెస్టు పెంచడానికి అవకాశమున్న భూములనే తీసుకుంటున్నాం. వీలునుబట్టి అక్కడ చెట్లను పెంచుకుంటూ వెళుతున్నాం.

Sri T. Balakrishna.—May I know what is the classification of this land, whether anybody has applied for assignment of land and is it a forest poramboke that is included in the reserve forest?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—ఇతరులెవరైనా దీవికొరకు అప్లికేషన్ పెట్టారేమో నావద్ద ప్రస్తుతం ఆ వివరాలులేవు. కలెక్టరుగారు. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుతో సంప్రదించి అనేకమైన నోటిఫికేషన్స్ ద్వారా, అక్కడ రైతులకు పశువులమేతకు కావలసిన భూములను వదిలిపెట్టి తక్కినది తీసుకొనడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ వై. పెద్దయ్య — 20 సంవత్సరాలనుండి చేసుకుంటున్న బందరాయి భూములలో కూడా అక్కడక్కడ ఫారెస్టుకోసం తీసుకుంటున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. ముఖ్యంగా మాగాణి ప్రాంతాలలో కూడా జరుగుతున్నది. అందువలన, ఇంకా వై సంవత్సరాలనుండి చేసుకుంటున్న ఆ ప్రాంతాలను తీసుకొనకుండా, వాటిని మనహా యిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—ఎక్కడ ఆ విధంగా జరుగుతున్నదో...ప్రత్యేక ఒక్క వేస్తే ఆ వివరాలన్నీ తెప్పించి ఆలోచిస్తాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న.—మంత్రిగారు వన్ థర్డ్ భూమి అడవిగా ఉండాలి అన్నారు. అయితే, మన రాష్ట్రంలో అన్ కల్చివబుల్ లాండ్ ఎక్కువగా ఉంది. అటువంటిప్పుడు కల్చివబుల్ లాండ్ ను ఫారెస్టుకొరకు తీసుకొనడం కాకుండా, అన్ కల్చివబుల్ లాండ్ ను తీసుకొనడం ఒక పాలసీగా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి — వ్యవసాయం చేస్తున్న భూములను తీసుకొనడం లేదు. విడిగా ఉండే భూములను, గ్రామానికి ఫారెస్టుగాను, యితరత్రా ఉపయోగపడే భూములను తీసుకుంటున్నాం.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న.— అనంతపురం జిల్లాలో కల్చివబుల్ లాండ్ తీసుకుంటున్నారు. అక్కడ అన్ కల్చివబుల్ లాండ్ కొవలసినంత ఉన్నది. అక్కడ మాత్రం ఫారెస్టును పెంచడంలేదు. కల్చివబుల్ లాండ్ ను తీసుకున్నచోట కూడా సక్రమంగా ఫారెస్టును పెంచడంలేదు అందువలన, కల్చివబుల్ లాండ్ ను గాకుండా అన్ కల్చివబుల్ లాండ్ ను తీసుకొనడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—ఫారెస్టును పెంచడానికి కూడా కొంత మంచిభూమి కావాలి. అక్కడ కూడా చెట్లు పెరగాలి.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి.—నల్గొండ జిల్లాలో ఉండి ప్రాజెక్టు క్రింద 400 ఎకరాలభూమి రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత, అతికోత్పత్తి దృష్ట్యా ప్రభుత్వం వారు యిచ్చారు. ఈ యిరపై సంవత్సరాలనుండి వారక్కడ సాగుచేసుకుంటున్నాడు.

కొంతవరకు పట్టాలు యిచ్చారు ప్రభుత్వ రికార్డులో మాత్రం వేస్ట్‌లాండ్ అని వున్నది. ఆ భూమిని రిజర్వు ఫారెస్టు క్రింద మార్చడానికిగాను ఫారెస్టు డిపార్టు మెంటు పోలీసులతో అక్కడకుపోయి వారిని బేదఖలు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది ఇరవై సంవత్సరాలనుండి అక్కడ వారు సాగుచేసుకుంటూవుంటే వారికి యంతవరకూ పట్టాలు యివ్వడానికి ఎందుకని ప్రభుత్వం ప్రయత్నించడంలేదు?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—నల్గొండ జిల్లాలో ఏమి జరిగిందో నేను చెప్పలేను. వేరే ప్రశ్నవేస్తే ఆ వివరాలు తెప్పించి ఆలోచిస్తాను.

శ్రీ యం. రామగోపాలరెడ్డి.—ప్రభుత్వం యొక్క నిర్ణయం మంచిదే, ఫారెస్టు కోసం రిజర్వు చేస్తాం అంటున్నారు అయితే, అక్కడ మేకలు, మొదలైన పశువులు పోకుండా ఏర్పాట్లు ఏమైనా చేశారా, లేక రిజర్వు అని రికార్డులో మాత్రమే వున్నదా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—పశువులు పోకుండా వుండడానికే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం

RESERVE FOREST AT LINGAMVARIPALLI

333—

*1033(4886, Q —*Sri S. Vemayya (Put by Sri V. Visveswara Rao):*—
Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there are proposals to reserve an extent of 670-00 acres of land as Reserve Forest at Lingamvaripalli village, Markapuram Taluk, Kurnool District, and

(b) if so, the reasons therefor?

Sri A. Balarami Reddy —(a) Yes, Sir

(b) In the interest of the National Forest Policy and for preserving the Forest wealth for the well being of the villagers residing in the neighbourhood.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఈ లింగంవారిపల్లిలో 670 ఎకరాలువుంది. దాదాపు 300 ఎకరాలు రైతుల స్వాధీనంలో వుంది. దానిని ఫారెస్టు అడ్వయజరీ కమిటీవారు వచ్చి విడగొడతాం అన్నారు. రెండుసార్లు వాకు కూడా నోటీసుపంపించారు. నేను వెళ్ళాను, కాని వారు రాలేదు. తరువాత, ఒకసారి రైతులు సాగుచేసుకుంటున్న ఆ భూమిని ఫారెస్టులో కలిపేశారు అన్నారు. ఈ విషయంలో తిరిగి దర్యాప్తు జరిపి ఆ భూమిని రైతులకు వాపసుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి.—ఆ గ్రామంలో మొత్తం 1,258 ఎకరాలు భూమివుంది. అందులో రిజర్వు చేసినది 670 ఎకరాలు, మిగిలినది వదిలిపెట్టడం జరిగింది. అక్కడ వుండే డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు కమిటీవారు రికమెండ్ చేస్తే వారి యిష్టం వచ్చినట్లుగా చేయవచ్చు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ — రామచంద్రారెడ్డి గారు, సుబ్బయ్యగారు అడిగిన ప్రశ్న ఏమిటంటే—సాగుచేసుకుంటున్న భూములను రిజర్వు ఫారెస్టులో చేర్చకుండా మినహాయిస్తారా అని. పాలసీమేటర్ గా ప్రభుత్వం తీసుకుని ఆ ప్రకారం చేస్తుందా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి — సాధ్యమైనంత వరకూ అట్లాగే చేస్తున్నాం. జిల్లా కలెక్టర్, ఫారెస్టు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్ పోయి చూస్తారు వారికి అక్కడ హక్కుగమకవుంటే సెక్షన్ 26, సెక్షన్ 4 మొదలైనవాటి ప్రకారం నాలుగు నోటిఫికేషన్ వున్నవి ఎక్కడయినా అడ్జెక్స్ వుంటే ఫారెస్టు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్ ను ఎపాయింట్ చేస్తున్నాం. వారు దర్యాప్తు జరిపి, అడ్జెక్స్ వుంటే కాలఫర్ చేసి, సంచాయితీ సమితి ప్రెసిడెంటునుకూడా ఎంక్వయిరీ చేసి అక్కడ ఏమీ అన్వయం జరగకుండా చూడాలని మేము వుత్తర్వులు ఇచ్చి వున్నాం.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ — ఈ లింగంవారిపల్లెలో యం. యల్. ఎను పిలిచి కూడా సమావేశం జరపకుండా ఫారెస్టు క్రింద డిక్లెర్ చేసినట్లుగా చెబుతున్నారు సరియైన విచారణ జరపకుండా యీ ప్రత్యేకమైన కేసులు చేయడం జరిగింది. అందువలన దీనిని తిరిగి పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి — అది యింకా ఫైనల్ కే కాలేదు. ఇప్పుడు కూడా వారు ఆ ఫారెస్టు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్ వద్దకుపోయి చెప్పవచ్చు, అడ్జెక్స్ ఏమైనా వుంటే.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు — ఫారెస్టు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్ ను వియమిస్తున్నామన్నారు, నాలుగు సంవత్సరాల నుండి చెబుతూనే ఉన్నారుగాని, నాకు తెలిసినంతవరకు ఫారెస్టు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్ ను వియమించలేదు. ఆచరణలో జరుగుతున్న దేమంటే, అనేక చోట్ల సాగుచేసుకుంటున్న భూములను ఫారెస్టులో కలుపుతున్నారు. ఆ విషయమై ప్రభుత్వం ఏమీ ఆలోచిస్తున్నది?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి — ఈ చిక్కులన్నీ ఎక్స్-జమీందారీ ఏరియాస్ లోనే వున్నవి. ఆ ప్రాంతాలలో వీటిని పరిష్కరించడానికిగాను ఫారెస్టు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్స్ ను వేళాము. చిత్తూరులో ఉన్నారు, శ్రీకాకుళంలో ఉన్నారు, ఇతర చోట్ల, అవసరమైన ప్రాంతాలలో ఉన్నారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — ఈ ప్రత్యేక కేసుకు సంబంధించి రెండుపార్టీలు వాకు నోటీసు ఇచ్చారు రెండుపార్టీలు నేను వెళ్ళాను. కాని, వారు రాలేదు. తరువాత, నేను స్వయంగాపోయి అడిగితే 'అది అయిపోయింది' అని చెప్పారు. మంత్రిగారు యింకా ఫైనల్ కే కాలేదు, ఇప్పుడు కూడా పోయి చెప్పవచ్చు అంటున్నారు వారేమో కంప్లీట్ అయిపోయింది అంటున్నారు. అందువలన, తిరిగి యీ విషయంలో దర్యాప్తు చేయించి, అక్కడి రైతులకు సంబంధించిన ఆ 300 ఎకరాలను తిరిగి వారికి వాపసు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి — నేను మనవిజ్ఞానం సెక్షన్ (4) క్రింద 11-2-65న నోటిఫై చేయడం జరిగింది. అందువలన, యిది యింకా పూర్తి కాలేదు ఇప్పుడు యింకా అక్షేపణలేమైనా వుంటే, ఫారెస్టు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్ ముందు చెప్పవచ్చు. వారు తప్పుకుండా దానిని విచారిస్తారు.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:- దేవరకొండ తాలూకాలో గోనబోయిన పల్లిలో 400 ఎకరాలభూమి 20 సంవత్సరాలక్రిందట—సెకండ్ వరల్డ్ వార్ టైములో—వెబ్ లాండ్ గా కన్వర్ట్ చేసి, చేస్తున్నారు. అక్కడ పోలీసు బేదఖలు చేయడానికి ప్రయత్నంచేశారు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చిన తరువాత ఛీఫ్ కన్స్టేబుల్ గారికి పంపించారు వారు విచారించారు, తాత్కాలికంగా అగిపోయింది. ఈవిధంగా తెలంగాణాలో చాలా జిల్లా లలో ఉన్నాయి. 10-15 సంవత్సరాల నుంచి కబ్జాలోవున్నవారికి పట్టాలు యిచ్చే అర్హు యిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:- అటువంటి విషయం ఇప్పుడు నేను జోక్యం కలుగజేసు కుంటాను అనడం సరైనదికాదు. దానికి అఫీసరు వున్నారు అబ్జెక్టు వేయవచ్చు, వారు విచారించాలి. పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటును దగ్గర పెట్టుకొని చేయాలన్నాము. ఆ ప్రొసీజరు ప్రకారం జరుగుతున్నాయి.

Mr. Speaker.—Question hour is over. Answers to the remaining questions will be laid on the Table of the House.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

BANJAR LANDS GIVEN ON PATTAS IN GUDUR

318—

* 1132 (5411) Q—*Sri P. Siddiah Naidu (Sullurpet)*—Will the hon Minister for Revenue be pleased to state

(a) the extent of banjar land given on patta to the landless poor in Gudur taluk from 1960 to the end of March, 1964;

(b) the extent of ayacut therein which has been brought under cultivation so far,

(c) in case the land is kept uncultivated whether the Government will try to improve their capacity by providing financial assistance to them; and

(d) whether the Government will try to distribute the remaining banjar land at least now?

A—

(a) Acres 12,165-49 (both wet and dry)

(b) Not readily available, but major portion has not been brought under cultivation so far,

(c) Yes. On application by grantees, Government provide loans under Taccavi rules for reclamation of lands.

(d) Assignment of Government waste lands under normal assignment rules according to the latest orders, has to be taken up, after reservation of the lands to the demobilised soldiers is done.

WORKING PLANS IN FORESTS

334—

* 1097 (5222) Q.—*Sri K. Mara Reddy*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether the work of preparation of working plans in forests in various divisions was taken up by the Government;

(b) if so, the number of divisions where the working plans are completed;

(c) at what stage is it in other divisions; and

(d) when will it be completed?

A—

(a) Yes, Sir.

(b) 29.

(c) The work is in progress.

(d) Between 31st March, 1966, to March, 1968.

FOREST OFFENCES

335—

* 1098 (5223) Q.—*Sri K. Mara Reddy*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) number of cases of Forest offences detected under the Forest Act during 1964-65;

(b) number of cases disposed;

(c) what is the amount realised at compounding fees during 1964-65; and

(d) steps taken by the Government to expedite the disposal of pending cases?

A—

(a) 49, 141 cases

(b) 56,852 cases which also include cases pending at the beginning of 1964-65.

(c) Rs 15,18,678/.

(d) Intensive drives are being organised at frequent intervals to apprehend the accused for disposal of the long pending cases. The Range Officers have since been authorised to compound offences

involving property worth upto Rs 10 thereby enabling quick disposal of petty offences at the level of Range Officer itself

AROMATIC PLANT RESEARCH INSTITUTE AT TIRUPATHI

836—

* 1261 (6324) Q—*Sri P O Satyanarayana Raju*.—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that an Aromatic Plants Research Institute is likely to be started at Tirupathi,

(b) if so, the main object of the Institute;

(c) whether any aid is given by our Government to the Institute, and

(d) if so, the quantum of aid given?

A:—

(a) The answer is in the affirmative

(b) The main object of the Institute is to study and investigate into the problems relating to the Development of Aromatic Oil bearing and medicinal plants and the Natural resources of Andhra Pradesh Region and more especially of Tirumalai Hills in Chittoor District.

(c) The answer is in the negative.

(d) Does not arise.

TRANSFER OF BUS PERMITS BY PERMIT HOLDERS

837

* 71 (4638) Q—*Sri K Sreeramamurthy (Kantha)*.—Will the hon Minister for Labour and Transport be pleased to state.

(a) whether it has been brought to the notice of the Government that many of the bus permit holders in non-nationalised districts are transferring them to others without permits and making huge profits of the same; and

(b) if so, will the Government propose to issue strict instructions to the concerned officers in the Regional Transport Authorities to check up the same?

A—

(a) No such instances have been brought to the notice of Government.

(b) Does not arise.

DIVERSION OF EXPRESS BUS SERVICE FROM CHIRALA TO HYDRABAD
VIA NAGARJUNASAGAR.

338—

* 122 (4996) Q.—*Sri J L N. Chowdary* :—Will the hon Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to divert the Express Buses (both night and day services) presently plying through Guntur and Vijayawada from Chirala to Hyderabad via Narsaraopet, Karyampudi, Nagarjunsagar ; and

(b) whether there are any proposals to open a new Express bus service from Chirala to Ongole ; Nellore ; Tirupathi ; Srisailem and Madras ; in view of the short cut road laid out from Chinnaganjam to Ongole ?

A—

(a) No, Sir. There is no proposal to divert the Express services now operating from Chirala to Hyderabad via. Nagarjunasagar.

(b) No Sir. As the Corporation has no Depot maintenance facilities at Nellore, Madras and Srisailem, introduction of these direct services is not possible at present. After completion of the Depot construction at Tirupathi, the operation of service between Chirala and Tirupathi will be considered. Introduction of direct bus services from Chirala to Ongole via. Chinnaganjam is under consideration of the Corporation.

G. O. FOR GRANTING ROUTE PERMITS TO STAGE CARRIAGES.

339—

* 123 (5005) Q.—*Sri S. Jagannadham* :—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) whether there is any G. O. regulating the procedure in the matter of granting route permits to stage carriages in the State; and

(b) if so, whether the G. O. be placed on the Table of the House ?

A—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

LORRY ACCIDENT ON PEDDAPALLI ROAD, KARIMNAGAR DISTRICT.

340—

* 162 (5291) Q.—*Sri S. Vemayya* :—Will the hon Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether it is a fact that four Labourers were killed in lorry accident on 4-4-65 on Peddapalli road in Karimnagar District ;

(b) if so, the reasons therefor ; and

(c) whether any compensations have been paid to the relatives or dependents of the deceased persons ?

A —

(a) Yes, Sir,

(b) Due to rash and negligent driving.

(c) No compensation could be paid to the dependants of the workmen, since no claim in respect thereof was made in the Court of Commissioner for Workmen's Compensation.

PRIVILEGE MOTION

re:—ARTICLE BY GENERAL K M CARIAPPA (RETD)

Sri K. Brahmananda Reddy —Sir, I had an opportunity to go through this article of Mr Cariappa published in the Indian Express. It looks as if he is dissatisfied with everything including himself—dissatisfied with every thing in the world. It is a general one, if you go through the entire thing, he has said about food shortage, education, everything I do not think he has left anything unsaid. Now you are aware of the several rulings in this regard by the House of Commons etc. I think they are brought to your notice. It would have been better, Sir, if some portions had been avoided by him. Apart from certain things that have come to the notice of the Assembly, viz, "A great deal of time seems to be taken up in our parliaments, at the Centre and at State levels, by politicians in mud-slinging at each other and in many cases "dog eating dog"—and all that, there are other things also. For instance, he suggested President's Rule and that too for one and a half years and then later there may be elections. "This would give time and opportunity to our political parties to clean up their stables, streamline sort out, stabilise and strengthen their organisation unhampered by the bickerings which seem to be going on unabated today at the cost of the welfare of the simple millions, subordinating their sense of public duty to votes." But, though as I have said just now, it seems to cast some reflection on the Legislatures at the Centre and the States in a general way, not intending specifically any particular Assembly or particular place, what sort of attitude we have to adopt, to my mind, is the pertinent question. In my humble opinion it would be dignified for this House to ignore such general statements though prima facie they look a little objectionable. For instance, Sir, in one case where a charge "that the House of Commons included men who draw their living on their notoriety from the steady perpetration of crime" was made, it was held not to be a case of breach of privilege. And in another year, a statement that "the foul-mouthed oratory of some members would not be listened to by any decent people even if they are bawled out in the streets" also was held not to be breach of privilege, and the charge that "Commons permitted the presence among them of men whose political existence depends on an organised system of mid-night murder" has been held not to be a case of breach of privilege. There are other matters. Now in the case of Mr. Mathai, he said while he was resigning probably, that "the ever-mounting tendency in our Parliament and our Press to attack public servants without caring to verify facts is having a devastatingly demoralising effect. Under such deplorable conditions very few self-respecting persons will care to enter Government service or public life" and all that. It is worth our while, Sir, to see what the findings and recommendations of

the Privileges Committee were "The Committee have carefully considered the remarks made by Mr. Mathai in his letter of resignation to the Prime Minister. It is here that I wish to submit one or two aspects which are mentioned in the reference made by the House to the Committee. "The Committee is of the opinion that such remarks which cast aspersions and attribute irresponsibility tend to diminish the respect due to Parliament. Strictly construed, they would amount to a breach of privilege of the House. The Committee however feel that it is not consistent with the dignity of the House to take notice of every such statement which may technically constitute contempt of the House. The House would best consult its dignity if it ignores such unproprieties and indiscretions." Then the Committee would go further and say "The Committee would draw attention to the following observations made by the Committee of Privileges of the House of Commons - U.K. in the Daily Mail case in 1948.—"It is not consistent with the dignity of the House that penal proceedings of breach of privilege should be taken in the case of every defamatory statement which strictly may constitute contempt of Parliament. While recognising that it is the duty of Parliament to intervene in the case of attacks which may undermine public confidence in and support of the institution of Parliament itself, the Committee think it important that on the one hand, the law of Parliamentary privilege should not be administered in a way which would fetter or discourage the free expression of opinion or criticism, however prejudicial or exaggerated such opinions and criticisms may be and that on the other hand, the process of Parliamentary investigation should not be used in a way which would give importance to irresponsible statements." It is here I wish to submit to this House, probably, Sir, if the privilege motion has not been raised, I do not think this article would have attracted any attention. Probably some people would have read it with some amusement; that is all. Of course it is true and it is regrettable that a person who held the post of the Chief of the Army Staff in our country should write in a fairly offensive manner. I wish he had avoided and I hope these proceedings will clearly put him on the right track hereafter. Another thing, Sir,—sometimes certain phrases are there — for instance "dog eating dog" — it is said in Webster's Dictionary, as my friends have stated — some ruthless competition etc. I do not think it should be taken literally. There are many phrases like "dog in the manger policy" etc. My submission also is that we are not in a position to definitely say that he is actuated by any spirit of malice. There is that further said in my opinion. He has not only expressed dissatisfaction with the Legislatures' functioning, he has expressed dissatisfaction with every activity in the country. In addition, his remedy for these evils is something which is abnormal. I do not want to use words which will offend him. He says President rule should be started, Lal Bahadur Shastri should head that team and 12 others should be selected by the President and the elections should be conducted in 1967 and then he presumes that during the course of one and half years if his remedy is taken advantage of everything in this country will be well and all ills which he has enumerated will cease and there will be perfect this and that. Somehow, Sir, he is not on the right track. I submit therefore, putting the thing as a whole, consulting our own dignity in the first instance, we have no reason to definitely say that it is actuated by any spirit of malice; thirdly because it is a general

statement which in the context of precedents elsewhere deserves to be ignored. Sir, these are the feelings that I got after reading the statement of history of cases like this before. Therefore I would like to submit my opinion in this regard and leave the decision to you, Sir

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — అధ్యక్ష, ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పుడు చెప్పిన విషయం ఏమిటంటే — అది చదివినట్లయితే మామూలుగా చూచినట్లయితే కొంత వరకు breach of privilege కనిపించినా, టెక్నికల్ గా ఉంటుందని ఒకటి, రెండవది — అసలు వ్రాసిన వాటికి ఏమైనా మనమీద కక్షతో malice తో వ్రాసినట్లు నికరంగా ఆధారం లేదని అందుచేత భారత ప్రపంచంలోని అసంతృప్తి మోస్తరుగా వ్రాసినట్లు కనిపిస్తోందని దానిని వదలిపెడితే మన గౌరవానికి భంగం ఉండదని చెబుతున్నారు మనం ఈ stage లో ఆలోచించ వలసిందని ఏమైతే ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారో అవన్నీ committee of privileges ఆలోచించవలసి ఉంటుంది వారు వచ్చి malice లేదని కాని general గా చెప్పాను అని కాని కమిటీమందు చెప్పనవచ్చును. అప్పుడు ఆలోచించుకోవచ్చును. టెక్నికల్ అవునా, కాదా అనే దానిపై ప్రీవిలేజ్ కమిటీవారు opinion కు రావచ్చును. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానినిబట్టి మొన్న Law Minister గారు చెప్పినదానినిబట్టి prima facie case ఉన్నది. అది ఉన్నప్పుడు మిగిలింది ప్రీవిలేజ్ కమిటీలో ఆలోచించవలసిన విషయాలు కమిటీవారు వారిని పిలిచి వివరాలతో అభిప్రాయాలు ఏమిటో కనుక్కోడానికి అవకాశం ఉంటుంది ప్రీవిలేజ్ కమిటీవారు రికమెండ్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానినిబట్టి prima facie case establish అయిపోయింది అందుచేత ఏమిచేయాలో తమకు రోలును ప్రకారం తెలుసు — ప్రీవిలేజ్ కమిటీకి refer చేయడం

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ — అధ్యక్ష, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానినిబట్టి ప్రస్తుతం ప్రీవిలేజ్ కమిటీకి వెళ్లవలసిన పరిస్థితిలో cases ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు quote చేసిన commons decisions ఏ stage లో జరిగాయంటే Privileges Committee కి refer అయిన తరువాత House కు వచ్చిన తరువాత భావాలు కొన్ని, కమిటీలో ఉండగా express చేసిన భావాలు కొన్ని. ఆ cases అన్నీ first న Privileges Committee కి refer అయి discuss కాబడ్డాయి. కొన్ని కేసులు ఉదహరించారు. Other side cases కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. Talking shop అనే మాటను Privileges Committee take up చేసినది. Dirty political trick అనేది Privileges Committee take up చేసినది. Ghost House అని House of commons సభ్యుడు అంటే take up చేయడం జరిగింది In favour గా decisions కూడా వచ్చాయి ఆ వ్యక్తులు క్షమార్పణ చెప్పడంవల విడిచిపెట్టారు ఇదే nature కలిగిన కేసులు చాలా ఉన్నాయి చరిత్రలో. సమస్య ఏది అయినప్పటికీ prima facie case ఉందని Committee కి refer అయిన తరువాత వచ్చినవి. వ్యాసానికి సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక side picture చెప్పారు. రెండవ side picture అందులో ఉన్నది హైకోర్టులకు విమర్శచేసే భాగం అందులో ఉన్నది. Democratic functioning లో అన్ని విషయాలలోనూ dissatisfy అయి solution చూపించారు. ముఖ్యమంత్రిగారు quote చేసిన భాగం saving clause ఏ circumstances లో ఈ వ్యాసం వచ్చింది

దనేది మనం చూస్తే democratic institutions అనేవి పడద్రోపి dictatorial methods, tendencies Asiatic countries లో రావడం, తత్పర్యవసానంగా జరిగిన సంఘటనలలో చైనా భారతదేశంపై దండయాత్ర చేసినప్పుడు జవహర్లాల్ నెహ్రూ peace time leader కాని war time leader కాదని వందమంది M.Ps. సంతకాలు గేయడం, ఆ సందర్భంలో వీరుకూడా ఒక పేటుమెంటు ఇవ్వడం మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసి ఉన్నది. భారతదేశంలో dictatorial methods policy కి సంబంధించి రెండు సంవత్సరాలుగా అభిప్రాయం వస్తోంది. Democratic opinion expression రూపంలో కాకుండా ప్రజల హక్కులను భంగపరిచేటట్లు అభిప్రాయాలను వ్యక్తీకరించేటట్లున్నది. ఇండియా మొత్తంమీద పెద్ద చర్య జరుగుతోంది. ఈ సందర్భంలో యిక్కడ నేను భారతదేశం అంతా కూడా extensive tour చేశాను, tour చేయగా హైకోర్టు మీద నమ్మకం పోయింది, అసెంబ్లీలను ఎందుకు రద్దు చేయాలంటే అసెంబ్లీ సభ్యులయొక్క ప్రవర్తన చెప్పి ఆయన రద్దు చేయాలని చెప్పారు. అలా జరగకపోతే ప్రజలు చూస్తూ ఉడుకోరని ఒక భావం వ్యక్తీకరించారు. అసెంబ్లీకి వ్యతిరేకంగా, పార్లమెంటుకి వ్యతిరేకంగా ప్రజలు తిరుగుబాటు చేయవలసిన పరిస్థితి ఉంది అనే ఒక భావం, విగూఢమైన భావం ఇందులో ఒకటి ఉంది. అటువంటప్పుడు మనం ఏదో light గా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ఈ విషయం చాల serious nature ఉన్న విషయం Intention ఉందా లేదా అనేది మనం పరిశీలన చేయవలసినది. ఆయనను పిలిపించి పరిశీలన చేస్తే కమిటీ ఆ విధియానికి వస్తే అభ్యంతరం లేదు. తద్రీత్యా House యొక్క dignity పెరుగుతుంది. కాని ఇంత serious matter, అంత ముఖ్యమైన వ్యక్తి ఈ వ్యాసం వ్రాస్తే భారతదేశంలో ప్రజలందరూ నవ్వుకుని ఉండేవారు. చదువుకుని, ఈ ప్రివిలేజీ మోషను రాకపోతే యింత ప్రాముఖ్యత వచ్చి ఉండేదాకా అని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు అధ్యక్ష, ఇది సరియైనది కాదని నా అభిప్రాయము ఎందుచేతనంటే వ్రాసినది ఎవరు ? భారతదేశంయొక్క defences అంతా ఒకానొక కోణంలో ఆ ఒక వ్యక్తి చేతులలో ఉండేది, దేశరక్షణ, దేశంయొక్క పరువు ప్రతిష్ఠలు కాపాడే బాధ్యత అటువంటి వ్యక్తికి దేశంలో ఎటువంటి పలుకుబడి ఉంది సామాన్యుడు అటువంటి వ్యాసం వ్రాస్తే మనం పట్టించుకోవలసిన అవసరం లేదు. అధ్యక్ష, ఎందుకంటే ఆ వ్యక్తి దృష్ట్యా ఇది ప్రివిలేజీ కమిటీకి పంపించవలసిన *prima facie case* ఉందని unanimous గా ఆమోదిస్తున్నాం కాబట్టి దయ వుంచి రూల్స్ ప్రకారం ఏది చేయాలో అది చేస్తారని ఇది *prima facie case* ఉందని నేను అనుకుంటున్నాను.

Mr Speaker — Hon Member agrees that Mr. Cariappa was a retired military officer and he also agrees that the language of a military officer is different from that of a politician. Is it not so ?

Sri Vankar Satyanarayana —Yes Sir.

Mr. Speaker :—The language of the military people is always very terse whereas the language of the politicians is always diplomatic and subtle. Is it not so ?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— అయ్యా, డిక్షనరీస్ ఉన్నటువంటి దేశంలో అయితే అటువంటిది వాదాలిగాని డెమోక్రసీ ఉన్న దేశంలో అటువంటిది చెల్లవండి.

Mr. Speaker — What I am asking is if he is objecting to the language used and not the idea behind, it is a different matter. Supposing Mr. Cariappa himself had put this idea in different form or in different language, that is, in the language of the politician, what would he say then ?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అది lanugage సమస్య ఒకటేకాదు, అదృశ్య, అసెంబ్లీకి, పార్లమెంటుకి వ్యతిరేకంగా ప్రజలను రెచ్చగొడుతున్నారు

Mr Speaker — He was only criticising ...

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య .—Language context'ను బట్టి ఉంటుంది.

Mr Speaker .—While writing about the internal situation of the country, he made a reference to the working of the Legislatures in this country. He was not satisfied with the working of the Legislatures in this country. Possibly because of the very unedifying and unpleasant scenes which have been witnessed in a number of Legislatures in this country. Now this is the language which he has used. That is, a number of Legislators are indulging themselves in mud-slinging. Rather I would put it in making baseless and reckless allegations rather mutual recrimination. I would put it That is one thing. The second thing is the competition. Suppose he used that language. Would it amount to breach of privilege or contempt of House ? If he has used proper language to express this idea, what would it have amounted to ? I am only putting it in that way.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ —ఇక్కడ language terse, diplomatic అనేటటువంటి point అయితే పెద్ద సమస్యకాదు.

Mr Speaker — The question is Is the hon Member objecting to the language used or to the idea behind the language used ?

Sri V Srikrishna .—Casting aspersions on the proceedings of the Parliament or the elective bodies at gross levels by an important person in the country, and at the functioning of the Houses—these things should be taken into consideration and decided whether they come under the privilege or not ? ఇప్పుడు ఊరికే లాంగ్వేజి తెర్సా, డిప్లొమాటికా అనేదానికంటే అసలు House procedure మీద ఇంక కొంచెం తెలుగులో అర్థం చేసుకుంటే అర్థం యిచ్చినప్పటికీ తెలుగులో కుక్కలు కాట్లాడుకుంటున్నట్లు. . .

Mr. Speaker .—Please do not take it in the literal sense.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ :— Literal sense కాదు, Idiomatic sense కూడా “ఒకరి మొగంమీద ఒకరు బురద కొట్టుకుంటున్నారు” “కుక్కలు కాట్లాడుకుంటున్నట్లు కొట్లాడుకుంటున్నారు” దాని అర్థం లాగి చీరి దానికి ఒక అభిప్రాయం యిచ్చి యివ్వదలచుకుంటే ఏదో కోపంగా మాట్లాడుకుంటున్నారని లాగడంగాని ఆ వాదనటువంటిమాట కుక్కలు కాట్లాడుకుంటున్నట్లు కొట్లాడుకుంటున్నారని తెలుగులో వాడితే దానిని ఏ రకంగా తీసుకుంటాము బురద మొగం మీద కొట్టుకుంటున్నామంటే ఏమనుకుంటాం తెలుగు అర్థం చేసుకుంటే ఏమాటకయినా idiomaticగా ఇంకో అర్థం చెప్పవచ్చు.

Mr. Speaker —He has seen too much of fighting. That is why he is putting it in the language of the military man.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు — అధ్యక్ష, ఇది ఇప్పుడు too much of fighting విషయంకాదు. ఆయన అభిప్రాయం మరొక విధంగా ఉండవచ్చు. ఆయన democratic కాకపోవడంవల్ల too much గా అగడపవచ్చు.

Mr. Speaker:—I did not say 'democratic' I said 'politician'.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు—ఆయన democratic politician కాకపోవడం ఆయన వ్రాసినవి చూస్తే politician కాదన్నారు. కాని politician కంటే ఎక్కువగానే ఉవ్వొసాలు. statements యిస్తున్నారు. That apart ఆనలు ఆయన వాడిన భాష ఏమయినా కానీయండి temperament rouse కావచ్చును. చాల భాషపడవచ్చు అవన్నీకూడా express చేసేటప్పుడు off-hand గా వచ్చి emotional గా బిస్టర్ అయికాదు Consider చేసి, ఆలోచించి కాగితంమీద పెటిన భాష భాష రొక కాదు మామూలు పేపరు కాదు. ఒక టౌనులో circulation లో ఉన్న పేపరు కాదు భారతదేశంలో largest circulation ఉందని చెప్పుకునే పేపరు Indian Express లో publish చేయబడినది. ఇదేదో off hand speech report చేసినది కాదు. Deliberate గా publish చేశారు. Publish చేసినదానిలో deliberate language use చేశారు. Use చేసినతరువాత మీరు చెప్పిన interpretation ఏమిటి : ఆయన మామూలుగా సహజంగా అట్లాంటి language కి అలవాటు పడ్డారు అంటారు. May be so.

Mr. Speaker:—That is a general statement, which I am making.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu.—That is true Sir That is why I want to clear you on that point.

Mr. Speaker:—I am not saying that every military officer should... but I am generally saying.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—That is true, Sir. ఆర్మీలో Commander-in Chief గా ఉండి దీక్షేటరుగా పనిచేస్తూ ఉండి అటువంటి అంతులు ఉండడంవల్ల జనంమీదకూడా అదే భావాలు వ్యక్తం చేస్తున్నారు. కావన సభ సభ్యులమీదకూడా అట్లాగే ప్రయోగిస్తున్నారు అది అట్లాంటి సహజ మైనదికాదు. ఏదో నోరు జారి వాడినభాష కాదు చదివి కూర్చుని ఆలోచించి వ్రాసినటువంటి భాష ఆ భాషలో ఎట్లాంటి పదాలు ఉపయోగించాడు. dog eating dog మీరు చెబితే idiomatic నాకు అర్థం అవుతుంది. Dog in the manger policy అంటే policy కి reflect అవుతుంది. What is this ? ఇక్కడ ఇది అలాంటి దీనిలోనే ఉన్నామా ? మొన్న నరసింహారావుగారు చాల చక్కగా interpret చేశారు దానిగురించి, అసలు భాష ఎట్లాంటి భాష ఉపయోగించారు : ఎంత విమర్శ అయితా చేయవచ్చు. ఈ రోజు మేము అట్లాంటి విమర్శ ఏమాత్రమైనా చేస్తే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఊరుకుంటారా ? ఊరుకోరు. కాని యిప్పుడు ఏదో పోలీయిండి చూసి చూడనట్లుగా అంటే—చూసి చూడనట్లు వదిలేసే పరిస్థితి లేదు. What is the paper ? ఏదో చిన్న పేపరు. నెల్లూరులో అనేకం వస్తున్నాయి. వదిలేస్తున్నాం కాని భారతదేశం అంతా, నలుమూలలా పోయే పేపరు. దానిలో deliberate గా యిచ్చే వ్రాశాడు. అక్షరాలు చూచివేశాడు, దానిలో యివన్నీ reflect

కావాలి. మన House dignity దీనివల్ల affect అయినది Use చేసిన భాషకూడా సక్రమంగా లేదు. దానితోపాటు ఇంకొకటి, ఆద్యక్ష తమరు సమయం అయిందని సూచిస్తున్నారు. One more minute, Sir.

Mr Speaker :—It looks as though the Members of the Andhra Pradesh Legislature are very over-sensitive in the sense why I am saying is this. When Rajaji while addressing the Members of the Bar Council in Punjab had stated that our Legislatures contain number of people who have no ostensible means of livelihood and they could be charged in a court of law under Sec. 110 or something-whatever it may be. No other Legislature in the country took any objection except our Legislature.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ —మన లెజిస్లేచరు యితర రాష్ట్రాలలోకంటే చాల చక్కగా వడుస్తున్నది

Mr. Speaker —That is very good. That is Why I am saying, that particularly the Members of the Communist Party are more sensitive about these things than even the Members of the Congress Party against whom the attack is made.

Sri Pullamarri Venkateswarlu —In fact we are very sensitive and we are very proud about it. There is no doubt about it. There is nothing wrong in it. I do not think, you will object to our sensitivity.

Mr. Speaker —On the other hand I am also equally proud at the dignified conduct of everybody in this House—more proud than you, I say. It is really a credit to us. At the same time it would be also in keeping with the dignity of this House to ignore certain things.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—మీరు చెప్పినదానితో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. దానిలో ఒక విషయం ఉంది. Ignore చేయవలసినదంటే ignore చేసేటటువంటి పత్రికలయితే I have no objection, Sir.

Mr Speaker :—I am not particular about the paper,—Express or Hindu or any other paper.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—మీరు చెప్పినదానిలో ఎవరో దేశంలో పరువు ప్రతిష్టలు, పేరు ఎవరికీ తెలియనివారు ఎక్కడో letters to the Editor లో ఏదో వ్రాస్తారనుకోండి. I am not worried. I can overlook it, simply. ఏమి వ్రాసినా కాని ఏమి చేసినా చేయగలం. ఇదికాదు. Highest position లో ఉన్న ఆయన....

Mr. Speaker :—That kind of argument is no good. To say that if it had appeared in some negligible paper, I would not have taken note of it, or simply because it has appeared in the Indian Express, I have taken note of it, is no good argument.

Sri Pullamarri Venkateswarlu :—The reason is being this. ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతూ ఏదో వేస్తూవుంటారు. Overlook చేయవచ్చును అన్నారు. దానిలో Prima facie case వున్నప్పుడు, object చేయవలసిన విషయము వున్నప్పుడు మన House dignity చూసుకొని అటువంటిది overlook చేయాలి. ఎటువంటివారికి

ఏదో పెద్ద highest body లో వున్నవారు చిన్నమాటపడబోయారని దానిని serious గా తీసుకొంటారు. ఏమైనా ఆ level లో లేదు అనుకోండి ఇదివరలో occupy చేసిన position. Deliberate గా కూర్చుని, ఆలోచించుకొని slip of the tongue కాదు, పొరపాటు వ్రాసినదికాదు పొరపాటు చెప్పినదికాదు Deliberate గా ఆలోచించి వ్రాశారు. అప్పుడయినది that too in a paper of such importance as Indian Express ఏదో నెల్లూరులోవో ఎక్కడనో ఇంతఇంత పేపర్లు వస్తున్నవి దానికేమి అనేది కాదు. దీన్ని ignore చేయాలి. దీనిని ignore చేయకూడదు అని ముఖ్యమంత్రిగారిచ్చింది. తమదృష్టికి తీసుకునిరావలసిన పాయింటు *Prinjafur* case వుందని అందరూ అంగీకరిస్తున్నారు. Ignore చేయాలని మీరుచెబుతున్నారు.

Mr. Speaker —The argument comes to this. If it is a paper which has no circulation even if worst kind of language or offensive language is used we can ignore it. If it is a paper which is of larger circulation.

Sri Pallalamarri Venkateswarlu — You are a lawyer

Mr. Speaker —That is how I am able to understand it. I do not know how the other Members are understanding.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు — Worst language, పచ్చిభూతులు వ్రాస్తే ఇదిచేయాలనికాదు. నేను ఒక విషయముగురించి మాత్రమే మాట్లాడుతున్నాను మిగిలిన పేపర్లు మరీ అధ్వాన్న విషయాలు, పచ్చిభూతులు వ్రాస్తే ఏమిచేస్తామో అప్పుడు ఆలోచించు కొందాము దేశవ్యాప్తముగా circulate అయ్యే పేపర్లులో పద్దవిషయాలు వున్న importance, మిగిలినదానికి వున్న importance దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. నిన్న ఇంకొక విషయము తమదృష్టికి తీసుకొనివచ్చాను వంకానక్కనారాయణగారు తమదృష్టికి తీసుకొనివచ్చారు 24 నవంబరు 1950 లో House of Commons లో వచ్చిన debate లో dirty political trick అని వాదనందుకు the case was referred

Mr. Speaker :—That is all right. That has been referred to by Mr. Satyanarayana and then Mr. Viswanatham and others.

Sri Pallalamarri Venkateswarlu :—There are instances ఇలాంటి మాటలు వచ్చినదాన్నిబట్టి serious గా తీసుకొని— you have raised a point Sir, దీనిలో మనము certain things ignore చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అయిన ఏదో intemperate గా వాడారు. మిలిటరీలోవున్నవారు కాబట్టి మనము అలాంటిది పట్టించుకోకూడదు అని మీరుచెబుతున్నారు as I could understand you మీరు ఒక conclusion కి వచ్చారనికాదు you have not yet come to the conclusion; that is correct.

Mr. Speaker :—Don't think I have come to a decision. I am only expressing it what I feel. I certainly keep my conclusion till the end. Even afterwards, when I give my ruling, I must study the entire rulings of the other Countries, etc. That is why I would like to put these things—I mean the language is like this—it is left to the hon. Member to convince him.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు.—మీరు రెండు పాయింట్లు మీద చెప్పమని అడుగుతున్నారు దానిలో ఇచ్చిన language, because he happens to be a military man దానివల్ల ఆయన అలాంటి language కి అలవాటుపడ్డారు. ఉపయోగించారు అన్నప్పుడు సౌమ్యముగా వ్రాస్తే ideas కి మనము object చేయము Ideas ఏవిధమైన privilege క్రిందకురావు తప్పో. ఒప్పు ఎవరి ideas వారికి వుంటాయి Express చేసేసద్దతి ఒకటివుందికదా కోర్టులున్నవి కోర్టులుచేసిన తీర్పులలో అనేకం మనకునచ్చవచ్చు. నచ్చకపోవచ్చు అలాంటిది open గా చెప్పేసద్దతిలేదా? అలాంటిది ignore చేయమని చెప్పగలమా? అలాంటిది ఏమయిపోతుంది ఏపొజిషన్ కి lead చేస్తుంది. ఇది ఒక ప్రాక్టీసుక్రిందకు వస్తుంది అనేకమువస్తున్నవి ప్రజాస్వామిక దేశాలలో పార్లమెంటులో కుర్చీలుతీసుకొని కొట్టుకొన్న సంఘటనలు వుండవచ్చు అంతమాత్రాన పార్లమెంటు గురించిగాని, లెజిస్లేచర్ గురించిగాని ఇలాంటిభాష ఉపయోగించరా? బ్రిటన్ లో వున్నవారికి మనకంటే బాగా తెలుసివుండవచ్చు వారయినా ఇలాంటిభాష ఉపయోగించరా అనేది చూసినప్పుడు కన్పించదు. అందువల్ల *Prima facie case* వుందని తమదృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ.—అధ్యక్ష, మొన్న లామినిస్టరుగారు మాట్లాడుతూ ఒక విషయము చెప్పారు అనుకోండి ఇప్పుడు దీనికి literal meaning తీయడముకంటే చదువరులకు కలించే impression ఏమి మన Houses గురించి ప్రధానముగా దృష్టిలోకి తీసుకోవాలని. దాని అభిప్రాయము ఒకరికి ఒకరు పోట్లాడుకొన్నప్పటికీ తెలుగులో దీనిని సరిగా వ్రాయాలంటే కుక్కలు కొట్లాడుకొన్నట్లు ఎసెంబ్లీలో సభ్యులు కొట్లాడు కొంటున్నారని తెలుగులో వ్రాయవచ్చు తెలుగులో literal గా సరిపోయేది అది. ఒకరిమీద ఒకరు మోహన బురదచల్లుకొంటారని వ్రాయవచ్చు

Mr. Speaker:—So far as the proceedings are concerned, he has stated “they are indulging in mud-slinging or something” The other thing is with regard to competition not with regard to the proceedings of the Assembly.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : House లో జరిగే proceedings అంటే ఇక్కడ competition కదా. Proceedings మీద comment చేస్తే వీటిపైన చేసినది అది precedent అవుతుంది. ఆ విషయము automatic గా అయినట్లయితే ఇలాంటి ఎసెంబ్లీ మీద వ్రాస్తే పబ్లిక్ లో దాన్ని గురించి కలిగే అభిప్రాయము ఏమిటి ?

Mr. Speaker:—Competition for what? It comes like that Competition for power

Sri V. Srikrishna —Competition not about power. It is not so.

Mr. Speaker:—‘Dog eating dog’ means just something like the idea of this competition—this competition for power.

Sri V Srikrishna .—I read the sentence Sir, "A great deal of time seems to be taken up in our Parliaments at the Centre and State levels by the politicians in mud-slinging at each other" 'In the Parliaments'

Mr Speaker —Legislatures also

Sri V. Srikrishna —'In many cases dog eating dog'

Mr Speaker —That is competition.

Sri V Srikrishna —Yes That is not for power It is about the Parliament or the Legislatures

Mr. Speaker — Very good The hon Member has his own view He is at liberty to express himself

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ —ఈ ప్రాసీజరు మీద ఈ రకమైన comments వ్రాయడం మొదలు పెడితే తెలుగులో ఇడియమ్స్ వేస్తే మన House dignity ప్రజలలో ఎటువంటి అభిప్రాయాన్ని కలుగజేస్తుంది అనేది దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి రెండవది *prima facie* case వుంది. Casting aspersions will come under breach of privilege *Prima facie* case లేదని కాదు. అయినప్పటికీ దీనికి అంత importance ఇచ్చి వుండవలసినది కాదు అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతున్నారు. దీన్ని ignore చేయడమువల్ల మన dignity కి భంగము రాదనే విషయము చెబుతున్నారు. ఏదో, ఎవరికీ తెలియకుండా unnoticed గా పోయిన విషయము కాదు. పత్రిక, దాని importance గురించి చెప్పేది ఎక్కడో స్పీచ్ ఇస్తే పత్రిక comment చేసిన విషయంకాదు ఒక article వ్రాసి leading journal లో Publish చేసి, ఇండియా మొత్తముగా circulation జరిగే journal. రెజిస్ట్రేషన్ గురించి ఇచ్చిన ఈ రకమైన అభిప్రాయము వుండే ఇది మనము ఎవరి నోటీసుకు తీసుకు రాకుండా వుండే పరిస్థితి అయినట్లయితే మన House dignity ప్రజలలో ఏ రకముగా వుంటుందనేది దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు, దీనికి తగినంత ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలనే విషయం నొక్కి చెప్పడానికి పత్రికను ఉదహరించడము జరిగింది. ఇంకొక పేరు తీసుకొన్నదా లేదా అనే సమస్య కాదు. ఏ House లో నోటీసుకు తీసుకొన్నప్పటికీ దానిని raise చేయవచ్చు. We are one of the Legislatures in the country. ఒక వేళ సమావేశము ముందు రావీ నోటీసు ముందు ఇవ్వనీ మనము తీసుకోవచ్చు. మనలను బట్టి ఇతరులు take up చేయవచ్చు. పార్లమెంటు take up చేస్తుందా లేదా అది కూడ ఆలోచించాలి. అక్కడకు వస్తేనే మనము తీసుకోవాలని లేదు. ఒక వేళ sensitive గా వుండి మన దృష్టికి వచ్చినప్పుడు మన House తీసుకొనడమువల్ల మన బాధ్యతను మనము నిర్వహించినవారమవుతాము కాని....

Mr. Speaker — Now that the hon. Member says it applies only to Legislatures where these things are taking place and such things are not taking place in our Legislature it does not apply to our Legislature.

Sri V. Srikrishna :—Why? Even in general comment on Legislatures we are not included in it.

Mr. Speaker — In most cases but not in all cases.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — మనకు ఎవ్వరి కాదన్నారు. మనం ఎవ్వరి అయ్యే స్టేజీవరకు అగాలా ?

మిస్టర్ స్పీకర్. — ఆ స్టేజీ వచ్చినప్పుడు — When it applies to Legislators it applies to them.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — నేను మనవి చేసేది అసలు మన హౌస్ యొక్క డిగ్నిటీకి ఎఫెక్ట్ అవుతున్నదా లేదా అనేది. ఏ లెజిస్లేటర్ అయినా పరవాలేదు కంపారిజన్ కోసం మనవి చేస్తాను. అక్కడక్కడ కోర్టు విషయాలు మాట్లాడకూడదని మనం అనుకొంటాము ఎందుకంటే వాటి డిగ్నిటీ మెన్ టైన్ చేయటానికి, వాటి అథారిటీ మెన్ టైన్ చేయటానికి, వాటిలో పీపుల్ యొక్క కాన్ఫిడెన్స్ కంటిన్యూగా వుండటంకోసం హైకోర్టుకు ఏ కన్ఫిడరేషన్స్ ఎవ్వరి అవుతున్నాయో, ఎవరికి కూడా అవే ఎవ్వరి అవుతున్నాయి ఈ అన్న మాటలు హైకోర్టు మీద అంటే మనం ఒప్పుకొంటామా, హైకోర్టువారు ఒప్పుకొంటారా? అక్కడ కూడా ఇటువంటివి జరిగివుండవచ్చు, అయినా మనం అనము చిన్న చిన్న తప్పులు అప్పుడప్పుడూ జరుగుతూ వుంటాయి. మొత్తంమీద బాగానే వెడుతూ వుంటాయి అయినా ఎవరి మీద, శాసనసభ్యుల మీదా గౌరవం తగ్గించటానికి, మనుష్యుల మీద విశ్వాసం తగ్గించటానికి ఈ విధంగా అంటే తప్పకుండా గౌరవం తగ్గుతుంది, పని బాగా జరిగదు, పీపుల్స్ కాన్ఫిడెన్స్ లేకపోతే రాజ్యం ఏమి నడుస్తుందండీ? అందుచేత ఇవన్నీ ఏర్పాటు, వారు ఏమన్నారంటే ఈ మాత్రానికి దీని డిగ్నిటీ ఎఫెక్ట్ కాదని, ఎంత గట్టిగా తీడితే మన డిగ్నిటీ ఎఫెక్ట్ అవుతుందండీ? అందుచేత మొదట్లోనే ఇటువంటి పెండవిని స్టాప్ చేయాలి సరసింహారావుగారు కూడ ప్రథమంలో బ్రహ్మాండ మైన కోపంతోనూ, మనస్సుకు నొప్పితోనూ మాట్లాడుతున్నానని అన్నారు ఈ బ్రెండను ఆపాలన్నారు. మీరు కూడా అదే అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా అదే అన్నారు. అయితే ముఖ్యమంత్రిగారు వదిలిపెట్టకూడదా అన్నారు అసలు ఆయన ఏ అభిప్రాయంతో అన్నాడో తెలుసుకోవాలి కదా అది తెలుసుకోవటానికే ప్రీవిలేజ్ కమిటీకి పంపటానికి మీరు ఒప్పుకొంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— అధ్యక్ష, సభ్యులు చాలా విషయాలు తెలియచేశారు. అసలు “A great deal of time seems to be taken up in our Parliaments at the Centre and at the State level by politicians in mud slinging at each other and in many cases dog eating dog”—ఇదే సమస్య మీద ప్రీవిలేజ్ మోషన్ వుంది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం.— వినటానికి కష్టం గా వుంది, మళ్ళా ఎందుకు చదువుతారు ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న.— ఇది వినటానికి కష్టంలేదు కాని ఇప్పుడు మనం చేసే వ్యాఖ్యానాలు వినటానికి మరికొంతమంది కష్టపడుతున్నారు. ‘డాగ్ ఈటింగ్ డాగ్’ అని వారు ఫ్రెండ్ గా ఉపయోగించినా కుక్కలాగా తిట్టుకొంటారు, కుక్కలాగా తిట్టుకొంటారు అని పది సార్లు మనం అనుకొంటే మనకు మనం అనుకొంటున్నామని అర్థం తప్ప ఇది ప్రజలు విని మరింత విసుక్కుంటారేమోనని నా భయం. కుక్క-

ల్లాగా తిట్టుకొంటున్నారు. కుక్కల్లాగా కొట్టుకొంటున్నారని పదేపదే మనం న్యాయానించుకొని మనలను మనమే ఎక్కువ గౌరవించుకొంటున్నామో సభ్యులు ఆలోచించాలని నా మనవి. ఈ సమస్యను ప్రతిపాదించటంలో అనేక ఇతర సమస్యలు వచ్చాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు జనరల్ స్టేటుమెంటు చేశారు. దానికికూడా కామెంట్స్ వచ్చాయి. ప్రెసిడెంట్ రూల్ ఉండాలని ఒకరు అభిప్రాయపడ్డారు. 17 సంవత్సరాల తర్వాత ప్రజాస్వామ్యం ఇంత చక్కగా నడుస్తుంటే ప్రెసిడెంట్ రూల్ కావాలని ఒక పౌరుడు చెప్పటం సరైన ధోరణేనా, దాని గురించి విచారించటానికి శాసనసభ్యులకు హక్కులలో అవకాశంవుంటే అటువంటి సమస్య మీద విచారణచేస్తే ప్రజలు గౌరవం ఇచ్చేవారేమోనని అనుకొంటున్నాను. ఇప్పుడువున్న సమస్య నేను తమకు మనవి చేయదలచుకొన్నది—శాసనసభలో శాసనసభ్యులు చేస్తున్న ప్రవర్తన గురించి ప్రజలు విమర్శించటానికి హక్కువున్నదా లేదా అంటే ఉందని ఒప్పుకొంటున్నారు. ఒప్పుకొన్నప్పుడు ఏ భాషలో విమర్శిస్తే మన ప్రివిలేజ్ కి సరిపోతుందనేది కూడా మనం చెబితే వారు ఆ భాషనే ఉపయోగిస్తారేమో, ఏ భాషలో విమర్శిస్తే మన శాసనసభ్యుల గౌరవం పోతుందనేది సమస్య. ఈ చర్చల బట్టి దీనివల్ల ప్రజలలో కలిగించే అభిప్రాయం శాసన ఏమి చేసినా, ఎన్ని అనినా ప్రజలు ఏమీ అనకూడదు. అలా అంటే వారికి సమస్య ఇచ్చి పిలిపిస్తారట, క్షిప్తారట అనే ఎరోక్షంగా నిరూపించటానికి. భయపెట్టటానికి చర్య అవుతుందా లేక ఎటువంటి విషయాల్లో వినియోగిస్తే గౌరవ మర్నాడలు ఉంటాయో ఆలోచించవలసిన అవసరంవుంది. ఇతర సమస్యల మీద విచారణ చేయదలచుకొంటే చేయవచ్చు. శాసన సభ ద్వారా చేయవచ్చు. న్యాయస్థానం ద్వారా చేయవచ్చు. దీనిలో మంచి చెడ్డలు కావాలంటే పిలిపించి అడిగించటానికి ప్రివిలేజ్ కమిటీకి వంపమన్నట్లు విశ్వనాథంగారి భావంగా వుంది. వెనుక రాజగోపాల వారిగారిని పిలిపిద్దాం, సమస్య ఇద్దాం అన్న భావం ఉండినట్లు ఈయన్ను పిలిపిద్దాం, క్షమార్పణ కోరి వదిలేద్దాం, అనేది ఒక సవిమన సభా హక్కులకు, మనకు హక్కులు ఏర్పడితే జరిగింది ఏమిటంటే పౌరుడు ఏమి అన్నా సమస్య ఎంపటం, సంజాయిషి అడగటం, మనంకూడా ఎల్లప్పుడు శాసనసభ్యులుగా ఉండమంటే ఇదిమన తాతగారి పట్లాకాదు కదా, శాసనసభ్యులు కాకుండా మనం అలా అంటే మనకు కూడా సమస్య వారుపంపే కొత్త ఆచారాన్ని తెచ్చినవారం అవుతామని ఇది ప్రివిలేజ్ కమిటీకి పంపటం మనకు మనం కించపరచుకొన్నవారం అవుతామని నామనవి.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం): —జి లచ్చన్నగారు మాట్లాడుతూ వారు జనరల్ గా మాట్లాడారు కాబట్టి అట్టే అభ్యంతరం తీసుకోవద్దని అన్నారు. విజయనగరం అని అన్నమాట నిజమే. అయినప్పటికీ జనరల్ గా అన్నారు. అది జనరల్ గా కాబట్టి దానిగురించి మనం ఆలోచించవలసిన అవసరంలేదు అనే ధోరణిలో మనం తీసుకోవటం సబబు; ఎందుకంటే వారి దృష్టిలో నిజం కాబట్టి, ఏ రకమైన భాషలో విమర్శిస్తే శాసనసభకు అభ్యంతరం ఉండదని వారు అడిగారు. ఈ సందర్భంలోనే ఎవరు విమర్శిస్తే మనకు అభ్యంతరంకాదు అనే విషయంకూడా చూడాలి కాని అది కాదు సమస్య, చెప్పివమాట, వాడిన భాష అభ్యంతరకరం అవునా కాదా అనేది ఆలోచించాలి. ఇంతకంటే ఇంతకుముందు తమరు చెప్పినట్లు ఏ అపంబ్లిక్ వర్తిస్తుందో వారు అభ్యంతరం పెట్టవచ్చు కాని మిగిలినవారు ఎందుకు అంటే దానివల్ల

ప్రమాదంవుంది. ఇది దేవతావస్త్రాల కథ వలె ఉంటుంది. ఎవరైతే పత్రికలతో వారికే కనబడతాయి అని అంటే కానివారు దానికి ఏమీ జవాబు చెప్పలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అది నిజంమాత్రే వరిస్తుంది అంటే ఎలాగూనిజం కాబట్టి నిజం చెప్పారు. అందుచేత దానిగురించి మాట్లాడకూడదు అని, నిజంకాదు అన్నట్లయితే నిజంకాదు కాబట్టి దానిగురించి ప్రస్తావించటానికి వీలులేదు అని ఇలా ఏ రూపంలోనూ ప్రస్తావించటానికి వీలులేదనే పరిస్థితికి దారితీస్తుంది కనుక ముందు మనకు వరిస్తుందో లేదో తేల్చుకోవలసిన అవసరం ఉందిఅని ఈ సందర్భంలో నేను అనుకోవటంలేదు. దీనిని ఇగ్నోర్ చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. ఎందుకు ఇగ్నోర్ చేయాలి? మొత్తందేశంలో లార్జెస్ట్రో సర్క్యులేషన్ వున్న పత్రికను అందరూ చూశారుకదా, ఎవరూ చూడకపోతే ఇగ్నోర్ చేయడం అనే ప్రశ్నవుండదు. ఇగ్నోర్ చేయటం అంటే ఆ భావాన్ని మనం పట్టించుకోవలసిన అవసరం లేకుండా నిర్లక్ష్యంచేసి దానిని జారవిడవచ్చునని దాని భావం ఎవరూ చూడకపోతే మనం ఇగ్నోర్ చేసే ప్రశ్నే లేదు. ఇగ్నోర్ చేయాలనుకొంటే ఎంతమంది చూశారనే ప్రశ్నకు సంబంధంలేకుండా ఇగ్నోర్ చేయటానికి అవకాశంవుంది ఆ దృష్టిలో చూసుకొంటే బాగుంటుందనుకొన్నాను చదివేవారికి ఏ అభిప్రాయం కలిందో ఆ అభిప్రాయం ప్రకారం నిర్ణయించేస్తే బాగుంటుందని శ్రీకృష్ణగారు చెప్పారు. అది చదివిన మనిషికి ఏమి అనిపిస్తుందో అది దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని అంటున్నారు ఆరకంగా ఆలోచించాలనుకొంటే చాలా ప్రమాద పరిణామాలకు దారితీస్తుంది. ఏరకమైన అభిప్రాయాలకు అది దారితీస్తుంది అని కాకుండా మనకు ఏమి అభిప్రాయం కలిందనేది ప్రధానంగా వుంటుంది. ఇందులో వ్రాసింది నిజమేనని కొందరికి అభిప్రాయము కలిగింది అనుకుందాము. అందుచేత తప్పుకాదు. అది అబద్ధము అనే అభిప్రాయము కొందరికి కలిగింది అనుకుందాము ఆలాంటప్పుడు ఎలాగు పొంది తప్పు అనుకున్నాముగదా మరి దానిని గురించి ఎందుకు ఆలోచించాలి ఈరకంగా వారికి కలిగినటువంటి అభిప్రాయాలను మనము దృష్టిలో పెట్టుకోవద్దు. దీనికి ఏ అభిప్రాయము వుంది, ఏ ఆర్గ్యుమెంట్ వుంది? onstruction మనంతట మనము యిచ్చి దానిమీద మాత్రము సరైన నిర్ణయానికి అభిప్రాయానికిరావడం బాగుంటుందని నాకు అనిపిస్తున్నది. ఎందుకంటే కేవలము spirit మాత్రము అంగీకరించి భాషను తిరస్కరిస్తామని యీ సందర్భములో అనుకోవలసిన అవసరంలేదు. ఎందుకంటే మనకు నచ్చింది spirit దానినిబట్టి భాష-ఒకదానిని యింకొకటి బహుళః 'అగ్రిగేటు' చేకామేమో. ఈ రెండుకలిసి వెళ్తున్నాయి. మనము spirit ఒప్పుకున్నాముగాని language మాత్రము బాగాలేదు. Ignore చేయడం ఎలాగా? దానికి మార్గము లచ్చన్నగారు కొంచము చెప్పాలంటే కష్టమైనవని ఈ రోజు మనకు కావలసిన ముఖ్యవిషయము ఏమిటి? ఆ spirit ఎంతవరకు అంగీకరిస్తున్నామనేది-కాని ఆ spirit ఎంతవరకు అంగీకరించినప్పటికీ దానిని మనము ఎందుకు ignore చేయలేము - ఎందుకు ignore చేయకూడదు? ప్రధానమైనది dignity of House కు భంగము అయింది. Dignity of House ను enhance చేస్తుందేమో ignore చేస్తే-ఎందుచేత దీనినిగురించి ఆలోచించకూడదు? అని ఈ రకమైన విషయాలనుకూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఈ సందర్భములో శ్రీ విశ్వనాథముగారు చక్కని విషయముచెప్పారు. అవన్ని ఆలోచించవలసింది

re Article by General K.M. Cariappa (Retd)

ఎవరు? Privilege Committee వుంది. ఆ కమిటీవారు ఆలోచిస్తారు. ఈ ఆలోచనలన్నీ వారు entertain చేయాలి చేయవలసింది మనము కాదని. నిజమే. ఎందుకంటే యిలాంటి కేసులు refer చేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు refer చేయలేదు : చేసిన సందర్భాలు అనేకము ప్రతివజ్రంనుండి చెప్పారు. Refer చేయడానికి ఆర్డర్ మైన 'subject' ఔనా కాదా—ఇలాంటి subjects కూడా refer చేసినమాట నిజము మత్తాయ్ కేసువుంది. ఇంకేదో destitute అంటే అదికూడా refer చేసిన సందర్భాలున్నాయి. కాని refer చేసినతరువాత పర్యలోచన తాలూకు పర్యవసానము ఏమిటన్నది మన దృష్టికి వచ్చినతరువాత decision ను దృష్టిలోపెట్టుకొని దానినిబట్టి యిటుపైన refer చేస్తే బాగుంటుందా లేదా అదికూడా మనము ఆలోచించవలసిన అవసరమువుంది. ఏందుకంటే refer చేయడానికి ఆర్డర్ మైన విషయముకాదా అనేది కాదు—refer అయిన cases వున్నప్పుడు వాటి తాలూకు result మనకు తెలిసినప్పుడు ఆ result ను దృష్టిలో పెట్టుకుని యిప్పుడు కొత్తగా ఎందుకు refer చేయాలి? ఎందుకు refer చేయాలి ఎందుకు చేయకూడదు అని ఆలోచించవలసిన పరిస్థితివుంటుంది. అందుచేత ముందు refer చేద్దాము తరువాత ఆలోచిస్తారు అని వదలిపెట్టకుండా refer చేయవలసిన అవసరము past findings ను బట్టి వుందా లేదా అనేదికూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని యీ సందర్భములో చెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఉదాహరణకు గోవిందరాజులుగారు అన్నారు. అది యీ మధ్య శాసనసభలో వచ్చింది. రాజకీయవేత్తలు విద్యా విషయములో ప్రమేయము కలిగించుకోవడం కొరతగా విద్యాప్రమాణాలు పడిపోయాయని వారన్నారు. దానిగురించి శాసనసభలో చర్చించేటప్పుడు ఎవరికి అభ్యంతరములేదు. అది కమిటీకి refer చేయడం జరిగింది ఎందుకు refer చేశాము. చాలా విశాలమై అందరికీ సంబంధించి ఒక ఆసెంబ్లీకి వర్తించకుండా వున్నటువంటి అంశమేమో. మనము refer చేయలేదా? కాని ఇది refer చేయడం జరిగింది. Refer చేయడం జరిగినటువంటి అంశాలకన్న యిది కొంచెము తీవ్రముగా వుంది కాబట్టి యిది ఏందుకు refer చేయకూడదని వాదించవచ్చు. ఆ రకంగా refer చేసినటువంటి సందర్భాలను మనము దృష్టిలోపెట్టుకుని వాటినుండి తేలిక పలికాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకుని దానిమీద నిర్ణయము తీసుకోవలసిన అవసరమువుంటుంది. ప్రత్యేకించి పెద్దగా చెప్పడానికి ప్రయత్నము చేసేది ఏమిలేదు కాని యిదొక ముఖ్య విషయము. దీనినిగురించి ఆలోచించేటప్పుడు యిది తీవ్రమైన విషయము. అది పార్లమెంటు శాసన సభలను చాలా చురుకైన చేయడానికి వారు ఖడ్గపూర్వకముగా చేస్తున్న ప్రయత్నమని అంతవరకు స్పష్టముగా తేలుతుంది. కేవలము మనకు వర్తిస్తుందా లేదా అనేది మనము చెప్పకపోవచ్చు అందరు కణవడములో బహుళః మనము కలువవచ్చును మనకు వర్తించినప్పటికీ దానిని ignore చేసినందు వల్ల శాసనసభ prestige enhance అవడానికి అవకాశముందన్నటువంటి విషయాన్ని తమరు ముందుగా చెప్పినట్లు over sensitive గా మనము ఎందుకు వుండొచ్చునని కూడా మనము ఆలోచించుకోవాలి. Over sensitive గా వుండడములో బహుళః ఏమో కొంత వుండవచ్చును. ఎందుకంటే యిదొకసారి జనరల్ కరియప్ప, యింకొకసారి రాజగోపాలాచారిగారి విషయముంది. ఈ రెండు విషయాలలోను కమ్యూనిష్టుపార్టీవారు మేమే ప్రారంభించాము. We are proud అన్నాడు. అది సబ్బలుకాదని మనము ఎందుకు అనాలి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—రాజగోపాలచారిగారి విషయము Congress benches నుండి వచ్చింది మేము దానిని బలపరిచాము That is all Let him correct himself

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి — అక్కరలేదు — విషయము మాత్రము ఇది ఆ వ్యాసములో వారు కమ్యూనిస్టుపార్టీని ప్రత్యేకించి చైనా aggression చేసిన తరువాత ఆ పార్టీ తాలూకు చర్యలను ఎత్తి విమర్శించి నిందించినటువంటి భావం కూడా అందులో వుంది. ప్రస్తుత అంశములోనని నేను అనడం లేదు కోపము కలుగడానికి కొన్ని కారణాలు వుండవచ్చు—దాని లోతుకు పోవలసిన అవసరము లేదు. లచ్చన్నగారు సమర్థించలేకపోయినటువంటి కారణము ఏమిటని నేను పోషడములో సజబు ఏముంటుంది? దాని గురించి వెళ్ళకుండా నేను మనవిచేసేది అభ్యంతరకరమైన విషయమని యిందులో సందేహము ఏమీ లేదు అయినప్పటికి యిదివరకు refer చేసినటువంటి అంశాలు Privilege Committee నుండి బయట పడిన తరువాత వారు అందించిన ఫలితాలను దృష్టిలోకి తీసుకున్నప్పుడు దీనిని మరిచి పోవడం, విస్మరించడం మంచిదనిపిస్తుంది.

శ్రీ ఎన్ ప్రసాదరావు (ఖమ్మం) — అధ్యక్షా, ఒక సమస్యను మరొక సమస్యతో గందరగోళపరచడం జరుగుతున్నదని అనుకొంటున్నాము—ఇప్పుడు అసలు కరియప్పగారు అన్నమాటలు యీ privilege క్రింద వస్తాయా కాదా అన్నది మనము చర్చ చేస్తున్నాము. Privilege Committee నిర్ణయము ఏమిటి? Privileges breach క్రిందకు వస్తుందా రాదా అనేది కాదు మనముందున్న చర్చ—దానికి అసలు Prima facie Case వున్నదా లేదా ఆలోచించాలి—Prima facie వున్నదని చెప్పడానికి మన Rules ప్రకారముగాని లేకపోతే సభా సాంప్రదాయము ప్రకారముగాని పూర్తి హక్కులకు భంగము కలిగింది. మన సభా గౌరవానికి నష్టము జరిగిందని ఆయన అన్న మాటలవల్ల మనకు అర్థము అవుతుంది.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ఆ రూపములో పొరువ్వున మాటలు పార్లమెంటు గురించిగాని శాసనసభల గురించిగాని అన్నటువంటివారు బహుశః భారతదేశములో లేరు—మరియు పరిస్థితులుండగా సభా హక్కులకు భంగము కలిగిందని అర్థము అయిపోయిన తరువాత దానిని కమిటీకి పంపడానికి ఆటంకాలు ఏమిటి? ఎవరు చెప్పారు కరియప్పగారు పొరపాటు చేశారు. తప్పు అన్నారు. Limit దాటిపోయారన్నారు—మరి limit దాటిపోయిన మాటలవల్ల సభా హక్కులకు భంగము జరిగినా, వాటిని కమిటీకి ఎందుకు పంపకూడదు ఎవరు చెప్పలేదు—ఇప్పుడు శ్రీరామమూర్తిగారు యిదివరకు పంపిన కేసుల judgement దృష్ట్యా కూడా మనము యీ case take up చేయాలా అక్కడలేదా అనేది నిర్ణయించాలన్నారు. అధ్యక్షా, ఒక్కొక్క case కు ఒక్కొక్క చరిత్ర వుంది. దీనికి సంబంధించిన వారిని పిలిపించారు కొందరు సాక్ష్యము అడిగారు కొందరు మొము చెప్పలేదన్నారు. కొందరు చెప్పామన్నారు. పొరపాటు అన్నారు ఉద్దేశముతో కాదన్నారు. ఒక్కొక్క case ఒక్కొక్క రకంగా ఎవరినైతే కమిటీలోకి పిలిపించాము వారు చెప్పిన దానినిబట్టి cases ను drop చేయడమో లేక పోతే దానిమీద తీర్పు రావడమో జరిగింది. ఇలాంటి పరిస్థితులన్ని వుండగా

Article by General K. M. Cariappa (Retd)

అటువంటి అవకాశము కమిటీకి రాకముందే యిదివరకు కొన్ని కేసులలో యీ రీతంగా జస్టిస్ మెంటు యిచ్చారు కాబట్టి యిప్పుడు *prima facie* లేదని చెప్పడం సరైనది కాదు. మనము *prima facie* case వున్నదన్న తరువాత కమిటీకి విధిగా సంపాది. ఆ కమిటీ విచారించిన తరువాత, వారు యిచ్చిన explanation విన్న తరువాత జస్టిస్ మెంటు ఏమిటన్నది కమిటీ నిర్ణయిస్తుంది ఇప్పుడు వారు చాలా దురుద్దేశముతో *malice* తో కూడుకున్న మాటలు శాసనసభల functioning మీద పార్లమెంటు విధానము మీద అన్నటువంటి మాటలు general గా చేసే విమర్శ కాదు మామూలు రూ.ములో అంటే ఏమయ్యేదనేది సమస్య కాదు ఈ రూపములో అన్నప్పుడు ఆయన అన్న మాటలు మన privileges కు నష్టము కలిగించా; కలుగలేదా. సాధారణంగా యీ మిలిటరీ Leaders ఎప్పుడు అధికారములోకి వచ్చిన యీ శాసనసభలమీద పార్లమెంటు మీద ప్రజలు ఎన్నుకున్న సంస్థల మీద ఒక అగౌరవాన్ని సృష్టించిన తరువాత వారు యీ పనికి పూనుకుంటారని మనకు తెలుసు. అందువల్ల కరియప్పగారు మనదేశములో వున్న armed forces ను influence చేయడానికి దానికి అవసరమైనటువంటి ప్రాతిపదికను ప్రజలలో ఏర్పరచడానికి యిటువంటి ప్రయత్నము జరిగిందనేది ఆయన వ్రాసిన article వుద్దేశము. మరి వారు పెద్ద దురుద్దేశముతో ఒక Article వ్రాసిన తరువాత మొత్తము భారతదేశ వ్యవస్థను దెబ్బ కొట్టడానికి ప్రయత్నము చేసిన తరువాత దానికి *Prima facie* వుందని అనడానికి ఎటువంటి ఆటంకము లేదు. అందువల్ల కమిటీ ముందుకు పోయిన తరువాత కమిటీ ఏ నిర్ధారణకు వస్తుందనేది తరువాత తేల్చుకోవచ్చు. న్యాయంగా కాంగ్రెస్ పార్టీవారు యీ వైఖరి తీసుకుంటే యీ శాసనసభ యొక్క గౌరవాన్ని, శాసనసభ్యుల గౌరవాన్ని కాపాడడానికి వారు ఎప్పుడైతే తీసుకున్నారో—ఎందుకు చెబుతున్నారంటే మొన్న న్యాయశాఖ మంత్రిగారు చెబుతున్నప్పుడు—మా కందరికీ కొంత ధైర్యము వచ్చింది వారు ఒకవేళ ఆ లో చించడానికి time తీసుకున్న వారుకూడా తప్పనిసరిగా యీ privilege motion ను బలపరుస్తారని కనీసము అభ్యంతరము చెప్పరని అనుకున్నాము. కాని యివ్వాలి ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చిన తరువాత ఆలోచన చేసిందేమంటే కాదులే దానిని ఏదో ignore చేస్తామన్నాడు. Ignore ఎలా చేయగలరని నేను అడుగుతున్నాను. Ignore చేయడము చేయకపోవడమనేది మన House కాదు లేకపోతే యీ privilege motion యిచ్చినవారు కాదు చేయవలసినది Ignore చేయాలి అక్కరలేదా అనేది వారు యిచ్చిన సమాధానము అర్థము చేసుకొని privileges committee చేయాలి ఇప్పుడు ignore చేయడమనే సమస్య లేదు అధ్యక్ష: Privilege motion అప్పుడే వచ్చింది. మన శాసన సభముందు వుంది మనము చర్చిస్తున్నాము. ప్రజలందరి దృష్టికి వచ్చింది. ఇప్పుడు ignore చేయడమంటే యిది Privileges క్రిందికి రాదని శాసన సభ తీర్పు యిచ్చినట్లు చెప్పడం తప్పితే వేరేము కాదు. అవలు motion రాకపోతే ప్రతి సభ్యుడు ignore చేసినట్లే అవుతుంది అందువల్ల ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానిలో ముఖ్యమైన విషయము ignore చేయడము—ignore చేయడము అనే దేశ దాటిపోయింది. శాసన సభ cognizance లోకి వచ్చింది. ఇక్కడ చర్చ జరుగు జరుగుతుంది. ఇది Privileges Committee కి పోయిన తరువాత పూర్తిగా ignore

చేయడమే లేదా వారి సమాధానము సంతృప్తిపరిచిందా లేదా అనే సమస్య వుదయి న్నుంది దీనికి భిన్నంగా శాసన సభగాని స్పీకరుగారుగాని మరో నిర్ణయంచేస్తే యీ మాటలు పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయానికి శాసన సభల పార్లమెంటు గౌరవానికి విరుద్ధం కాదని positive గా అభిప్రాయపడినట్లు అవుతుందని దీనిని తప్పనిసరిగా Privileges Committee కి పంపడం న్యాయమని మనవి చేస్తున్నాను

Mr Deputy Speaker :—The ruling is reserved to be given on day-after-tomorrow.

Sri T.V. Raghavulu (Gopalapuram) :—Sir, I have been pressing for a chance to speak. The other day, we were told that the discussion would be continued. I did not get a chance in spite of my trying to catch the Speaker's eye.

Mr Deputy Speaker :—The hon Member must have heard the hon Speaker; Members are being called alternately from the two sides.

Sri T.V. Raghavulu :—That is true. I can add my own saying to the matter.

Mr Deputy Speaker :—When once it was final.

Sri T.V. Raghavulu :—The Speaker never said it was final.

Mr Deputy Speaker :—Anyway, this has been discussed exhaustively now.

Sri T.V. Raghavulu :—I have got my own saying.

Mr Deputy Speaker :—The Speaker said that one from each side should be called alternately. I do not think that it would be advisable now to re-open the issue.

The ruling is reserved for day-after-tomorrow.

POINT OF INFORMATION

re : ADJOURNMENT MOTION REGARDING FIRING AT MAHESHWARAM, WARANGAL DIST

శ్రీ ఎమ్. ప్రసాదరావు :—అక్కడ, పరంగలు జిల్లా, మహేశ్వరం గ్రామంలోని పోలీసు కాన్పులనుండి adjournment motion యిచ్చాం. ఇక్కడ పరిస్థితి చాలా శీఘ్రంగా మారింది. కాన్పులవల్ల ఒక రిక్తం గాయపడటంకాదు జరిగింది. Police harassment విపరీతంగా జరుగుతోంది. Lawyers ని, గ్రామముఖమీద రాడీలుచేసి వట్టుకుని కొడుకున్నారు. దీని విషయంలో నేను, పిల్లలమరికి వెంకటేశ్వర్లుగారు విన్న ఒక adjournment motion యిచ్చాం. అది agenda లో చేర్చలేదు.

Calling attention to a matter of urgent Public Importance. 10th August, 1965. 257

re: Compensation to poor ryots whose lands were acquired for widening the East and West Tammileru Stream

Mr. Deputy Speaker :—The motion has been disallowed in view of the call-attention notice under rule 74 which has been admitted. The Speaker has ordered that the Members may be informed accordingly.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు — తమ్మిలేరు వైడినింగ్ స్కీము క్రింద ప్రభుత్వం తీసుకున్నటువంటి కొన్ని చర్యలవల్ల ఆ ప్రాంతంలో భూములు కలవారికి ముసరా రావలసిన నష్ట పరిహారం.

Mr. Deputy Speaker :—It has been included in the agenda for the 13th స్పీకరుగారు చెప్పారు. ఆ డిస్కషన్ రేపు agenda లో వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు. — Adjournment motion disallow చేసినా కనీసం యిక్కడ దానినిగురించి చెప్పడానికి అవకాశం వుండాలి పరిస్థితులు భిన్నంగా వున్నప్పుడు చెప్పడానికి అవకాశం వుండాలి కద.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — మీకు 13 వ తారీఖు అవకాశం యిస్తున్నాం.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు. — మాకు కనీసం రెండు గంటలు డిస్కషన్ అవసరం వుంటుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు మేము allow చేయడంలేదు కదా.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re. COMPENSATION TO POOR RYOTS WHOSE LANDS WERE ACQUIRED FOR WIDENING EAST AND WEST, TAMILERU STREAMS

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు — ఏలూరు తాలూకాలో యీ తమ్మిలేరు వరదవల్ల చాలా ప్రమాదం ఏర్పడుతున్నది. పంటకు చాలా నష్టం కలుగుతుంది. తమ్మిలేరు వైడినింగ్ స్కీముంటూ ప్రారంభించడం జరిగింది ఈ సందర్భంలో దాదాపు 69 గ్రామాలక్రిందవున్న భూములను ప్రభుత్వం 1959 లో స్వాధీనం చేసుకున్నది విస్తీర్ణం మొత్తం 2,70 ఎకరాలవరకు వుంటుంది. దీనికి యంతవరకు ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం యివ్వడం జరుగలేదు ఒక ఎకరం, రెండు ఎకరాలువున్న పేదవారు యింక ఆదారంలేక కూలి చేసుకునే స్థితికి దిగజారడం జరిగింది ప్రభుత్వ సహాయంతో వారు నూతులుకూడా త్రవ్వుతున్నారు. ఆ నూతులు యీ భూములలో వుండడంవల్ల దానినికూడా స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. ప్రభుత్వం నష్టపరిహారమివ్వకుండా నూతికి యిచ్చిన అప్పుని తిరిగి చెల్లించమని అడగడం చాలా విచిత్రమైన విషయం. ఇదే కాకుండా ప్రభుత్వంవారు స్వాధీనం చేసుకున్న భూమికి శిస్తు కట్టమని అడుగుతున్నారు. ఈ మధ్య పెరిగిన అదనపు శిస్తుకూడా కట్టమనడం జరుగుతోంది. 1959 లో స్వాధీనం చేసుకున్న తరువాత వాళ్లు వృత్తి లేక, వుపాది లేక జాడపడుతున్నారు. ఈ 5, 6 సంవత్సరాలలో పిటిషనులు పెట్టుకున్నా అతి,

258 10th August, 1965.

Calling attention to a matter of urgent Public Importance

re Compensation to poor ryots whose lands were acquired for widening the East and West Tammileru Streams

గతి లేకుండా పోయింది ఆ భూమిని మేము తీసుకున్నమాట వాస్తవం. ఏటిగట్టు ఎంతవరకు వున్నాయో చూచి మిగిలినదానికే పరిహారం యిస్తామని యీ మధ్యన ఒక లాజిక్ చెప్పారు. ఒక ఎకరంవున్న అతని స్థలములలో సగం ఏటిగట్టు వస్తే యింక అతనికి యిచ్చేది ఏముంది. The very portion that occupied by the bund itself యిస్తామని చెప్పారు. ఇది చాలా చెడ్డ విషయం ఎకరానికి పూర్తిగా యివ్వ వలసివుంది కలెక్టరుగారు సిఫార్సు చేశారని తెలుస్తున్నది పూర్తిగా యిచ్చినట్లయితే బాగుంటుంది. కాబట్టి యీ విషయంలో నష్టపరిహారం పూర్తిగా యిప్పించే ఏర్పాట్లు త్వరగా చేయాలని యీ సందర్భావస్థను clear చేయడానికి మంత్రిగారు ఒక ప్లేట్ మెంట్ యిస్తారని చెప్పి ముగిస్తున్నాను.

Sri N Ramachandra Reddy :—The work relating to the widening of Tammileru Drain was taken up for execution in 1958. The land plan and schedules for acquisition of Patta lands in the villages viz Eluru, Ponang and Madepalli lying under the flood banks and within the flood banks were sent to the Collector, West Godavari District during December, 1958. Later on the Chief Engineer has reported that in accordance with the decision taken by the Technical Advisory Committee of the State Flood Control Board in May 1963 revised plans and schedules were again prepared by the Executive Engineer in respect of the lands occupied for the flood banks during May 1963 to August 1963 and sent to the Collector, West Godavari District as the above Committee had decided that lands lying in between the flood banks need not be acquired, that no compensation should be paid for the lands lying in between the Flood Banks and that Compensation should be paid only in respect of the lands occupied by the Flood Banks itself. The Collector has reported that prior to the decision of the State Flood Control Board, the Sub-division Record was completed taking into account the lands situated in between the flood banks as per the original land plans and schedules furnished by the P.W.D. Consequent on the elimination of these lands from the purview of acquisition according to the decision of the State Flood Control Board the entire Sub-division records required to be changed. As such these Sub-division records had to be got prepared afresh according to the revised plans and schedules. The P.W.D. had already demarcated the lands required by them.

At present there are 11 cases of lands acquisition to be finalized and compensation to be paid. Out of these cases notifications under Section 4 (1) and (6) were published in 7 cases and notifications under Section 6 have to be got published in 3 cases and in one case notification under both the sections 4 (1) and (6) has got to be published. The Collector is being asked to expedite the pending cases.

The Member has pointed out that land revenue is being collected on the lands acquired by the Government. The general question of waiving collection of lands revenue on all the lands acquired by Government pending payment of compensation has been accepted.

Calling attention to a matter of urgent public importance 10th August, 1965 259
re . Fire Accident in Pondutipalli

and orders will be issued shortly If any land revenue has been collected on the lands taken possession of already, it will be refunded from the date of taking possession.

In addition to this, regarding the well which the Member has referred to I will take note of it and will look into the matter.

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు — ఇప్పుడు స్వాధీనం చేసుకున్నటువంటి భూములకు compensation యివ్వడానికి decide అయిందని అర్థం చేసుకోవచ్చు; లేకపోతే bund పర్వతిన portion కే యివ్వడానికి decide అయిందనేది అర్థం చేసుకోవచ్చు :

Sri N. Ramachandra Reddy :— Bund portion కేసంది.

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు . — అది కలెక్టరుగారు వ్రాశారంట. మీరు bund portion కే యిస్తామంటున్నారు. ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకున్న తరువాత bund వేసిన తరువాత వ్యవసాయానికిగాని, పంటకుగాని పనికిరాకుండా పోయింది. దానిని critical వ్యవహారం అన్నారు. ఒకటి, రెండు ఎకరాలున్నవారు bund వేసిన తరువాత ఏ పంట పండించాలన్నా కాదు. Rules ప్రకారం కాకుండా, technical aspects కాకుండా humanitarian aspect తో యిది చూడవలసి వుంది. పూర్తిగా యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy :— I will look into the matter.

re :—FIRE ACCIDENT IN PONDUTIPALLI

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అదృష్టం, యిది చాలా దురద్రుష్టకరం 9 మాసాలలో మార్కాపురం తాలూకాలో 6 fire accidents జరిగాయి. దాదాపుగా 9 లక్షల property నష్టం అయింది దాదాపుగా ఒక 5, 6 పశువులు కూడా నష్టపడ్డాయి. యిది 6 వ accident పండిట్ పల్లి గ్రామం అంతా దగ్ధం అయిపోయింది. అక్కడ terraced houses తప్ప దాదాపు 80 యిల్లు కాలిపోయినాయి. 2 లక్షల రూపాయల అ స్తీ నష్టపడ్డారు. ఒక మనిషి కాలిపోయాడు యిది అంతా జరిగితే కేవలం 50 రూపాయలు మాత్రమే సహాయంగా యిస్తున్నాము. 2 లక్షల రూపాయలు నష్టం అయ్యింది. వుండడానికి నీడ తినడానికి తిండి లేక అవస్థ పడుతున్నారు. పైగా కరువు, వర్షం లేదు యిన్నీ పరిస్థితులు కూడా అక్కడ యేర్పడ్డాయి. అందుచేత అక్కడి పరిస్థితుల రీత్యా 50 రూపాయలే కాకుండా ఎక్కువగా ప్రభుత్వం grant చేసి ఈ రూపాయలు యిస్తూ ఉచితంగా timber యిస్తూ గుడలు వగైరా యిస్తూ ప్రభుత్వం వాళ్ళు దీనావస్థను అలోచించి ఉదారంగా సహాయంచేసి వారిని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

*Sri N. Ramachandra Reddy :—*The Collector of Kurnool has reported that there was a fire accident in Panditipally hamlet of Erra-gondapalem in Markapur taluk, Kurnool district, on 31-7-1965 137 houses were destroyed and 3 animals were burnt to death One man was seriously injured in the fire accident. The Revenue Divisional Officer, Markapur, sanctioned Rs 400 towards immediate supply of food and clothing to the victims. The Collector has sanctioned

10th August, 1965.

Calling attention to matter of urgent Public Importance :

10 Transfer of Jurisdiction under Rent Control Act from the Revenue Divisional officers to the District Munsiffs.

monetary relief of Rs 30 per victim in cash and Rs 20 per victim towards building materials to 65 eligible victims. The Collector has promised to send up a detailed report which is still awaited.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — అధ్యక్ష : ఈ 20 రూపాయలు timber రాదు. డబ్బు రాదు. కాబట్టి వాళ్ళకు cash grant చేస్తూ timber యిచ్చేదానిని ఏమైనా ఆలోచన చేసారా ?

Sri N Ramachandra Reddy — According to the existing rules, either cash grant or timber grant to the extent of Rs 20 will be given. There is no provision in the rules to give both.

re:—TRANSFER OF JURISDICTION UNDER RENT CONTROL ACT FROM THE REVENUE DIVISIONAL OFFICERS TO THE DISTRICT MUNSIFFS.

శ్రీ బి. కె. ఆర్. శర్మ — అధ్యక్ష : ఈ Rent Control jurisdiction ను Revenue Divisional Officer నుంచి తొలగించి Munsif courts కు, civil courts కు యివ్వాలని చెప్పి చాలా మంది represent చేసిన తరువాత ప్రభుత్వం దాన్ని గురించి ఒప్పకోవడం ఆ విధంగా నిర్ణయించడం జరిగింది. కాని ఈ తీర్మానం అయిన తరువాత ప్రభుత్వం Revenue Divisional Officers నుంచి ఈ Rent control jurisdiction తీసివేయడం జరిగింది కాని ఈ jurisdiction కు civil courts మీద ప్రత్యేక అధికారం యిస్తూ వారికి powers invest చేయడం యంతవరకూ జరగలేదు. ఈ 4, 5 నెలల్లో మొత్తం రాష్ట్రంలో యేర్పడినటువంటి విపరీతమైన పరిస్థితి ఏమిటి అంటే ఈ Rent control petitions ను దాఖలు చేయడానికి R.D.O court లో వేయడం అక్కడ మాత్రం విచారణ జరుగదు. అక్కడ అతనికి వుండే టువంటి jurisdiction తీసివేయబడింది మరి ఈ విచారణ Munsif court లో జరుగుతుందా అంటే ఈ Munsif లకు ఆది విచారించే అధికారం గవర్నమెంటు యంకా యివ్వలేదు. మొట్టమొదట R.D.O Court లో ఓగిలిపోయినటువంటి work ఏది అయితే వుందో దానికి తోడు ఈ 4, 5 నెలలుగా అర్జీలు దాఖలు చేయడానికి దాఖలు చేస్తే విచారించడానికి వీలులేదు. దీనితో చాలా విపరీతమైన సమస్యలు పరిస్థితి యేర్పడ్డది. 4, 5 నెలలు దీనిమీద ఒక చిన్న G.O తో ఈ order investiture చేయగలిగినటువంటి దాన్ని ప్రభుత్వం యిప్పలేకపోవడం చాలా విపరీతమైన పరిస్థితులకు దారితీసింది. దీన్ని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించి ఒక సలహాను చేస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. — ఈ rent control పంచాయతీరాట్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధం ఏమి వుంది ?

Mr. Deputy Speaker. — Accommodation.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అసలు Accommodation లో ఎట్లా వస్తుంది. Legal decision అయితే Revenue కు అయినా పోవాలి లేకపోతే Law Department కు అయినా పోవాలి.

Calling attention to a matter of urgent public importance 10th August 1945. 261
re Transfer of Jurisdiction under Rent Control Act from the Revenue Divisional officers to the District Munsiffs.

Mr Deputy Speaker.—The Minister is dealing with accommodation

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అటువంటప్పుడు Law department అవుతుంది. పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటు ఎక్కడ వుందంటే.

Mr Deputy Speaker:—Accommodation కూడా వుంటుందికదా :

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —“Accommodation” ఎట్లా వస్తుందంటే. Either it must be Revenue department or Law department.

Mr. Deputy Speaker.—Accommodation విషయము Revenue Divisional Officer నుండి District Munsif కు transfer చేసినందువల్ల Rent Control విషయాలు చూస్తున్నారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. —అందువల్ల Law Department లో ఉండాలి. ఎందువల్ల పంచాయతీరాజ్ department.

Mr Deputy Speaker:—That is due to distribution of work. It is a legal thing Rent Control నుంచి Law Minister గారు distribution Panchayat కు యివ్వాలని ఎప్పుడు యివ్వాలని, legal point of view వస్తుంది. వచ్చిన తరువాత accommodation కు వర్తిస్తుందా అని point అంటే.

శ్రీ పి. వి. నరసంహారావు. — మా దగ్గరకు వచ్చిన తరువాత మేము వర్తిస్తామంటే. యింకా మా దగ్గరకు రాలేదంటే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. —మరిీ దగ్గరకు రాకపోతే వీరిదగ్గర ఎట్లా వుంటుందంటే అసలు. It is a legal position. వీళ్ళు యిచ్చే యిల్లు అయితే house allotment లో వుండవచ్చు యితరుల యిల్లు control చేసేది ఎవరు అంటే Deputy Director కు యిచ్చారంటే, అదికాదు, Revenue కాదు, judiciaryకి యివ్వమన్నారు. యివ్వమంటే ఆ విచారణ చేయవలసింది వాళ్ళు : How it goes to accommodation, I do not know Are they providing houses?

డాక్టర్ ఎం. ఎన్ లక్ష్మీనరసయ్య:—యిది ప్రస్తుతం నా portfolio లో ఉంది గనుక నేను statement యిస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —నేను Point of order లేవదీస్తున్నాను.

Mr Deputy Speaker:—Rule quote చేయండి.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya —On what Section is he speaking.

Mr. Deputy Speaker:—Please tell me on what Section are you objecting ?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya —I say rent control should go to the Law Department or as it is in the hands of revenue officials it must go to the Revenue Department. How could it be included in the

10th August, 1965.

Calling attention to a matter of urgent public importance :

re. Transfer of Jurisdiction under Rent Control Act from the Revenue Divisional officers to the District Munsiffs.

Panchayati Raj department. It is not accommodation we are dealing with. There is no provision of houses and no allotment of houses.

Mr. Deputy Speaker:—Has the Law Minister got to say anything?

Sri P. V. Narasimha Rao:—Sir, the question is who has been dealing with these subjects.

Mr. Deputy Speaker:—The question is regarding the transfer of jurisdiction of rent control.

Sri P. V. Narasimha Rao:—All the powers under Rent control Act and all matters arising therefrom are being dealt with by the Minister for Panchayati Raj. Therefore, he is the person who has to answer this question.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Revenue department నుంచి law department కు వచ్చింది కాబట్టి it is a question of legal decision.

Mr. Deputy Speaker:—ఈ G. O. ఎప్పుడు cancel చేశారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—G. O. వచ్చింది implement చేయడంలో కావలసినటువంటి steps తీసుకోబడుతున్నాయి. అదివరకు Revenue Divisional officer తీసుకుంటున్నారు. It is not as though they have become completely functus officio, they are still taking decisions and are going ahead with disposals, the idea is that in the mean-while this may be transferred అనేది తప్ప transfer కాజేడు మాకురాలేదు యిప్పటికి తీసుకోవడం, file చేయడం, నెంబరువేయడం వాళ్ళదగ్గరవుంది.

Sri Tenneti Viswanatham:—How long will it take to pass orders?

Sri P. V. Narasimha Rao:—Very shortly, orders will be issued.

మినర్ డిప్యూటీస్పీకర్:—ఆ G. O. గురించి ఏమిచేశారు తమరు raise చేసిన విషయం ఏమిటి అంటే Revenue Divisional officer నుంచి District Munsif కు పోవడానికి decision should be taken by the Law Minister but not with the Accommodation Minister.

Sri Vavilala Gopala Krishnaiyah:—I can understand if it is a matter of Government quarters; it is not accommodation.

Mr. Deputy Speaker:—What has been transferred is accommodation pertaining to Rent Control. Rent control తో వచ్చిన విషయాన్ని పంచాయతీరాజ్ మినిష్టరుగారు చూస్తున్నారు గనుక దాన్నిగురించి కూడా సమాధానాలు వారేయిస్తారని.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అయిన ఎట్లా యిస్తారండి, Law Department కు సంబంధించింది యిది.

Calling attention to a matter of urgent public importance : 10th August, 1965. 263

re : Transfer of Jurisdiction under Rent Control Act from the Revenue Divisional officers to the District Munsiffs.

శ్రీ పి వి నరసింహారావుగారు:—Law Department కు సంబంధించినది లేనేలేదు All legislation and all legal questions come to the Law Department But that does not mean that it pertains to the Law Department proper so-called According to the present distribution of portfolios, this particular subject matter and all matters arising out of implementation of the Rent Control Act are dealt with by the Minister for Panchayat Raj Therefore, he is the Minister concerned in this matter. So, according to the Rules of Procedure, he is the person who pilots whatever matter is before the Assembly regarding that subject-matter.

శ్రీ టి కె ఆర్ శర్మ:—Law department లో అన్నావస్తాయని point కాదు గోపాలకృష్ణయ్యగారు raise చేసింది Law and courts విషయం. యిది court jurisdiction కు సంబంధించిన విషయం అప్పుడే Law and courts is only under the law Ministry and it is not under the Ministry of Panchayat Raj, Housing and Accommodation.

Sri Tenneti Viswanatham —I think the Law Minister will be clear, if says the distribution of portfolios has no organic basis and the distribution is done according to convenience. Accommodation and rent control is a special subject by itself, in the list of subjects dealt with by Ministers, and I presume for the sake of convenience this subject has been detached from Courts and Law and handed over to Panchayats. Probably, an indication of the future set up

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—విశ్వనాథంగారు లా మినిష్టరుగారి తరపున జవాబు చెబుతున్నట్లున్నారండి

Dr M N Laxminarasayya — In December last, the Government took a decision to transfer the work of Rent Controllers under the Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control Act, 1960, which is now being generally done by the Revenue Divisional Officers, to the judiciary. The concurrence of the Andhra Pradesh High Court in principle to the proposed change over has been obtained. It has been agreed that for the cities of Secunderabad and Hyderabad the First Assistant Judge, City Civil Court, Hyderabad, sitting at Secunderabad, and the Second Assistant Judge, City Civil Court, Hyderabad, sitting at Hyderabad, should be appointed to perform the functions of Controllers in the respective Cities As regards the Districts, it has been agreed that in the Telangana area the Munsif-Magistrate, or where there are more than one Munsif-Magistrate, the Principal Munsif-Magistrate, should be invested with the powers of Controller under the aforesaid Act. In the Andhra area of the State, the District Munsif, or where there are more than one District Munsif, the Principal District Munsif is to be invested with the powers of Controller.

The Revenue Divisional Officers who are now functioning as Rent Controllers, are also discharging the functions of Authorised Officers

under section 3 of the said Act, for the purposes of allotting private buildings for public purposes. The Revenue Divisional Officers will continue to discharge the functions of Authorised Officers even after the appointment of District Munsifs and Munsif Magistrates as Controllers. Since the Revenue Divisional Officers are now exercising the powers of both the Authorised Officers and Controller, there is no difficulty in the effective discharge of functions. Now when it is proposed to transfer the powers of Controllers to the judiciary, the authority and effectiveness of the Authorised Officer should not be reduced. This aspect of the matter is under the consideration of Government.

Soon after the decision to appoint Judicial Officers as Controllers was taken, instructions were issued to the Revenue Divisional Officers and others functioning as Controllers that, in view of the impending transfer of jurisdiction, they should try to pass final orders, as far as practicable, in all cases which have been partly heard, and that they should not take up for hearing cases which have not been so taken up and which might be filed after the instructions were issued. This has been done to reduce to the minimum possible number of partly heard cases which will have to be transferred to judicial officers on their appointment as Controllers.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ — ఒక వేళ ఈ వ్యవహారం సాగడానికి యాక్చువల్ గా సివిల్ కోర్టుకు మీరు జ్యూరిస్ డిక్షను ఇన్వెస్టు చేసేడానికి ఆలస్యం అయ్యే పక్షంలో ఇక్కడ యింకా కొంత కార్యం అయినా జరిగేట్టుగా విచారణసాగేట్టుగా ఏర్పాటు చేయండి. అక్కడేమో విచారణ చేయకుండా, యిక్కడేమో యింకా ఇన్వెస్టు చెయ్యడానికి ఆలస్యం.....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—లా మినిష్టరుగారు చెబుతున్నారు కదా - త్వరలోనే పేము చేస్తున్నాం అని.

Dr. M. N. Laxminarasayya — Very soon, Sir

PAPERS LAID ON THE TABLE

AMENDMENTS TO ANDHRA PRADESH GENERAL SALES TAX RULES 1957

[G. O. Ms. No 881 (Revenue) dated 16-6-1965.]

Sri N. Ramachandra Reddy Sir, I beg to lay on the Table a copy of the amendments issued to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules 1957 in G. O. Ms. No. 881 (Revenue) dated 16-6-1965 and published at page 180 of the Rules Supplement to part I of the Andhra Pradesh Gazette, dated 15-7-1965 as required under Section 89 (4) of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957.

ANDHRA PRADESH SPLITTING UP OF JOINT PATTAS RULES, 1965.

[G. O. Ms. No. 948 (Revenue), dated 30-6-1965]

Sri N. Ramachandra Reddy :—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas Rules, 1965 issued in G. O. Ms. No. 948 (Revenue), dated 30-6-1965 and published

Motion for Extension of time for the presentation of the report of the Joint Select Committee on the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inams Bill, 1964. 10th August, 1965. 265

at pages 174 to 177 of the Rules Supplement to Part-II of the Andhra Pradesh Gazette, dated 15-7-1965 as required under Section 9 (3) of the Andhra Pradesh Splicing up of Joint Pattas Act, 1964

Mr Deputy Speaker.— Papers laid on the Table

MOTION FOR EXTENSION OF TIME FOR THE PRESENTATION OF THE REPORT OF THE JOINT SELECT COMMITTEE ON THE ANDHRA PRADESH (TELANGANA AREA) ABOLITION OF INAMS BILL, 1964.

Sri N. Ramachandra Reddy.— Sir, I beg to move

“That the time for the presentation of the Report of the Joint Select Committee on the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inams Bill, 1964 be extended upto 30th November, 1965.”

Mr Deputy Speaker.— Motion moved

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah.— I rise on a point of order Sir. ఇది అదివరకు ఎంతవరకూ ఎక్ పైండి చేశారు, యివాళ మీరు నవంబరు అంటున్నారు ఆ తారీఖు చెప్పండి :

Sri N. Ramachandra Reddy.— The Bill was referred to the Select Committee and the deliberations are almost over.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah.— That [is not my point Sir. My point is till what date the original time was given. Again, it must have to come to the Assembly.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.— అంటే మీరు ఎక్ పైస్ను ఎప్పటివరకు కోరారు. ఎప్పటివరకూ యిచ్చారు. ఆ ఇన్ఫర్మేషను ఏమైనా వుండా తమదగ్గర :

Sri N. Ramachandra Reddy.— I don't have it, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— ప్రైము అయిపోయిందండీ. నేను ఇదివరకే స్పీకరుగారి ముందు చెబితే ఆ సమయం వచ్చినప్పుడు చెబుతాము అన్నారు. ఒకసారి మనం ప్రైం యిచ్చిన తరువాత దాని ప్రకారం రాకపోతే అ నిల్లు లాపు అయిపోతుంది తప్పితే మళ్ళీ రాదు. Now I say it has lapsed. Let them show proof to the contrary.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం.— గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పింది విజమే. దాని సంగతి మీరు ఏమి చేయాలో చూడండి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు.— ముందు ఎంత ప్రైం ఇచ్చారు :

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.— అది తెల్సికల్ అయివుండవచ్చు.

256 10th August 1963. Motion for Extension of time for the presentation of the report of the Joint Select Committee on the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inams Bill, 1964.

Sri Pullamarra Venkateswarlu :— No, no; technically can he overcome the rules? కాన్స్టిట్యూషనును వయల్ చేస్తారా That is what he is doing. It lapses.

Mr. Deputy Speaker :— Is the hon Member interested to get it lapsed?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— మేము చెప్పామా గవర్నమెంటును వాయిదా వేయమని : వాళ్ళకు యిష్టంలేదు ఇంకా time తీసుకుంటున్నారు

Sri N. Ramachandra Reddy :— No, that is not the case Sir.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— విశ్వనాథంగారు కూడా ఏమో చెబుతున్నారు వివరించి.

Sri N. Ramachandra Reddy :— I know the point, Sir

Sri V. Visweswara Rao :— How can he know?

Sri N. Ramachandra Reddy :— I can understand the objection that is going to be raised. Of course, there was some delay in the initial stages, but now everything is over, finalization has also taken place and it is referred to the Law Department only for drafting. So, if the Bill is withdrawn, that will create so many complications.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నా point ఏమిటంటే—ఇదివరకు ఏ ప్రైవేటు బిల్లకు extend చేసింది House? అది అయిపోయిన తరువాత lapse అయిపోతుంది కనుక వారు ఏమైనా... convenience question నాకక్కరలేదు. I want to know whether it is valid or not. The Speaker has to give a ruling on this.

Sri D. Ramachandra Rao Deshpande :— Just on a point of explanation. I think the whole controversy will be set at naught if only explanation is given regarding the date as to when it was referred to the Select Committee.

Mr. Deputy Speaker :— He has not got that information

Sri Ramachandra Rao Deshpande :— I would like to know if any extension was given and if so on what date it expired. If that information is given, that will solve the whole problem.

Mr. Deputy Speaker :— From our records, we will have to find out. He has not got that information with him

శ్రీ డి. రామచంద్రారావు డెష్పాండే :— దానికి సంబంధించిన యెన్ఫర్మేషను నేను full గా అనుప్రాప్తం. ఎందుకంటే నేను Joint Select Committee సభ్యుణ్ణి 1964 July లో Joint Select Committee కి యిది refer చేయబడదీ చేయబడిన తరువాత 9 మాసాలవరకూ కమిటీని సమావేశానికి పిలువలేదు. అప్పుడు నేను Revenue Minister నాకి letter వ్రాశాను. అదే విధంగా Speaker నాకి letter వ్రాశాను.

Motion for Extension of time for the presen- 10th August, 1965. 267
tation of the report of the Joint Select
Committee on the Andhra Pradesh
(Telangana Area) Abolition of Inams
Bill, 1964.

121. రూలు క్రింద మూడు మాసాలలోనే 'The Joint Select Committee shall submit its report to the Assembly' అని వుంది. దాన్ని నేను కోర్ చేస్తూ Speaker గారికి letter వ్రాశాను తరువాత Revenue Minister గారికి చాలా దీలే అయిందనీ, మీరు సాధ్యమైనంత త్వరలో Joint Select Committee ని పిలువవలసిందనీ, ఈ బిల్లుకు ఒక స్వరూపం యివ్వవలసిందనీ ఒక లేటరు వ్రాశాను. ఆ లేటరు చూసుకున్న తరువాత నేను రెవిన్యూ సెక్రటరీకి ఆ లేటరు పంపాను అని చెప్పి నాకు జవాబు యిచ్చారు. దానిమీద నేను స్పీకరుగారికి వ్రాశాను—9 మాసాలు అయినప్పటికీ Joint Select Committee దాని పని పూర్తి చేయలేదు. మరి extension తీసుకోవలసి వుండే ఏ కారణంవలననే కాని Joint Select Committee దాని పని పూర్తి చేయలేకపోతే మూడు మాసాలలోగానే మళ్ళీ extension అడగారి ఆ విధంగా అడగాలని నేను స్పీకరుగారి దృష్టికి తీసుకు వచ్చాను. ఇప్పటికి సంవత్సరం అయింది. సంవత్సరం అయిపోయినప్పటికీ యిప్పుడు రివెన్యూ మంత్రిగారు అంటున్నారు యిది త్వరలోనే పూర్తి కాబడుతుందని, వాస్తవంగా ఒకటి రెండుపార్లు కూర్చుంటే అయిపోతుంది. అయినప్పటికీ మూడు మాసాలలోగా పని పూర్తి చేయకపోతే extension తీసుకోవలసి వుంది ఫిబ్రవరి సెషన్సు జరిగాయి ఫిబ్రవరి సెషన్సులో ఏ కారణంచేతనో, మరిచిపోయో, లేక డిపార్టుమెంటు సెక్రటరీ మరిచిపోయో, అక్రద్ధవల్లనో అది జరుగలేదు. ఇప్పుడు ఒక సంవత్సరం అయిపోయింది ఒక సంవత్సరం అయిపోయిన తరువాత యిప్పుడు నవంబరు మాసంవరకూ extension చేయాలని అడుగుతున్నారు. ఆ విధంగా అది యిచ్చే పిలుపుంటుందా లేదా, ఆనే దానిపైన జ్ఞాణంగా తర్కాలు జరిగితేనే ఒక నిర్ణయానికి రాగలుగుతాము అనేక బిల్లులు యిదే విధంగా Joint Select Committee కి సమర్పిస్తున్నారు. సమర్పించినప్పుడు కనీసం మూడు మాసాలు అని టైం లేకున్నా మూడు మాసాల్లో తప్పనిసరిగా సమర్పించాలి ఏ కారణంవల్లనైనా సమర్పించక పోతే extension తీసుకోవాలని మనం చేసుకున్న రూల్స్ వున్నాయి. ఆ రూల్సును మనమే పాటించకపోతే యిక ప్రభుత్వం చేసే రూల్స్ ప్రభుత్వం పాటిస్తుందని మనం నమ్మ పీలులేదు కనుక దానిపైన సమగ్రంగా చర్చ జరుగవలసిందని కోరుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—The rule is like this. "Provided that where the Assembly has not fixed any time for the presentation of the report, the report shall be presented before the expiry of three months from the date on which the Assembly adopted the motion for the reference of the Bill to the Select Committee. Provided further that the Assembly may, at any time, on a motion being made, direct that the time for the presentation of the report by the Select Committee be extended to a date specified in the motion."

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మనం ఏమీ చెప్పకపోతే 3 months ఉంటుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—మీరు ఏమీ చెప్పలేదుకదా.

268 10th August, 1965. Motion for Extension of time for the presentation of the report of the Joint Select Committee on the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inams Bill, 1964.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అవును, three months time అయిపోయింది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — Three months time అయిపోతే, ఎప్పుడైనా తేవచ్చుకదా.

“Provided further that the Assembly may, at any time, on a motion being made, direct.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya.— Within three months from the date on which the Assembly adopted the motion the report shall be presented. How can it be at “at any time”, Sir It cannot be

Sri Ramachandra Rao Deshpande —The second proviso on the operation only within three months, Sir, not otherwise

Mr Deputy Speaker — “Provided further that the Assembly may at any time on a motion being made . . .”

Sri Ramachandra Rao Deshpande -- If within three months that is taken up before the Assembly, then it is enough and it may be extended from time to time. That is only within three months, and not after the lapse of three months.

Mr. Deputy Speaker — It is not specifically said here. The rule says “Provided further that the Assembly may, at any time.

Sri Ramachandra Rao Deshpande —At any time within three months

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:—దానికంటే మొదలే ఉన్నది, ఆ proviso లో three months time నియమించుకొంటే తప్పనిసరిగా three months లోగానే extension కొరకు Assembly అనుమతి కోరాలని, మొదటి proviso లో ఉన్నది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—అది ఉందిగాని, దానికి విరుద్ధం కాదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—నేను చెప్పేది “at any time” అంటే next year కు కూడా వర్తిస్తుందని లేదు కదా :

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—Within three months అని కూడా లేదు కదా?

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—Next session లో వర్తిస్తుందా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—ఎప్పుడు తెస్తే అప్పుడు వర్తిస్తుంది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—నేను చెప్పేది, ఎప్పుడూ కూడా interpretation of the Rules ఏలా చేయాలంటే దానికొక harmonious construction వచ్చే బట్లుగా చేయాలి గాని, అసలే నిఘాతం అయ్యేట్లుగాంటే construction కూడదు

Volition for Extension of time for the presentation of the report of the Joint Select Committee on the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inams Bill, 1964. 10th August, 1965. 269

అందుచేత రెండవ proviso దానికి "within three months" అనే అర్థం అవుతుందిగాని "at any time" అంటే ఎప్పుడో - when deluge comes అని అనడానికి వీలులేదు, లేక పోయినట్లయితే ఒకదానికొకటి సంబంధం ఉండదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — అది అంత clear గా లేదుకదా.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం. — అందుచేతనే courts లో కూడా దీని విషయమై చాలా చర్చలు అయినాయి అనేక courts లో. అప్పుడే 200 సంవత్సరాలైనా కూడా వీటికి ఒక నిర్ణయం చేశారు. దీనికి ఒకటికొకటి అంటుకొనే మోస్తరుగా నూనము దానిని చేసుకోవాలి గాని "at any time" దానికి, దీనికి రెండు paragraphs ఉన్నాయి కాబట్టి, ఎప్పుడో future లో session అయిపోయిన తరువాత "after the next elections అని అర్థం అయితే అదేమవుతుంది. ఒక position తర్ల క్రింద అవుతుంది. Rule యొక్క ఉద్దేశాన్ని నెరవేర్చుటవంటి interpretation కావాలి; Rules యొక్క అర్థాన్ని నాశనం చేసే interpretation అవకూడదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: — ఆ interpretation ఇవ్వకపోతే బిల్లే పోతుంది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం. — బిల్లు ఎక్కడికి పోదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: — దానిలాంటి గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పిన దాని ప్రకారం

Sri N. Ramachandra Reddy. — Without further discussion, I admit it is true that there was an oversight and leave was not taken for extension.

Mr Deputy Speaker — So, does he withdraw his objection?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. — Propositions withdraw చెప్తామనిగాని point of order ఎట్లా withdraw చేస్తాము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — Point of order మీరు తెచ్చారు గనుక.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. — Point of order ను ఎక్కడైనా withdraw చేస్తారా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — బిల్లే లేదంటే, మరి opposition ఎక్కడ ఉంటుంది? If according to Rules, I had to give my ruling..

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. — ఇవ్వండి. దాంట్లో ఏమిటంటే మూడు నెలల తరువాత ఎప్పుడో తెస్తామని కాదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: — మీరు చెప్పిన ప్రకారం convenience గురించి నేను Ruling ఇచ్చిన తరువాత ఇక బిల్లే ఉండదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: — మీరు ruling అడగకుండా, వారు చెప్పిన ప్రకారం ఏదో convenience కోసం దానిని withdraw చేస్తే బాగుంటుంది.

770 10th August, 1963. Motion for Extension of time for the presentation of the report of the Joint Select Committee on the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inams Bill, 1964.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: —“Point of order withdraw” చేయమంటారు అదేమిటండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—Withdraw చేయకపోతే, Rules ప్రకారం నేను ruling ఇచ్చిన తరువాత బిల్ల ఎక్కడ ఉంటుందండి. అది మీరు withdraw చేయకపోతే, ఇది lapse అయిపోతుంది ఈ చెప్పకోవడం దీనికి కూడా విలువ ఉండదు కదా.

శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి.— ఇప్పుడు ప్రభుత్వానికి ఉద్దేశం లేదు. అందుకోసం delay చేస్తున్నారని అన్నారు కాని వాస్తవం అది కాదు Joint Select Committee లో నేను కూడా మెంబరు Opposition Members అనేక సార్లు ప్రాధేయపడి ఇక్కడికి పోతాము, అక్కడికి పోతాము అని పెట్టించినారు మాకు meetings ఉన్నాయి మేము attend కాజాలము, దీనిని postpone చేయండి, adjourn చేయండి అని చెప్పినవి అవన్నీ minutes ఉన్నాయి కాని ఇప్పుడు అవన్నీ మరచిపోయి ఇక్కడికి వచ్చి కొత్త విధానం లేవతీస్తే అది సమంజసం అయింది కాదు.

Sri Ramachandra Rao Deshpande —On a point of submission, Sir. I think it is a matter of legality and validity of rules or anything which has been done against the rules and I think for that illegality there is no question of withdrawal of the motion.

Mr. Deputy Speaker —A point of order has been raised that it has lapsed.

Sri Ramachandra Rao Deshpande —Whether the Bill lapses or other wise, naturally as it is, it must stand in conformity with the rules and naturally the other provisos also apply there. It cannot be as though they have applied it and it has been admitted that they did not ask for extension. Therefore, it must lapse. That is the natural corollary.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—I am not pressing it.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు.— అసలు lapse అయ్యే question ఎక్కడ ఉన్నదండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.— లేదు. ఆ ruling అది, ఇది ఇచ్చేబదులు. .. He is not pressing; Sri Ramachandra Reddy, now.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి —సరే, ఇది రి లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన సమస్య. ఇప్పుడు వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పిందేమో, అది సరిఅయిన point. దానిని నేనుకూడా బలపరుస్తున్నాను కాని మరి చాలా నష్టం అయ్యేటట్లు ఉన్నది. అందుకని ముమ్మందు మంత్రిగారు, ఆ Department తరువాత ఎ సెంట్రీ చాలా చురుకుగా పని చేసేటట్లుగా ఒక lesson మీరు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆ విధంగా ruling ఉన్నదని అవసరం, ఇప్పుడు రామగోపాలరెడ్డిగారు చెప్పిన

Government Bills :

10th August, 1965. 271

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

దానికి సమాధానం ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు, కాని, అది వాస్తవంకాదు. తొమ్మిది మాసాలనుండి Minister గారికి, Speaker గారికి opposition పక్షం మేము కోరితేనే ఈ విధంగా times మార్చినారు అని అనడం అది వాస్తవంకాదు. దానిని ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నాను. అది opposition పార్టీపైన వేస్తున్నారు. అది వాస్తవం కాదు. మేము ప్రభుత్వ దృష్టికి, మంత్రిగారి దృష్టికి Speaker గారి దృష్టికి తెచ్చినప్పటికీ మీరు కదలక, మరీ ఈవారు రాంగోపాలరెడ్డిగారు ఈ విధంగా అనడం సరిఅయినది కాదు.

Sri Ramachandra Rao Deshpande:—On a point of explanation. What I mean to say is, now the whole illegality is going to be withdrawn in favour of convenience. So, would the same principle also apply to other points that will come up in the House?

Mr. Deputy Speaker —It all depends upon each question.

Sri Ramachandra Rao Deshpande —When rules are there and a certain illegality has come and we are withdrawing in favour of convenience, will the same principle apply for other things?

Mr. Deputy Speaker .— When it comes we will see what is best to be done

Mr. Deputy Speaker .—The question is.

“That the time for the presentation of the Report of the Joint Select Committee on the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inams Bill, 1964, be extended upto 30th November, 1965.”

The motion was adopted

Mr. Deputy Speaker .—I request the hon. Minister to kindly see that the report is presented within this period.

GOVERNMENT BILLS.

THE ANDHRA UNIVERSITY (AMENDMENT) BILL, 1965.

THE SRI VENKATESWARA UNIVERSITY (AMENDMENT) BILL, 1965.

THE OSMANIA UNIVERSITY (AMENDMENT) BILL, 1965.

శ్రీ పి. వి. కవయ్య (వినుకొండ):—అధ్యక్ష, చెన్నై, ఈ University Governing Bodies లో students representation గురించి మాట్లాడుతూ కదలి వేయడం జరిగింది. Students' representation Governing Bodies లో ఉండ

172 10th August, 1965.

Government Bills :

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965

లండన్, ఇంక్విరీ House లో కొంతమందికి, అలాగే Universities ను ఇప్పటివరకు govern చేస్తూ ఉండేటటువంటి professors కు గాని, teachers కు గాని ఇలాంటి వాళ్ళకు కొంత odd గా అగువడవచ్చు కాని ఏ basis మీద అయితే teachers, professors వీళ్ళందరికీ University governing bodies లో representation వస్తున్నదో, అదే basis మీద students కు రావాలని చెప్పడం, వీళ్ళంతాకూడా విద్య ఎలా ఉండాలని, University ఎలా నడవాలని, ఏ విధంగా చెప్పాలి అనేటటువంటి దృష్టితో వీళ్ళంతా అక్కడ ఉండాలని అంటున్నారు. ఎవరో దారినపోయే వాళ్ళంతా అక్కడేఉండాలని అనడంలేదు వాళ్ళకుకూడా, professors కు teachers కు అందులో ఉండేటటువంటి employees కు వాళ్ళందరికీకూడా వృత్తినిబట్టి కొన్నికొన్ని records grievances, demands ఇలాంటి వన్నీ ఉంటున్నాయి దానికితోడు డ్యూటీస్ ఉంటున్నవి చదువుకొనడమే డ్యూటీకాదు, చదువు ఎలా చెప్పించుకోవాలి అనే డ్యూటీ ఉన్నది. ఈ రోజు పరిస్థితులుచూస్తే విద్య ఎలా ఉండాలి, పాఠాలు ఎలా చెప్పాలి, ఏ విధంగా విద్య వారికి బోధించాలి— అనే consideration చాల తక్కువగా ఉన్నది. ఈ విద్య బోధించే సందర్భంలోకూడ ఈ కాలేజీలు ఏ విధంగా నడపాలి ఉంటుంది, వాటి కరిక్యులా ఎలా ఉంటుంది— అనే consideration కూడ తక్కువగా ఉన్నది. ఈ విద్యార్థులను స్కూలుల్లో చేర్చుకొని సంవత్సరం పొడుగునా పాఠాలు చెప్పి చివరకు ఎరీక్షలకు పోవాలని వచ్చినపుడు వీరు పనికిరారు, వారు పనికిరారు అని వడబోసి తీసేసి ఏ నలుగురినోపంపి ప్యానయినవారి సంఖ్య 80%, 90% అని చెప్పుకొనే పరిస్థితిఉన్నది పూర్వం నేను చదువుతున్న రోజుల్లో ఒక టీచరు యమ్. ఏ తెలుగు పరీక్షకు వెళ్ళాడు. మొదటిసారి యూరివర్సిటీ సెకండ్ - తప్పాడు. రెండోసారి మూవినర్సిటీ వస్ట్—ప్యానయ్యాడు మొదటిసారి వెళ్ళింది ఇద్దరు, రెండవ సారి ఒక్కడు. అప్పుడు మొదటిసారి రెండవవాడుగా తప్పాడు, ఇప్పుడు మొదటివాడుగా ప్యానయ్యాడు. అరకంగా వడబోత పోసి స్టూడెంటును పరీక్షకు పోనివ్వకుండా చేపే పద్దతులున్నాయి విద్య విషయంలోగాని, చదివించే తల్లిదండ్రుల ఆరిక విషయాలమీదగాని చాల ప్రభావం కలిగిస్తాయి. నిత్యకృత్యముగా వారి చదివే విద్య, దాని పద్ధతి, విధానం, అలాంటివాటి అన్నింటిలో ఈ రోజు విద్యార్థులు చాల ఆసక్తి కలిగియున్నారు. విద్యార్థులు చాల indisciplined అవుతున్నారని, క్రమశిక్షణ తగ్గుతోందని, అల్లరిచిల్లరి పనులు చేస్తున్నారని అంటున్నవారున్నారు. విద్యార్థులంతా fundamental గా అల్లరివారనిగాని, అల్లరి చేయాలనే దృక్పథం కలవారనిగాని, ఈ కాలేజీలు, యూనివర్సిటీలు ఎత్తి వేయాలనే భావం కలిగినవారని కాదు. విద్యార్థులకు, యూనివర్సిటీ డిగ్రీవకు, టీచర్సుకు మధ్య ఉండే సంబంధాల విషయంలో వచ్చేపేచి, దానివిగురించి వారు చేపే ఆలోచనలలో వచ్చేపేచి. దానివల్ల విద్యార్థులలో అసంతృప్తి పెరగడానికి కారణం కావచ్చు; పెద్దపెద్దగా ఊరేగింపులు, డిమాన్డ్స్ స్ట్రీషన్లు చేయవచ్చు; లేక నమ్మెలు చేయవచ్చు. ఇది భారతదేశ చరిత్రలో కొత్త వికాసం. Progressive గా ఉండే ఏ ఉద్యమంలోనైనా సరే విద్యార్థులు ముందుకు ఉరకడం

Government Bills :
The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965.
The Sri Venkateswara University (Amend-
ment Bill, 1965.
The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

10th August, 1965. 273

మామూలే. కాంగ్రెసు మొదటి రోజుల్లో దాదాభాయి నారోజీతోనే అయినదా, బెనర్జీతోనే అయినదా, హ్యూంతోనే కాంగ్రెసు అయినదా, కాలేదు. వారు first appeal చేసి ఉండవచ్చును. అది చదువుకునే విద్యార్థులలో పెరినప్పుడు ఉద్యమం బాగా పైకి వచ్చింది. Students were vehicles of nationalism in those days. అందువల్ల దానినిగురించి వీ విధమైన అమెన్ ఎవరూ పెట్టడానికి వీలులేదు. బాగా ఉద్యోగంగా ఉండే సమయంలో కొంతమంది ఇంటరెస్టెడ్ పార్టీస్ ఎవరో ఉపయోగించుకొని గలాభా, గల్లంతు, చేస్తున్నారంటే అది స్టూడెంటుడి కాదు. ఆ వాళ్ళ వధణం ఉపయోగించుకొని బాట్ పైదర్లు ఎక్కువ మంది చేరి గల్లంతుచేసే పందర్బం ఉన్నది. పోయినసారి భాషనుగురించి జరిగిన ఆందోళనలో నెల్లూరులో ఆరిగిన ఇన్ సెడెంటుగురించి ముఖ్య మంత్రిగారు చెబుతూ స్టూడెంటు ప్రశాంతంగా ఉన్నారని ఎవరో పరాయివారు వచ్చి గల్లంతు చేశారని అన్నారు. అందువల్ల స్టూడెంటు సలహాలుకూడ తీసుకొని యూనివర్సిటీ నడిపే పద్ధతిలో మార్పులుతెస్తే యీ విద్యా విధానం యింకా ఎక్కువ బాగా ఉంటుంది అందువల్ల మాస్టర్లుకు ప్రొఫెసర్లుకుయిచ్చే రిప్రెజెంటేషన్లు స్టూడెంటుకుకూడ ఉండాలి స్టూడెంటు మినిస్ట్రీ హేవ్ చేస్తున్నారంటే. పందలమంది మినిస్ట్రీ హేవ్ చేస్తున్న మాస్టర్లుకూడ ఉన్నారు. కాని వారికి రిప్రెజెంటేషన్ లేకుండా తీసేస్తున్నారా? అదేమీ లేదు, కాబట్టి రిప్రెజెంటేషన్ అనేది విద్యకు సంబంధించిన వారందరికీ ఉండాలని కోరుతున్నాను.

సెలెక్షన్ కమిటీస్ వేయడంలో రీడర్లుకు అంతకు పైబడిన ఉద్యోగం కమిటీస్ చేస్తున్నారు అంతకు లోబడిన ఉద్యోగాలు ఎకడమిక్ కౌన్సిలువారే వేయవచ్చును కాని అటువంటి ఎగ్జెంషన్ ఏమీలేకుండా యూనివర్సిటీస్కు సంబంధించిన ఉద్యోగాలన్నింటినికీ సెలెక్షన్ కమిటీస్ ద్వారా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఎగ్జామినర్లు, ఎగ్జామినేషన్లు గురించి ఉన్నది. ఎగ్జామినర్లు విషయంలో— పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సెస్, రిసెర్చ్ డిగ్రీను సంపాదించేవారికి సంబంధించిన విషయంలో యూనివర్సిటీ ఏరియాస్లో ఉన్న ఎగ్జామినర్లు కొందరు, పైనుంచి వచ్చిన ఎగ్జామినర్లు కొందరు జాయింట్లుగా తేల్చాలని ఉన్నది. అయితే ఎగ్జామినేషన్లులో కరెప్ట్ ప్రాక్టీస్ ఉన్నవని అంటున్నారు. పేపర్లు బయట పడుతున్నవని, డబ్బు పుచ్చుకొని డిగ్రీస్ ఇస్తున్నారని ఉన్నది వాటికి కారణం ఏమిటి? ఎగ్జామినేషన్ సిస్టమ్లో ఉన్న లోపాన్ని సరిచేయాలి స్టూడెంటు కాలేజీలో జేరినప్పటినుంచి వరీక్షకు పోయేవరకు అనుదినం అతని అభివృద్ధిని గమనించే పద్ధతిలో యీ విద్య నడపడం లేదు. అందువల్ల పరీక్షల పద్ధతికూడ అతని ప్రోగ్రెస్ మీద ఆధారపడి నడిచి పలికాలు ఉండే పద్ధతిలో నడపాలని కోరుతున్నాను ఇప్పుడు యీ విలువ చాల పాక్షికమైన దృష్టితో తెచ్చారు. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో ఇన్స్ట్రక్షన్లుంటే నడిచే పద్ధతిని దృష్టిలో పెట్టుకొని తెచ్చారు న్యాయంగా చూస్తే ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ యీ రకమైన పరిస్థితులలోకి వచ్చేదికాదు. అక్కడ వైస్ చాన్సలరును పెంతుచేసే పందర్బంలో కొంత తికమక జరిగింది. చాల కాలంనుంచి ఆ యూనివర్సిటీని కనిపెట్టుకొని యున్న పెద

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

మనకి ఒకాయన తమ వైస్ చాన్సలర్ కావాలనుకునే సందర్భంలో ఆయన క్లయమును ఓవర్ లుక్ చేస్తూ సెలెక్షన్ జరిగిన సందర్భంలో అసంతృప్తి కలిగిన తరువాత కాంప్లెషన్ వచ్చాయని అనుకొంటున్నారు. ఇప్పుడు యీ బిల్లును విత్ డ్రా చేసి కాంప్లెషన్ బిల్లును తీసుకురావాలని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — అధ్యక్ష, కొంతకాలం క్రిందట యీ ఎసెంబ్లీ ముందు ఒక ప్రశ్న వచ్చింది. వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీయొక్క ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు, ఎకౌంట్స్ ఇక్కడ టేబుల్ మీద పెడతారా, లేదా, అని, లెజిస్లేషన్స్ కు డిస్కస్ చేయటానికి అవకాశం ఉంటుందా లేదా, అని వారి సిండికేట్ లో, సెనేట్ లో వస్తే “లెజిస్లేషన్స్ అది డిస్కస్ చేయటానికి వీలులేదని” వారు చెప్పినట్లుగా తెలిసింది. అది తెలిసిన తర్వాత — ఇక్కడ ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీయొక్క ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు టేబుల్ మీద పెట్టవలసినదిగా ఒకమారు ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో యీ ప్రశ్న వచ్చినపుడు గవర్నమెంట్ ఏమిచెప్పారంటే — అది అటానమస్ బాడీ కాబట్టి దాని ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టుగాని, ఎకౌంట్సుగాని లెజిస్లేషన్ డిస్కస్ చేయటానికి వీలులేదు అన్నారు. అది అటానమస్ బాడీ కావచ్చును వారియొక్క విద్యావిధానం గురించిగాని, వారు చేసుకొన్నటువంటి ఉద్యోగాల విషయం గురించిగాని, వారు ఏర్పాటు చేసుకొన్నటువంటి సీలబస్ గురించిగాని మేము ఏమీ చర్చ చేయడంకోలేదుకదా ప్రజలదబ్బు, చాలాదబ్బు యీ యూనివర్సిటీస్ కు ఇస్తున్నప్పుడు సంవత్సరానికి ఒకపర్యాయము వారు ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు పబ్లిష్ చేసిన తర్వాత, దానిని ఆ ఎకౌంట్సు ఒకసారి మేము చూడటానికే నా హక్కులేదా అని అడిగినపుడు మంత్రి గారు అది అటానమస్ బాడీ కాబట్టి మనకు ఆ హక్కులేదని అన్నారు. వాటిని టేబుల్ మీద పెట్టటంకోసం, దానిని అమెండ్ చేయమని నేను బిల్స్ కొన్ని ప్రపోజ్ట్ చేయటం జరిగింది. అప్పుడు మంత్రిగారు ఏమి చెప్పారంటే — మేము కాంప్ర హెన్సివ్ లెజిస్లేషన్ తీసుకువస్తున్నాము తీసుకు వచ్చినపుడు అన్ని అవకాశాలు ఉంటాయి; ఇప్పుడు ఆ బిల్స్ విత్ డ్రా చేసుకోమని చెప్పటం జరిగింది దానిపైన ఆ విత్ డ్రా చేసుకోవటం జరిగింది. కాని ఇప్పుడు ఏమి జరిగింది? ఏ ప్రొవిజన్ నిమిత్తమై అప్పుడు చర్చ వచ్చిందో, ఏ సందర్భంలో ఆయితే కాంప్ర హెన్సివ్ లెజిస్లేషన్ లో ఇవన్నీ ఉంటాయని చెప్పారో, ఆ సందర్భం ప్రొవిజన్ మాత్రం ఇప్పుడున్న బిల్లులో లేదు. లేకపోవటమేగాక, యీ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్ట్స్, ఎకౌంట్స్ చర్చించటానికి లెజిస్లేషన్స్ కు అవకాశం ఇస్తారా అని కొన్ని లో మెంబర్స్ అడిగినపుడు, మినిస్టర్ గారు జవాబు చెబుతూ అది అటానమస్ బాడీ గనుక చర్చించటానికి అవకాశం లేదని ఇప్పుడుకూడ అన్నారు అది పత్రికలలో పడింది. ఆ అన్సర్ రైట్ అనే అనుకొంటాను. ఇప్పుడు విజామ్ పుగర్ ఫ్యాక్టరీ, రోడ్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ కార్పొరేషన్ వాటియొక్క ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్ట్స్ చూపి మనం “ఇది యేమిటి?” అని అడగటానికి ఉన్న హక్కుకూడ యీ యూనివర్సిటీస్ విషయమై మీకు, లెజిస్లేషన్స్ కు లేదు అని

Government Bills :
 The Andhra University (Amendment)
 Bill, 1965
 The Sri Venkateswara University (Amend-
 ment) Bill, 1965
 The Osmania University (Amendment)
 Bill, 1965.

10th August, 1965. 275

యీ రోజుకూడ మంత్రివర్గంయొక్క వాదము. అటువంటప్పుడు ఇప్పుడు ఇక్కడకు యీ యాక్టు ఎందుకు తీసుకువచ్చారు? వారి ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు చూడటానికి మాకు తెర అడ్డుఅయితే అంత అటానమీ వారికి ఉన్నట్లయితే, ఇవాళ యీ బిల్లు ఇక్కడ ఎందుకు తీసుకువచ్చారు? శాసనసభకు యీ బిల్లు తీసుకురావటానికి ఉద్దేశ్యం ప్రజాప్రతినిధులుగా ప్రజాప్రతినిధులయొక్క భావాన్ని ప్రతిబింబించేటటువంటి పద్ధతి యూనివర్సిటీలలో పెట్టటానికిగాని—ఇప్పుడు దీనిఉద్దేశ్యం అదిమాత్రంకాదు. ప్రభుత్వం ఏ శాసనం తీసుకువచ్చినా, ఏ ఉద్దేశ్యంతో అయితే ఇక్కడకు తీసుకువస్తూఉంటారో, ఏదోకొంత మంచి చేదామని ఒకటి రెండు అందులో విధులు చూపించి, ప్రభుత్వం తన చేతిలో హెచ్చు అయినటువంటి అధికారం తీసుకొనేటటువంటి లక్షణం ఏదైతే ఉన్నదో, ఆ లక్షణం యీ బిల్లులోకూడ ఉన్నది. యూనివర్సిటీలకు అటానమీ అన్నదిఉన్నదని చెబుతూ, అటానమీని సర్వనాశనం చేసేటటువంటి యీ బిల్లును తీసుకువచ్చారు. ఈ బిల్లులో యూనివర్సిటీలకు ఏ విధమైనటువంటి అటానమీకూడ లేదు. యూనివర్సిటీస్ గవర్నమెంట్ బాడీ కన్వర్షన్ బిల్లు అని దీనికి పేరు పెట్టినటువంటి బాగుంటుంది. యూనివర్సిటీలో వైస్ ఛాన్సలర్ను ఒక యు.డి.సి. రెవెన్యూ తీసుకువచ్చి, టీచర్స్ మహాస్కూలు టీచర్స్ క్రిందకు తీసుకువచ్చి, “మాకు కోచిందల్లా చేస్తామని” చెప్పి—ప్రజాభిప్రాయం ప్రతిబింబించవలసినటువంటి, యీ డెమాక్రటిక్ ప్రజారాజ్యం రోజుల్లో కొంతవరకు శాసన సభ్యులకు అందులో స్థానం ఇచ్చి, మేము ప్రజారాజ్యాన్ని వదిలిస్తున్నామని పైకి చెప్పి—అందులో చేస్తున్న పని ఏమిటి? శాసన సభ్యులలో నలుగురిని అందులో వేస్తే సరిపోయిందా? శాసన సభ్యులను నలుగురిని వేసినందువల్ల హెచ్చురాభం లేదు. అసలు యీ యూనివర్సిటీలలో జరిగిన విధానము—ఇదివరకు జరిగినది బాగాలేదు ఇప్పుడు మీరు ప్రపోజ్ చేసింది అసలు బాగాలేదు. వైస్ ఛాన్సలర్ అన్నవాడు యీ విద్యావిధానానికి మన కులపతి అన్నమాట. పశువుకి రామాలవారు ఏమి గౌరవం ఇచ్చారో, యీ కులపతికి ప్రభుత్వం ఆ గౌరవం ఇవ్వాలి. మీరు రాములవారితో సమానులని భావిస్తున్నాము. వైస్ ఛాన్సలర్ కు అటువంటి కులపతిగా గౌరవం ఇవ్వవలసినది ఆ గౌరవం ఇవ్వవలసిన స్థానాన్ని ఇదివరకే కొంత తగ్గించారు అది తగ్గించి, ప్రభుత్వంయొక్క ఇంటర్ ఫియరెన్స్ వస్తే ఎంత అల్లరి అవుతుందో దూరదృష్టి ఉన్నవారము ఏమి చెప్పామో అది నిజమైనది. వద్దు వద్దు అంటే—వినకుండా, మామూలుగా ఉన్నటువంటి ఎలక్షన్ పద్ధతి మానివేసి ప్రభుత్వం వారు పేనల్ అని, ఆది అని, ఇది అని, ఇంటర్ మీడియట్ మెథడ్ అని, మధ్యే మార్గమని తీసుకువచ్చి నాలుగైదు సంవత్సరాలక్రిందట జరిగిన ఉదంతం మీ ఆందరికి జ్ఞాపకం ఉన్నది. మీరు మూడు పేర్లు ఇవ్వటం, గవర్నర్ అందులో ఒకరిని చేశావని అనటం. ఆ ఒకరిని వేళారన్నది కాదని వీరన్నారవటం, పెద్ద చీలికలు కూడునాలుగు నెలలు వాదవివాదాలతో విండిపోయి చేయూతదని పనిచేసిన దుష్పరితము ఏదైతే ఉన్నదో, దాని ఫలితమే ఇప్పుడు యీ బిల్లు రావటానికి కారణము అయినది అన్నది కొంచెం జాగ్రత్తగా మంత్రివర్గం ఆలోచించినట్లయితే తెలుస్తుంది. కేవలం

The Andhra University (Amendment)
Bil, 1965

The Sri Venkateswara University (Amend-
ment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

ప్రజారాజ్యనిమిత్తమై, శాసనసభ్యులను యూనివర్సిటీ బాడీస్ లో మేము వేస్తున్నాము ; అదే మాకు ఉన్నటువంటి ముఖ్యఉద్దేశ్యమని అనవచ్చును కాని దీని హారిజన్ ఎక్కడ ఉన్నదంటే—వీరియొక్క నైకాలజీ ఎప్పుడు మారిందంటే—ఒక మంత్రి గారు చెప్పినటువంటి వైస్ చాన్సలర్ ను మరొక మంత్రి వద్ద అంటే, గవర్నర్ వచ్చి, మొట్టమొదట తాను ఎవరినో మరొకరిని వేదానుమకొంటే, అది కాదు అనుకొని, మొట్టమొదట వివిస్టర్ చెప్పినటువంటివారిని తరువాత వేయటంవస్తే—దానికి ఎవరి పేరైతే వారు వేయలేదో ఆ వేయనటువంటివారు అప్పటినుండి ఇప్పటివరకు ఒక వార్షికోత్సవం లేవదీయడంవల్ల యీ బిల్లు వచ్చిందన్న సంగతి గుండెమీద చేయివేసుకొని ఆలోచించినట్లయితే యీ బిల్లు ద్రాఫ్ట్ చేసినవారికి తెలుస్తుంది ఈ బిల్లు హేండ్ లిడ్ చేస్తున్నటువంటివారికి కాదు ఇదంతా ఎందుకు జరిగింది ? అటానమీ అంటాము వైస్ చాన్సలర్ ను తీసివేస్తాము మొట్టమొదట ఆంధ్రయూనివర్సిటీ పెట్టినప్పుడు ఎలక్ష్ న్ పెట్టాము ఎలక్ష్ న్ పెట్టినట్లయితే—కాదు, కాదు అన్నారు. బొంబాయి పద్ధతి అన్నారు, ఢిల్లీ పద్ధతి అన్నారు. మీరు అనేక దూరప్రాంతాలు ప్రతిమారు ప్రయాణం చేయటంవల్ల ఏదో పద్ధతులు వస్తూఉంటాయి. ఎలక్ష్ న్ పద్ధతి మాని నామినేషన్స్ అన్నారు. దానికి పేనల్ సిస్టమ్ అన్నారు పేనల్ సిస్టమ్ చెన్నపట్టణంలో బాగా పనిచేస్తున్నదికదా ? సెనేటు ఇచ్చిన పేర్లు అవి ఇక్కడ సిండికేట్ అన్నారు. ఇక్కడ సిండికేట్ పేనల్ అన్నారు ఎవరు నామినేట్ చేయాలి ? గవర్నర్ చేయాలి గవర్నర్ అంటే ఎవరు? అన్న ప్రశ్న వచ్చింది గవర్నర్ అంటే నేనే అంటారు గవర్నర్ మినిస్టర్స్ గవర్నమెంట్—గవర్నర్ మ నా సలహాప్రకారం నీవు చేయాలి అంటారు. దానిని నేను ఒప్పుకొంటున్నాను. నేను ఉన్నప్పుడు ఒకసారి యీ విషయం వచ్చింది. గవర్నర్ అన్నారు—వినిస్టర్ ను కన్ సల్ట్ చేయకుండా నేను యూనివర్సిటీలో నా ఇష్టంవచ్చిన నామినేషన్స్ వేస్తామన్నారు అట్లా ఎంతమాత్రం వీలులేదని దెబ్బలాడము. గవర్నర్ కాన్ స్టిట్యూషన్ ల్ గవర్నర్ కాన్ స్టిట్యూషన్ తో గవర్నర్ కు వేరే గవర్నమెంటును తప్పించిన పవర్స్ ఎక్కడా లేవు. అందుచేత గవర్నర్ నామినేషన్స్ అన్నట్లయితే, మంత్రివర్గంయొక్క నామినేషన్స్ కావాలి. గవర్నర్ ఒప్పుకోకపోతే ఇది చీలికలు అవుతుంది. గవర్నర్ ద్వారా నడిచే సెనేట్ ఒకటి అవుతుంది. మంత్రిద్వారా నడిచే సెనేట్ మరొకటిగా అవుతుంది. ఇది కూడదు అని అప్పుడు వాదించాము. అప్పుడు వ్రాసిన స్టేటుమెంట్ నాకు బాగా జ్ఞాపకం ఉంది. ఇప్పుడు కాని ఫలితం వచ్చింది యూనివర్సిటీని రెండు చెక్కలు చేశారు. రెండు చెక్కలు అయిపోయింది. తత్ఫలితంగా ఇది వచ్చింది. వీరు ఏమి ఆమోకొంటున్నారంటే—ప్రజారాజ్యాన్ని ప్రతిబింబించటంకోసమని చెప్పి, మేము ఇదంతా తీసుకవచ్చామని అనుకొంటున్నారు. అది మాత్రం కాదు. ఇండస్ట్రియల్ దెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ లో చినిగిపోయిన తీసివేయటానికి ఏ యత్నం జరిగిందో దానికి శాసనం అక్కరలేకుండా వీరై నది కాబట్టి నోటిఫికేషన్ తో అది జరిగింది స్థానిక శాసనంలో మార్పు కావాలి కాబట్టి, ఇప్పుడు శాసనంలో మార్పువస్తున్నది.

The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amend-
ment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

ఒక మనిషిమీద ఇష్టంలేకపోతే అతనిని దగ్గరకుపిలిచి చెప్పినట్లయితే తప్పుకొంటారు. అంతేకాని యూనివర్సిటీయొక్క పద్ధతులు మార్చవలసిన అగత్యం ఏమిటి? నా అభిప్రాయం—అసలు యూనివర్సిటీయొక్క కంపోజిషన్ పూర్వము తప్పే. ఇప్పుడూ తప్పే. యూనివర్సిటీ అన్నది కేవలం విద్యతో సంబంధించినది. ఆ యూనివర్సిటీలో ఎవరైతే డిగ్రీ పొందుతున్నారో వారిలో ఉన్నటువంటివారే రానికి సావరిన్ బాడీ అయిపోవడంలేక వేరే బాడీలో మెంబర్స్ గా ఉంటారు. ఇతరులు ఎవరూ అక్కడ ఉండవలసిన అవసరంలేదు. ఎక్స్ పిసియోగా ఎవరూ ఉండనక్కరలేదు. సెనేటులో నామినేషన్స్ కూడ అక్కరలేదు. యూనివర్సిటీలో విద్య పాస్ అయిన వారిచేత, అక్కడ అనుభవం ఉన్నవారిచేత ఎన్నుకోబడినవారు విద్యావిధానానికి యూనివర్సిటీయొక్క అధికారులకు ప్రభుత్వానికి తగినటువంటి పరిహార ఇవ్వటానికి తగిన అర్హత కలిగినవారు అవుతారని నా యొక్క సంపూర్ణ విశ్వాసము అప్పుడు—కొత్తగా యూనివర్సిటీను అరంభమైన కాలంలో, ఆ రోజుల్లో ఇప్పుడు ఉన్నంతదానిని లేకపోవడంవల్ల, ఇంతంత హెచ్చుగా కరెన్సీనోట్స్ అచ్చువేయకపోవడంవల్ల విదేశాలనుండి అప్పులు తీసుకువచ్చేవద్దని లేకపోవడంవల్ల, అప్పుడు గొనేషన్ ఇచ్చినవారందరిని మెంబర్స్ గా వేసుకోవచ్చునని వ్రాసుకోవడం తటస్థించింది. ఆ విధంగానే local boards నుంచి వచ్చిన members, మునిసిపాలిటీనుంచి వచ్చిన వారు, 25 వేల రూపాయలు యిచ్చినవారు, లక్షలు యిచ్చినవారు వీళ్ళందరికీ కొన్ని memberships create చేయడం జరిగింది. అది శాశ్వతంగా అవసరంకోసం ఏర్పాటుచేసుకొన్నటువంటిదిగాని ఎప్పుడూ శాశ్వతంగా ఉండవలసినటువంటి ఏర్పాటు కాదు. అసలు భావం, సెనేటు అనేటటువంటిది ఆ యూనివర్సిటీలో pass అయినటువంటి degree holders ఎవరైతే ఉంటారో—degree holders యితర యూనివర్సిటీలవారు కావచ్చును—వారితోనే సెనేటు ఉంటుంది. ఆ సెనేట్ వారికి వారియొక్క యిచ్చానుసారంగా Vice-Chancellor ను ఎన్నుకునే హక్కు ఉంటుంది. హక్కు వారికి యిచ్చినందువల్ల ఎంతో నష్టం వస్తుందేమోనని మనం వాదించవచ్చు. కాని election వల్ల నష్టం రాలేదు ప్రజారాజ్యం యంతవరకు విస్తృతం కానిరోజులలో కూడ కేవలం విద్యాధికులే సెనేట్ లో రేవిలోజులలోకూడ election జరిగినప్పుడు అందరూ యూనివర్సిటీలో ఏమీ నష్టం రాలేదు. Nomination అనేపరికి, panel అనే పరికి, Government యొక్క hand ఉండేసరికి—ఈ గవర్నమెంటుకాని, ఏ గవర్నమెంటు అయినప్పటికీ, ఈ 300 మందిలో ఎవరము అయినప్పటికీ వచ్చేటటువంటి దుష్ప్రలితాలు చాలా ఉంటాయి. గవర్నమెంటుకు ఎప్పుడుకూడ political pressures చాల హెచ్చుగా ఉంటాయి. అందుచేత యిది కేవలం విద్యతో, విద్యాధికులతో, విద్యా సాంప్రదాయాలతో కూడుకోవలసినటువంటి పంథాగా మార్చడానికి మనం యత్నం చేసినట్లుంటే నేను ఎంతో సంతోషిస్తున్నాను. అయితే యిప్పుడేమిచేశారు: Autonomy చేశారు. మా administration expenses చూసుకొనేందుకే మాకు హక్కు లేదు.

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

అది autonomous body అన్నారు. అయితే యిప్పడేమిచేస్తున్నారు ? Vice-Chancellor ను తీసివేస్తారు. At any time he may be removed. At any time he may be appointed. అంతేకాదు, యూనివర్సిటీలో ఉన్నటువంటి readers, professors వీళ్ళందరికీ rules అన్నీ మేము పంపిస్తున్నాము అన్నారు. By notification ఎప్పుడుపడితే అప్పుడే ఇప్పుడు గవర్నమెంటులో ఏమి జరుగుతున్నదో మనకు తెలుసు. ఒక ఆసామి promotion కు సిద్ధంగా ఉన్నట్లయితే, next man కు promotion కావాలని, వాడికి అర్హతలు లేకపోయినట్లయితే అర్హతలు మార్చి notifications పెడుతున్న ఉదంతాలు మనకు తెలుసు Senior available గా ఉన్నప్పటికీకూడ ఆ vacancy fill up చేయకుండా తనకాలాకుమనిషి వచ్చేవరకు దానిని అడ్డపెట్టేటటువంటి ఉదంతాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. At any time notification వంపించి మాస్టర్లకు, వాళ్ళ సీనియారిటీలు, ప్రమోషనులు, వాళ్ళ గ్రేడులు చేసుకొనేందుకుకూడ యిందులో హక్కు తీసుకుంటున్నారు. "యూనివర్సిటీలో మాకు సమ్మతంపోయింది అందుచేత మేము abolish చేస్తున్నాము Director of Public Instruction క్రింద మేము మా విద్యావిధానం అంతా నడిపించుకుంటాము" అని declare చేసినట్లయితే యంతకన్న honest గా ఉంటుంది. న్యాయంగా ఉంటుంది ఇంతకన్న బాగా ఉంటుంది ఈ conflicts పోతాయి లేమిపోవటంవంటి ఒక ఉద్యోగం అందులో ఒక patronise పెద్దదికల్పించడం, ఆశలు కల్పించడం, వాడికి మనకు పార్టీలు, పక్షాలు కక్షలు పెంచడం. దానికన్న దీనిలో ఒకవిధమైన honesty అయినా ఉంటే చాల బాగుండును లేదా మీరు honest గా university life అంతా develop చేస్తాము అంటారా ? నిన్నుగాక మొన్న Central Government వారు ఒక కమిషన్ వేశారు Vice-Chancellor ను ఏ విధంగా ఎమ్మెకోవాలి ? ఏ విధంగా వారు powers exercise చేయాలి ? University administrative set up ఏ విధంగా ఉండాలి ? యివన్నీ ఆలోచించడంకోసం వారు కమిషన్ వేశారు. అది కాదు అంటారా ? ఆ విషయాలన్నీ యిప్పుడు వారు ఆలోచించడంలేదా ? ఎందుకు వచ్చినది ఈ తొందర ? ఇవ్వాలనే యిది చేయవలసినటువంటి అవకాశం ఏమి వచ్చినది ? Academic year లో మార్పులు రావాలి అంటారా ? Academic year అయ్యేపోయింది. ఎందుకోసం ఈ తొందర ? Teachers కు మా యివ్వవచ్చిన rules మేము promulgate చేస్తాము, notification వల్ల, appointments, recruitments, fixation of salary every thing ఏది అంటే అది. Vice-Chancellor ను వేసుకొనేందుకు, తీసుకొనేందుకు హక్కు, ఈ రెండే ఈ బిల్లుయొక్క సారాంశము. ఈ రెంటికి వచ్చిన తొందర ఏమి ఉన్నదని వేమి మనవి చేస్తున్నాము. ఏదైనా emergency ఉన్నట్లయితే తప్పకుండా చేయవలసినదే లేదా అవల అంతా మార్పుచేసి యంతకన్న మంచియత్నం చేయడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము అన్నట్లయితే సుఅవియత్నం యిందులో ఏమి కన్పించదు Nominations తప్పించివేశారా ? పెనేటు అంతా విద్యాధికులతో వింపేయత్నం

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

చేశారా? సిండికేటుఅంతా విద్యార్థికులతో, విద్యతో సంబంధించినటువంటివారు, నిపుణులతో ఉండేటటువంటి పద్ధతి ఏమైన యిందులో ఉన్నదా? మెజారిటీ పార్టీకి వచ్చినటువంటి కొంతమంది శాసన సభ్యులను, పార్లమెంటు మెంబర్లను సిండికేటులో పెడతాము అన్నట్లయితే ప్రజా ప్రాతినిధ్యం అందులోకి వెళుతున్నదని ఒక దురభిప్రాయం అందరిలోను కలిగించడానికి సూక్ష్మంగా చూడనటువంటి వారివి మధ్య పెట్టడానికి ఉన్నటువంటి provisions తప్ప యిందులో ప్రజా ప్రాతినిధ్యం ఏమిఉన్నది. Educationకు ప్రజా ప్రాతినిధ్యానికి సంబంధం ఏమిటి? Logarithms మానుకాయా, Nuclear science మారుతాయా Laws of physical Science మారుతాయా ఏమి మారుతాయి? ప్రజా ప్రాతినిధ్యం పేరుతో ex-officio గా మమ్మల్ని పంపించాల్సిన అగత్యం ఏమి ఉన్నది? నాకు విద్యమీద అధిమానం ఉన్నట్లయితే నాకు విశిష్టత ఉన్నట్లయితే *gratuities* యొక్క franchise అడిగి వారున్న పంపించినట్లయితే నేను అందులోకి వెళ్ళకూడదా? Ex-officio గా ఎందుకు వెళ్ళాలి? చాలమంది శాసన సభ్యుల సంఖ్య increase చేయవలసిందని ఈ శాసన సభలోనే అడిగినమాట వాస్తవం. కాని దానితో నేను మాత్రం ఏకీభవించ జాలకున్నాను. నేను అనుకోవేది. అది కేవలం politics తో కాదు సంబంధం. Senate constitution తో సంబంధం అక్కరలేదు, Syndicate constitution తో సంబంధం అక్కరలేదు Vice-chancellor యొక్క appointment తో సంబంధం అక్కరలేకుండా శాసనం చేసి వారికి అప్పజెప్పండి. శాసన సభకు ఒక హక్కుయిస్తేవారు అది యిప్పుడు మీరు యివ్వనటువంటిది. వారియొక్క administration report సంవత్సరానికి ఒక పర్యాయం మా దగ్గరఉంచి, ప్రజలయొక్క అభిప్రాయాన్ని ప్రతిబింబించేటటువంటి ఊహలు మాకు ఉన్నట్లయితే అవి యిక్కడ మాకు వెల్లడి పరచడానికి ఆవశ్యం యిస్తేవారు అంతేగాని వారి యింటిలో దూరి, వారి సెనేట్లోకిపోయి, అంతర్భాగం అయినటువంటి syndicate లో దూరి, అంతకన్న వాళ్ళపైద అయినటువంటి Vice-Chancellor యొక్క appointment లో కూడ కలుగజేసుకోనే టటువంటి పద్ధతి పెట్టి ఇదంతా University కి autonomy అని చెప్పినట్లయితే autonomy అనే శబ్దానికే దుర్వినియోగం అవుతుంది. అందుచేత నేను వినయపూర్వకంగా మనవిచేపేది. తిరిగి ఆలోచించండియిది. ఆలోచించి బాగా హెచ్చుగా విద్యకేవలం యూనివర్సిటీ అథారిటీలకి యిచ్చే మోస్తరుగా క్రొత్తవిల్లు తీసుకురండి. కొందర పడకుండా చాగాగారు వేసిన కమిషన్ యొక్క report కు కూడ కొంచెం అగవచ్చు. విద్యార్థికులు యావన్నండి, కమిషన్ లో అంతమంది. గవర్నమెంటవారే Vice-Chancellor nomination చేయాలి అనేటట్లయితే నేను వాదించడం మానివేస్తాను. ఒప్పుకున్నా ఒప్పుకోకపోయినా దేశం అంతా ఒక అభిప్రాయంలో ఉన్నట్లయితే వేసు మాత్రం కాదని వాదించను. ఈ కొందరపాటు ఎందుకు అంటాను. కొందరపాటువల్ల ప్రభుత్వం పాతించింది ఏమిఉన్నది? ఒక University మీద complaints వచ్చినాయి. complaints చేసేవారు ఉన్నట్లయితే మిగిలిత యూనివర్సిటీలమీద కూడ వస్తాయి.

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

గవర్నమెంటులో ఏపనులు అయితే జరుగుతున్నాయో, గవర్నమెంటులో ఉద్యోగాల విషయంలో ఏమి అయితే జరుగుతున్నాయో ఆ పనులే యూనివర్సిటీలలో కూడ జరుగుతున్నాయి. ఒకచోటకాదు అన్నిచోట్ల జరుగుతున్నాయి అన్ని యూనివర్సిటీలలో జరుగుతున్నాయి. మనుష్యుల యొక్క స్వభావం గవర్నమెంటు ఉద్యోగాలలోగాని యూనివర్సిటీలోగాని అంత తొందరగా మారదు. ఏదైతే మనం నెహ్రూజీయన్ అనుకుంటామో, ఏదైతే favouritism అనుకుంటామో ఏదైతే relations ఉద్యోగస్థులుగా వేసుకొనేందుకు అవకాశాలు కల్పించుకుందామో అనుకుంటామో అవి అన్ని చోట్లకూడ జరుగుతూ ఉన్నవే వాటిని అణగద్రొక్కడానికి మంచి proposal ఒకటి ఈ మధ్యన పెట్టారు Selection Committees పెట్టమని appointment Committees పెట్టమని చెప్పారు. బాగానే ఉన్నది నాకు తెలిసినంతవరకు ఇదివరకు కూడ పెద్ద ఉద్యోగాలు అన్నీ Syndicate appoint చేస్తున్నది ప్రత్యేక మైనటువంటి ఒక ఉద్యోగస్థుడి చేతుల్లో కూడ పెద్ద ఉద్యోగాలు ఎక్కడా ఏ University లో లేవు. అందుచేత ఈ రోజున ఈ బిల్లు pass కాకపోవటయితే యూనివర్సిటీలు అన్నీ పాడైపోతాయనే అభిప్రాయం ఉండవద్దని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకకీ ఇదంతా బాగా ఉన్నదా లేదా అనేటటువంటిది subjective గా కూడ చూసుకుంటూ ఉండాలి. నా కొడుకు గాని, నా కూతురుకు గాని, నా కోడలుకు గాని తొందరగా పెద్ద ఉద్యోగం యిచ్చించినట్లయితే న్యాయమే నాకేమి అన్యాయం కన్పించదు. కాని మీ యొక్క మనుమరాలికి ఉద్యోగం యిచ్చినట్లయితే అయ్యోయ్యో ఉద్యోగం యిచ్చారు అంటాము. అన్ని చోట్ల జరుగుతున్నది. విద్యార్థికుల యొక్క పిల్లలు అంతమంది చదువు కుంటారు. విద్యార్థికుల యొక్క కొడుకులు బాగా చదివుకోకుంటున్నారు. కోడళ్ళు బాగా చదువుకుంటున్నారు. బావమరదులు చదువు కొంటున్నారు. అన్నదమ్ములు చదువుకొంటున్నారు. Legislators యొక్క అన్నదమ్ములు బావమరదులు అంతాకూడ పెద్ద పెద్ద పరీక్షలు pass అయినవారు ఉన్నారు అంతమందికి కూడ అవకాశం ఉంటుంది ఒకరికి వచ్చి రెండవ వారికి రాకపోయి సంత మాత్రాన పెద్ద అల్లరి చేపెట్టయితే మాత్రం మంచిది కాదు అయితే అల్లరి చేయకుండాగా ఫేవరిటిజమ్ వుండవచ్చునా? ఎంతమాత్రం వుండకూడదు. అందుచేత కుల్లోమైన కమిటీనను వేసి, ఎక్కడెక్కడయితే లోటుపాటువుంటాయో వాటిని రెవ్యూచేయడానికిగాను సంవత్సరం పొడుగునా పరిశీలించేట్లుగా, ఇన్ బిల్డ్ బాడి వేసి, ఉద్యోగాలు యివ్వడంలోగాని, ప్రమోషన్స్ యివ్వడంలోగాని ఏవయినా అవకతవకలు జరిగితే వాటిన్నింటిని నిండికేట్ కు, పెనేట్ దృష్టికి తీసుకువచ్చి సవరించడానికిగాను యీ విధమైన మెషిన్ ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. అంతేగాని, ఆకస్మాత్తుగా తీసివేస్తాం, గుమాస్తాను వేషివట్టుగా, వేస్తాం, తీసివేస్తాం, సర్వీస్ కండిషన్ ఇక్కడ నుండి టై నోటిఫికేషన్ మేము పంపిస్తాం అలాచేయితే యూనివర్సిటీస్ ఎందుకు దానికి యిక్కడ అడ్డు ఎందుకు? ఆ రకంగా దానినొక గవర్నమెంటు డిపార్ట్ మెంట్ క్రింద తయారు చేస్తే అక్కడ వారంతా ఎందుకు. అందుకుండా వేరుమర్కొనక మారు మనవి

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

జేస్తున్నాను. మన పొలిటికల్, లెజిస్లేటివ్ లెవెల్ ఆఫ్ అప్రూవల్ చేసిన తరువాత, యింక మనకు దానితో సంబంధం లేకుండా వేయవలయునని, సెనేట్ అంతా గ్రాడ్యుయేట్స్ తోనే పుండవలయునని, వారే వైస్ చాన్సలర్లు. సిండికేట్ను ఎన్ను కోవలయునని. అంతగా అలిండియా ఫేమ్నున్న పెర్మిటెడ్ కాలేజీల యిద్దరు ముగ్గురుని నామినేట్ చేయవచ్చునుగాని మిగిలిన నామినేషన్స్, ఎక్స్-పెరియెన్స్ పద్ధతి మాది వేయవలసినదని నేను విన్నవిస్తున్నాను.

Sri E. Ayyapu Reddy (Midhur) :—Mr. Speaker, Sir, yesterday when you announced that the three University Amendment Bills would be coming back to the House even during this sitting I was rather surprised. These three University Acts require amendment and that has been conceded by almost all sections, but I never expected that these amendments would be introduced in such a hurry and that the Select Committee will have such a short time to consider the implications of the amendments and again send them back to this House even in this sitting. Even in the Statement of objects and reasons I find a beautiful sentence, counsel: "In recent years there has been a deeply felt desire among Educationists, Members of the State Legislature and others interested in Higher Education to review and reassess some of the important provisions in the Acts of the three Universities of Andhra, Osmania and Sri Venkateswara, particularly those provisions relating to fundamental issues like the composition of the main authorities of the Universities such as the Senate, the Academic Council and the Syndicate so as to relate them to the dynamics of a fast developing society such as ours". Of course we have complimented ourselves that it is a fast developing society and that the fast developing societies require the amendment of these University Acts. Even then, Sir, there is no necessity for these bills to be considered in a short space of time and referred back to the House even during this sitting. Especially when we are amending all the three University Acts, I do not know whether the Select Committee will have time to consider the various aspects in a cool and calm atmosphere particularly when the Assembly is sitting and discussions are going on in regard to other important matters. Even when the bills amending these Acts were considered about 3 or 4 years back and certain amendments were introduced, I remember to have stated that it would be better if a comprehensive consideration of every aspect is thought of and then we could pass an enactment which could stand the test of time. Now, hardly have 5 years passed when we have come forward with major amendments.

For example, with regard to the institution of the Vice-Chancellor, the pendulum has been swinging from one side to the other. It began with the election of the Vice-Chancellor. Then we thought elections had their own difficulties and that the election method would result in all sorts of evils in the universities. Then there was the system of elect plus selection as a *via media*. The Senate or the Syndicate elect

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

a panel of three names of which the Chancellor would select one as the Vice-Chancellor. Now we have come back to the selection system—election, selection and in between election-cum-selection. Under the system which the bills envisage, the Vice-Chancellor is selected by the Chancellor. His term will be only three years while previously it was 5 years and then he shall be eligible only for one more term of 3 years after which he would not be eligible for appointment as Vice-Chancellor. I do not know why such a rigidity should be introduced. Even taking it for granted that we go in for the system of selection, if a particular person is found to be fit, is capable of discharging the functions of a Vice-Chancellor satisfactorily for a term of three years and again appointed for another term of three years in the same University, of course, and is found to be suitable why should he immediately after six years be asked to quit? I feel that this is too rigid. For a person to improve an institution, to understand an institution, to bestow attention and care and to prepare plans for the growth of an institution, it requires some time. If the Vice-Chancellor is asked to quit within six years, it will be very difficult for him to bestow full attention and care and to have that attachment to the institution. I think this requires reconsideration by the Select Committee.

Now, whether the system of selection by the Chancellor is good or not, I think we will be making an experiment. The previous system of election and selection in reality amounted to selection though people were thinking that it was a *via media* between election and selection. Ultimately, every person found that it was the thoughts or wishes of Government that prevailed. Although very eminent persons were elected to the panel, in the matter of nominating or selecting candidates it was found that the Government's view prevailed. Probably that must be so. Now, every University requires the co-operation of Government. Without the co-operation of and grants from Government, a University cannot function properly. That, I think, is admitted by all sections. When the Government is giving grants to the tune of some lakhs of rupees, it is but natural that the Vice-Chancellor should enjoy the full confidence of the Government and the Chief Minister. Any institution, even though it may be called autonomous, cannot get along in the present set-up unless it has the full co-operation of Government. It may be good academically or theoretically to say that an institution should be autonomous, but if the Government is opposed to it we know it simply cannot function.

Its functioning can be nullified by the Government putting spokes at every stage. Therefore, instead of bringing in the so-called vice-chancellor in a *via media* way or in a circuitous way and calling him an independent person and the responsibility of the good management or bad management of the University being left entirely to him, I feel the present system is better where the Chancellor appoints the Vice-Chancellor. When the Government exercises certain powers of appointing Vice-Chancellor, it also undertakes the responsibility for

Government Bills :

10th August, 1965. 283

The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amend-
ment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

answering for the good management of the university. The responsibility devolves on the Government. Government cannot simply escape the results of the mis-management of any university under the present system. That way, Sir, I think the Government taking directly the responsibility of appointing the vice-chancellor is there. But he is not a vice-chancellor converted simply into a U D C or the vice-chancellorship cannot be tacked on as a department of the university. As a matter of fact as the hon. Minister himself was explaining yesterday, inspite of different compositions and textures, the same person was selected as the vice-chancellor. Whatever may be the texture or composition of the pack, the same axes have been drawn so far as our experience goes. When there is an outstandingly good person, who is eminent and is fit to be the vice-chancellor, Government cannot simply ignore public opinion and the opinion of educationists and appoint some other person absolutely unfit for the job. There, I do not see anything abnormally wrong or any thing just to be decried in the present provision of the vice-chancellor being nominated by the Chancellor. But I would also like some other provisions to be introduced in the present Bill.

There is no provision by which the House can discuss the annual accounts or the total administrative report of a Senate. It would be better if there is some provision in the present Bills for the House to discuss or to have an opportunity or occasion to discuss the management or the annual report of a university. Some other provisions are also lacking in the present Bills. That is the system with regard to the elections.

Recently, we had the Agricultural University where the election from the House especially from the Legislative Council was questioned on account of some difficulty in interpreting the words : "Election by single transferable vote". Those matters are now left for being provided and prescribed in the Rules. It is better, Sir, if it is provided in the Act itself directly instead of being left to delegated legislation.

With regard to composition of Senates and Academic Councils, greater representation has been given to the Assembly and the Council. And this time an innovation has also been introduced, viz., that of drawing members from the House of the People and the Council of States. I do not think, Sir, there is any necessity for expanding or increasing the quota of representation from both the Houses. I do not think absolutely there is any necessity for us to nominate members of Parliament and Members of Rajya Sabha also to the Universities, for the simple reason that they will not have sufficient time to go and attend the University Syndicate or Senate meetings. I have been myself in the Senate and I have to admit I was not able to attend more than one meeting in two years. As a matter of fact if we take the average attendance of the Members from this House, it will show that the member will find it difficult to attend the University Senate meetings because

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

most of the annual meetings will be clashing with the meetings of the House. If that so the members of Parliament will find it much more difficult to attend senate meetings. There is no necessity, Sir, to unnecessarily expand and increase the members.

I hope the Select Committee will consider all these aspects thoroughly and if necessary they will take their own time. There is no necessity for the select committee to complete its sittings even during this session and report back the matter to the House. They may take their own time and consider every aspect.

Thank you, Sir

శ్రీ ఎం. రాంగోపాలోరెడ్డి:—అధ్యక్ష, ఏ దేశానికైనా అతిముఖ్యమైనవి ఆ దేశం యొక్క యూనివర్సిటీలు అని దేశాభివృద్ధికి మూలస్థంభాలు ఈ విషయమై ఏవరికి కూడ ఏలాంటి వివాదం లేదు అటువంటిప్పుడు, యూనివర్సిటీ చట్టాలు, వాటికి సవరణలు తెచ్చేటప్పుడు జాగ్రత్తగా చూడాలి అందులో అసలు సాధించ వలసినది ఏమిటి, మనం సవరణలు తెచ్చిన చట్టాలు వున్న యూనివర్సిటీలు ఏవిధంగా ఫంక్షను చేస్తున్నాయి అనేవి చూచి, ఆ సరిస్థితులను యింకా ఇంఫ్రావ్ చేయాలనే వుద్దేశంతో తేవాలి కాని కొందరిని నామినేషను, కొందరిని అపాయింట్ మెంటు చేసి వంత మాత్రాన—వాటి ప్రభావం వర్కింగ్ ఆఫ్ ది యూనివర్సిటీ మీద ఎట్లా పడు తుందో చూడాలి సామాన్య మానవులు యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సలరును నామినేషను చేస్తున్నారా, లేక ఎలక్షను చేస్తున్నారా—అనేవాటితో సంబంధం పెట్టుకోడు. కేవలం వాటి రిజల్టు మాత్రం చూసాడు. The taste of the pudding lies in its eating. అందువల్ల ప్రభుత్వం ఉద్దేశం స్పష్టంగా చెప్పాలి మన ప్రభుత్వం యీ చట్టాలకు తెచ్చిన సవరణల మీద రెండుమూడు విషయాలు చెబుతాను వైస్ ఛాన్సలరు టరం రి సంవత్సరాలన్నారు ఇదివరకు 5 సంవత్సరములు మనం చేసిన అన్ని చట్టాలలో కూడ 5 సంవత్సరములు అవి చేసుకుంటూ వస్తున్నాము. అటువంటిప్పుడు ప్రత్యే కంగా యూనివర్సిటీలకు 5 సంవత్సరములు పెట్టడంలోని కారణం ఏమిటి? ఇప్పుడున్న ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సలరుకు 5 సంవత్సరముల టరం యిచ్చారు. అయితే, యీ చట్టం ఫోర్ములోకి రాగానే టరం పూర్తి అయిపోయి ఫైవ్ నామినేషను జరుగుతుందా? సెనేటులో ఇదివరకు అందరు ప్రొఫెసర్లు వుండేవారు. ఇప్పుడు అందరు ప్రొఫెసర్లకు స్థానం లేదు, ప్రొఫెసర్లను బై రొజేషను నియమిస్తాము అన్నారు. ఒక్కొక్క సబ్జెక్టుకు కనీసం ఒక ప్రొఫెసరు అయినా సెనేట్ లలో వుండేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. ఒక్కొక్క సబ్జెక్టులో రెండు, మూడు మంది ప్రొఫెసర్లు ఉంటారు కనుక కనీసం ఒకరి నైనా ఇందులో వుంచాలని కోరుతున్నాను. ఎం.ఎల్.ఎస్. , ఎం.ఎల్.సీస్ , ఎం. పీస్—వీరిని యూనివర్సిటీ సెనేటులో గాని, సిండికేటులోగాని వేసేటప్పుడు కనీస విద్యార్హత గ్రాడ్యుయేషన్ కావాలని కోరుతున్నాను. అక్కడకుపోయి విషయాలు అర్థం చేసుకొని, సలహాలు యివ్వడానికి

Government Bills ·
The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965.
The Sri Venkateswara University (Amend-
ment) Bill, 1965.
The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

10th August, 1965. 285

ఆ సంస్థ అభివృద్ధికోసం మాట్లాడడానికి గొర్రెదొంగయేషను అయినా కావాలి. The man who has never entered the portals of the University, if he becomes a Member of the Senate or Syndicate it looks somewhat awkward and ridiculous అందువల్ల ప్రభుత్వం యీ విషయంలో విచారణ చేయాలి. యూనివర్సిటీ చట్టాలకు చిన్న చిన్న సవరణలు తెచ్చి ప్రభుత్వం తప్పి పడకూడదు. మన యూనివర్సిటీలలో స్టాండర్డ్ ఆఫ్ టీచింగ్, రిజల్ట్స్ కూడ ఆఫ్ గతిలో వున్నాయని మనందరం అంగీకరించినదే. ఇదివరకు ఆంధ్ర మదరాసులో వుండేది. యు.పి.ఎస్.సి పరీక్షలలో ఐ.ఎ.ఎస్. పరీక్షలలో మదరాసు యూనివర్సిటీ నుంచి వచ్చినవారు 75 పర్సెంట్ పాస్ అవుతుంటే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి 3-4 పర్సెంట్ మాత్రమే పాస్ అవుతున్నారు ఈ ఆఫ్ గతిని గురించి ప్రభుత్వం విచారణ చేస్తున్నదా? ప్రభుత్వం తమ దృష్టిని, అక్ష్యాన్ని ఎఫ్.ఐ.ఎస్.సి.యస్ మరలించాలి గాని సాధారణమైన, స్వల్పమైన మార్పులు చేసి ప్రభుత్వానికి ఇదివరకులేని అధికారాలు చేతి లోకి తీసుకోవడంవల్ల యూనివర్సిటీలు చాగు కాపు అంటున్నాను. ప్రభుత్వం ఎక్కువ అధికారాలు స్వీకరిస్తే—ఆ ప్రాక్టర్షి సెషిపింటే పార్టీయే కాళ్ళతంబా అధికారంలో వుంటుందని ప్రజాస్వామ్యంలో ఎక్కడా లేదు. పార్టీలు మారుతూవుంటాయి. ఎప్పుడు, ఎట్లా మారతాయో మనకు తెలియదు. అప్పుడు, అప్పుడు రేస్ కోర్సులో విప్లవం. పెకండ్ గా వస్తాయని గెలుస్తాయని మనం అనుకున్న గుర్రాలు విప్లవంగావు. ప్లూక్ గా మనం అనుకోని గుర్రం గెలుస్తుంది అట్లాగే ఎలక్షనులలో ప్రభుత్వ పార్టీ గాక, ఇంకొక పార్టీ ప్రభుత్వానికి వస్తే ఎన్నో అపాయాలు జరుగుతాయి. మనది ప్రజాస్వామ్య దేశం కనుక ఎన్నో రకాల ష్యుట్లు వున్నాయి ఎన్నో విధాల సంస్థలు వున్నాయి డిక్టేటర్ షిప్ పార్టీలు కూడ మనదేశంలో వున్నాయి కనుక, వారు వస్తే, అబ్జాక్షన్ చేసే అవకాశం వుంటుంది కనుక ప్రభుత్వం చక్కగా స్టాండర్డ్స్, డిపోజుండా, అభివృద్ధి చేయాలి. ఇంగ్లండు దేశంలో చదువుకున్న వారికంటే మన దేశంలో రెట్టింపు మంది చదువుకున్నవారున్నారు. జర్మనీలో చదువుకున్నవారికంటే మూడు రెట్లు మనదేశంలో చదువుకున్నవారు. జపానులో చదువుకున్నవారు ఎంతమంది? వున్నారో అంటుంటే ఒక కోటిమంది మనదేశంలో చదువుకున్నవారున్నారు అయినా దేశం అభివృద్ధిలు చూస్తే మనదేశం వారికే నమానంగా లేదు, కారణం, మన క్వాలిటీ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషను సరిగాలేదు ప్రభుత్వం యిట్టి చిన్న చిన్న సవరణలు గాక స్టాండర్డ్స్ పెంచే విషయమై, అభివృద్ధి చేసే విషయమై ఎక్కువ ధ్యానం పెట్టితే దేశానికి క్షేమం అవుతుంది. ఏచ్చే 5 సంవత్సరాల తరువాత మంచి 50 సంవత్సరాలవరకు మనదేశం ఏవిధంగా వుంటుందో ఎవరైనా చెప్పదలచుకుంటే యూనివర్సిటీలో యీనాడు చదువుకునే పిల్లలు ఏవిధంగా మారతారో అదేవిధంగా భారతదేశం వుంటుంది. కాబట్టి మన ప్రభుత్వం యూనివర్సిటీల గురించి ఎక్కువ శ్రద్ధ చేసి మంచి సవరణలు—తేవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు — అధ్యక్ష, మనం విశ్వవిద్యాలయ చట్టం సవరించడం ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చిన తరువాత ఇది మూడవసారి అనుకుంటాను. మొదట ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ బిల్లు చర్చించి తీసుకువచ్చాము, తరువాత దానికి ఒక చిన్న సవరణ; ఇప్పుడు తిరిగి మరొక సవరణ తెచ్చారు. ఇదివరకువాటికి దానికి కొంత ప్రత్యేకత, భేదం కనిపిస్తోంది. Statement of objects and reasons చక్కగా వుండిచి వ్రాసారు. దానిని చదివితే అందరికీ ఒక రకమైన ఆశ కలుగుతుంది. ప్రభుత్వం ఉత్తమమైన కార్యకలాపాలు చేయబోతున్నదా, దానికై చర్యలు గైకొనబోతున్నదా అనే అనుమానం కలుగుతోంది. అయ్యపరెడ్డిగారు ప్రభుత్వం గురించి వారికి ఉన్న భావం వ్యక్తంచేస్తూ ఒక వాక్యం చదివారు దానికి పై వాక్యాలుకూడా నేను చదువుకాను. ఇంత తొందరగా పూర్తి చేయాలని మెడమీద కత్తి పెట్టి కూర్చోబిడి objects and reasons లో చెబుతున్నదానికి ఎంత వైరుధ్యమున్నదో దానిని చదివే బోధపడుతుంది. Statement of objects and reasons లో ఇట్లా వ్రాసారు. "In recent years, there has been a deeply felt desire among Educationists Members of the State Legislature and others interested in Higher Education to review and reassess some of the important provisions in the Acts of the three Universities of Andhra, Osmania and Sri Venkateswara, particularly those provisions relating to fundamental issues like the composition of the main authorities of the Universities such as the Senate, the Academic Council and the Syndicate so as to relate them to the dynamics of a fast developing society such as ours" మూడు యూనివర్సిటీలలోను ప్రాథమికమైన ముఖ్యమైన విషయాలమీద పునరాలోచించాలని పెద్ద విద్యావేత్తలు, శాసనసభ్యులు అందరిలోను ఒక అతురత కలిగిందని, ఆందోళనపడుతున్నారని అందువల్ల ఈ చట్టం తీసుకువస్తున్నామని అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి తరపున ఇక్కడ వ్యవహారం చేస్తున్న వరమంశారావుగారిని కోరేది ఏమిటంటే—మొదట యూనివర్సిటీ బిల్లులు 1958 లో వచ్చి ప్రవేశపెట్టినపుడు పెరికు కమిటీకి refer చేసినపుడు తీవ్రమైన తరసభరణ జరిగింది. University main functionaries ను ఎట్లా నియామకం చేయాలి, ఎలక్ షన్ యోజనా, హామినేట్ చేయాలా అనేదానిపై విద్యావేత్తల అభిప్రాయాలు ఏమిటి అనే దానిపై తీవ్రమైన వాదోపవాదాలు జరిగాయి శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ నిర్మాణ సమయంలో గోవిందరాజులనాయుడుగారు, రాఘవేంద్రరావుగార్లతో ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేశారు. వారు కొన్ని findings ఇచ్చారు, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి సంబంధించి కూడా మూడు యూనివర్సిటీల వైప్-చాన్సెలర్లతోను, లక్ష్మరాజు సుబ్బారావు, చిన్నవరెడ్డిగార్లతో కలిసి మరొక కమిటీ వేశారు. వీటిలో వేటిని నా ప్రభుత్వము serious గా consider చేశారా? వైప్ చాన్సెలర్లను ఏవిధంగా ఏర్పాటు చేయాలి అనేదానిపై తీవ్రమైన వాదోపవాదాలు జరిగాయి కదా; ఒక్క educationist ఇంకా మీరు తీసుకున్న standard ను బలపరిచారా? చనిపోయిన శ్రీ కృష్ణగారు కాని గోవిందరాజులుగారుకాని ఏమి చెప్పారు? ఆ ముగ్గురు వైప్ చాన్సెలర్ల కమిటీలో

Government Bills :

10th August, 1965. 287

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

ఏ పద్ధతిని అనుసరించాలని ఉన్నది? దానిని మీరు ఖాతరుచేయలేదు. దానిని వినిపించుకోలేదు. విద్యావేత్తలు చెప్పినది, మిగిలిన ప్రాంతాలలోని చట్టాలు అంటూంటాము, తెలంగాణా తరపున ఉపముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న రంగారెడ్డిగారు ఎలక్షన్ డ్యూరా ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ వైస్-చాన్సలర్ వియూమకం చేయిస్తామని వాగ్దానం చేశారు. దానినికూడా ఖాతరుచేయలేదు. రాజకీయవేత్తలు, విద్యావేత్తలు చెప్పింది ఖాతరుచేయలేదు. రాధాకృష్ణన్ కమిటీ రిపోర్టులోకూడా అచ్చితంగా చెప్పారు. "After a careful consideration we reject this idea, feeling in the first place that a vice-chancellor for whose appointment the University is responsible will find it easier to gain the respect and confidence of his colleagues and secondly that it is really a part of the university's duty to learn how to choose its own vice-chancellor wisely and that to deprive it of this duty would be a counsel of despair." రాధాకృష్ణన్ గారే కాకుండా ఇతర పెద్ద educationists సాక్ష్యాల తీసుకుని ఇతర యూనివర్సిటీలలో వచ్చిన అనుభవాలను తీసుకుని కారణాలను వివరిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేశారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—రాధాకృష్ణన్ కమిటీ రిపోర్టు చదివిన తరువాత ఒకసారి ఇస్తారా?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—మంత్రిగారు పూర్తిగా చదివి ఉండాలి ఆ రిపోర్టును

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—పూర్తిగానే చదివాము, మీరు చదివిపూని తరువాత కొన్ని sentences ఉన్నాయి. దాని పర్యవసానమే ఢిల్లీ పాటరన్.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—తరువాత ఢిల్లీ పాటరన్ వచ్చిందమకోంటి. అంతమాత్రంచేత రాధాకృష్ణన్ కమిటీ అంగకరించింది అని కాదు. వారు panel system ను ఒప్పుకోలేదు. నామినేట్ చేసే పద్ధతిని వ్యతిరేకించారు. వారు reply చెప్పడానికి అగిత్తే I am prepared to send you the full report of Krishna-krishnan Committee. రాధాకృష్ణన్ కమిటీ రిపోర్టులో ఇప్పుడు అవలంబించిన panel పద్ధతిని పూర్తిగా వ్యతిరేకించి ఒక principle ను enunciate చేస్తున్నారు. Why do not you appreciate that? యూనివర్సిటీలపై అధికారం చేతులలోనికి తీసుకుని ఎడ్యుకేషన్ ను అంతా తారుమారుచేయడానికి ఈ చట్టం తెస్తున్నది. Categorical గా అందులో వెనేటర్లు, వైస్ చాన్సలరును ఎన్నుకోవాలని పై నుంచి ఎవరినైనా నామినేట్ చేస్తే సెనేటర్ల విశ్వాసాన్ని చూరగొనలేదని చెప్పారు మీరు ఒక వైస్ చాన్సలరును నామినేట్ చేస్తారు; అతడు వెనేటర్ల విశ్వాసాన్ని ఎట్లా చూరగొంటాడు? విశ్వవిద్యాలయాన్ని autonomous గా ఉంచి language issue వంటి major policiesలో శాసనపత్రకు హక్కు ఉన్నా దై నందిన administrationలో యూనివర్సిటీలు ఆటోనమస్ గా ఉండాలని మనం అంగీకరిస్తున్నాం. ఈ రోజున వెన్ చాన్సలరును మేమే నామినేట్ చేస్తున్నాం అంటున్నారంటే ఉద్దేశం ఏమిటి?

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

అయ్యపురెడ్డిగారు చెప్పారు తీసుకువచ్చి ఎట్లా చేస్తే మాత్రం ఏమీటని గవర్నమెంటు విశ్వాసం కూడా వైస్ చాన్సలర్ మీదగొనాలి ఈ set up లోనని. నేను అడుగు తున్నాను. ఏ set up లో అయిన యూనివర్సిటీలు వాటంతట అవి function కాగలుగుతున్నాయా? గవర్నమెంటు సపోర్టు లేకుండా గవర్నమెంటు ఆర్థిక సహాయం లేకుండా ఏ యూనివర్సిటీ అయిన ఎక్కడైనా function చేయగలుగు తుందా? Certainly not. It can never function. అందువల్ల దీని ప్రత్యేకత ఏమిటి?

Sri E. Ayyappa Reddy :—American Universities అలాకాదు They are economically and financially sound and self sufficient.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు — అక్కడ ఉండే పెద్ద పెద్ద ఇండస్ట్రియల్స్ లు పెట్టి maintain చేస్తుంటారు. ఇక్కడ గవర్నమెంటు దగ్గరనుంచి డబ్బు తీసుకోవాలి. ఎవరో ఇండస్ట్రియల్స్ లు చేతి క్రింద ఉండేదానికి బదులు national interests దృష్టిలో పెట్టుకొని గవర్నమెంటు క్రింద ఉండడం మంచిది. ఎవరో డబ్బు యిచ్చి maintain చేయడంకాదు. ప్రజల దగ్గరనుంచి వసూలు చేసిన డబ్బు ఎడ్యుకేషనుకి కావలసిన డబ్బు యూనివర్సిటీకి కేటాయిస్తే యూనివర్సిటీలు విద్యా విధానం ఎట్లా ఉండాలి, standards ఎట్లా ఉండాలి అనేవి చర్చించడానికి పూర్తి అధికారం వారికి ఉండాలి అవసరమంది నేను అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడు మీరు తీసుకువచ్చిన సూత్రాన్ని గవర్నరుచేత వైస్ చాన్సలర్ ను నామినేట్ చేయాలని ఏ educationists అయినా కోరారా? బలపరుస్తున్నానని ఎవరూ చెప్పలేదు. పెద్ద ఉదాత్తమైన ఆశయము చెబుతున్నారు. దానిలో మార్పులు తీసుకు రావాలని కానరావట్టు కుంటున్నారా? Educationists కోరుతున్నారా? వారిని మీరు అడిగారా? అడిగినప్పుడు మీరు బిల్లును ఎంతమందికి పంపించారు ఎవరెవరి అభిప్రాయం పేకరించారు అది ఏమయినా మీదగ్గర ఉన్నదా? House ముందు ఎందుకు పెట్టలేదు. ప్రారంభోపన్యాసములో ఎందుకు చెప్పలేదు. అవన్నీ లేవు. ఇదే మంచిది ఎలక్షను పరిశీలించి ఏ educationists అయినా చెప్పినారా? అసలు ఎలక్షనువల్ల వచ్చిన విక్కులు ఏమిటి? మనకందరకు తెలుసును. ఎలక్షను ద్వారా eminent educationists వైస్ చాన్సలర్లుగా ఆంధ్రా యూనివర్సిటీకి ఎన్నుకోబడ్డారు అక్కడ వెనేటర్లుగా ఉన్నవారు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ ఎడ్యుకేషను ఏ రకంగా ఉండాలి, ఎవరు ఉంటే education విధానం బాగా సాగుతుందనే ఖావాన్ని చర్చించుకుని అంత మాత్రం చేసుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారని అనుకుంటారా అని నేను అడుగుతున్నాను. నామినేషను పద్ధతిలో మనకు తెలుసును. విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. He must act only according to the wishes of the Cabinet అట్లాంటిప్పుడు మీరు ఒకరిని యిచ్చినా మీలో మీరు మాత్రం పోట్లాడు కోరా? పోట్లాడుకోకుండా చేయగలరా? ఇదివరలో వైస్ చాన్సలర్ నియామకం గవర్నరు ఒకటి suggest చేస్తే

ఎంత తరచు భరణ పడ్డారో చెబుతారా? అందువల్ల దీనిలో చివరకు జరిగేది ఏమిటి? మీ తగాదాలలో వచ్చేది సరియైన Educationists వస్తారని ఆశ ఎక్కడా ఉండడానికి వీలులేదు. ఇది మళ్ళా మళ్ళా అయితే కార్పొరేషను లాగ తయారవుతుంది. R. T. C లోను ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డులోను చూస్తున్నాం ఏ eminent people ను తీసుకు వచ్చి వేళారని అడుగుతున్నాను అందుచేత నామినేషనువల్ల సరియైన విద్యావేత్త వస్తారని హామీ ఏముంది? గవర్నరు పొంత నామినేషను ఉండదు గవర్నరు పేరు అడ్డం పెట్టుకుని చేస్తున్నారు. దీనిని యిందాక విశ్వనాథంగారు క్రోడీకరించి ఒక మాటలో చెప్పారు. విశ్వవిద్యాలయాలను దీపాదుమెంటుగా రెడ్యూస్ చేసే విలు తప్ప మరొకటికాదు డైర్యం ఉంటే ఆ రకంగా చేసేయండి. అంటే గాని autonomy ఉంది, standards main'tain అవుతాయని చెబుతూ department గా reduce చేసే సవరణలు చేస్తే మాత్రం యిది విద్యావిధానం అభివృద్ధి చేయడానికి ఉపయోగపడేటట్లు లేదని నేను మంత్రివర్గంయొక్క దృష్టికి తీసుకురావాలని వస్తుంది. కాంగ్రెసుపార్టీ సైడునుంచి అయ్యపురెడ్డిగారు చెప్పారు ఇంక తొందరిగా ఎందుకు చేయవలసి వచ్చింది విశ్వనాథంగారు ప్రశ్నించినట్లు ఏమి ముడిగిపోతుందని రెండు రోజులలో సెలెక్షు కమిటీకి పంపించి అక్కడనుంచి పాసు చేయించి తెప్పించాలని చూడవలసి వచ్చింది ముఖ్యమైన విషయాలను మార్పు చేయడంలేదు సెనేటు సభ్యుల అభిప్రాయాలు తీసుకున్నారా? అది చేసినట్లు లేదు. ఏ ఒక్క యూనివర్సిటీ లోను జరిగిన ఘటనలు దృష్టిలో పెట్టుకుని తీసుకువస్తే రేపే ఒక department గా వచ్చింది, efficient గా పని చేయడంలేదు, వెంటనే మార్చాలని మీరు విజముగా ఎడ్యుకేషను అభివృద్ధిని కాంక్షించేవారయితే తప్పకుండా తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంటుందని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అందువల్ల దీనిలో ప్రాథమికంగా తలపెట్టిన మార్పు వైస్ చాన్సలర్ నియామకం ఎట్లా ఉండాలనేది Panel తీసుకువచ్చి పెట్టారు. అప్పుడు కూడా panel ను పూర్తిగా వ్యతిరేకించాము. ఒకటి క్లియరుగా కనిపిస్తున్నది. గవర్నరు మెంటు నిష్పక్షపాతముగా విద్యా ప్రమాణాల కోసమని గవర్నరు మెంటు పని చేయలేదు వ్యక్తులను బట్టి మాత్రమే చెప్పడంలేదు. గవర్నరు మెంటులో ఈనాడుండే పరిస్థితులలో అధికార వక్షంలో ఉంటే అనేక రకాలైన interests ను represent చేసేవారంతా దానిలో ఉన్నప్పుడు తప్పకుండా తగాదాలు తప్పవు. పేనలు సందర్భంలో మొట్టమొదటి లోనే పేచీ వచ్చింది. పేనలులో ఒకరి పేరు రికమెండు చేస్తే అది మీకు వచ్చేదు. నేను అడుగుతున్నాను, దానికి కారణం ఏమిటి? Honest గా panel పెట్టారు. ఆ panel లో రికమెండ్ చేసినపేరు అమలు జరుపుకొమ్మనే ఏరయ్యానికి ఆనాడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఎందువల్ల కాలేదు. ఒకటే ఉద్దేశ్యం ఉంది. మీ గుప్పెట్లో దీపాదుమెంటులాగ చేపే ఆలోచన తప్ప ఇంక ఏమీ లేదు అని దీనినిబట్టి రుజువువు తుంది. అందువల్ల ఈ రోజున aims and objectives లో పెట్టినటువంటివి వర్గీకరించి చదవడంలేదు 1958 లో యూనివర్సిటీ అక్టోబరులో తిరిగి వ్రాసినప్పుడు

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

చాలా మూలమైన ప్రాథమికమైన తప్పుచేశారు. సవరించుకోవలసిన అవసరముంది Panel పెట్టారు. ఇష్టంపచ్చినవారిని గవర్నరు నిర్ణయిస్తారు. వారికి యిష్టంలేకపోతే మళ్ళా పంపిస్తారు. Eminent educationists ని panel లో పెడతామని చెప్పి panel లో ఉంచి ఆయన తీస్తే నచ్చలేదు మళ్ళా ఇవ్వమంటే ఎవరు అంగీకరిస్తారు వారంతా ఆత్మాభిమానం లేనివారుకారు ఈ విధముగా panel ను అగౌరవపరచి కీర్తనమైన పతిస్థితులు తావడానికి ప్రభుత్వం తప్ప మరొకరు బాధ్యులు కారు ప్రతిదానికి posts పెట్టారు. ఏదో ఒక యూనివర్సిటీలో జరిగిన ఘటనవల్ల ఈ బిల్లు తేవడం జాగులేదు ఆయనలో తప్పులున్నాయంటే ఆ వివరాలలోకి నేను పోదలచుకోలేదు. కాని తప్పులుంటే కమిషను వేయండి విచారణ చేయించండి అది House ముందుకు వస్తే చర్చించవచ్చు.

[Mr Speaker in the Chair]

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ వ్యవహారాలలో అనేక అవకతవకలు జరిగాయని చెబుతున్నారు అవి House ముందుపెట్టి చర్చించడానికి ఎందుకు పూనుకోరు అట్లాంటివి చేయడానికి పూనుకోరే, ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో జరిగింది మాత్రం ఏమిటి? వైస్ చాన్సలరును పెట్టారు.

[Quorum Bell was given]

Mr. Speaker:—Hon Member Sri Venkateswarlu must be able to finish his speech by 12-30

Sri Pallabamra Venkateswarlu. - Kindly excuse me, Sir Business Advisory Committee లో మనం అనుకున్నదేమిటంటే చాలా controversial Bills ఉన్నాయి కాబట్టి priorities fix చేయాలన్నాము.

Mr. Speaker:—In the Business Advisory Committee meeting, we took a decision saying that all the Bills shall be completed before the 21st of this month. I do not mind if he thinks that this Bill is very important and we should take another 3 or 4 days, but he must see that all the other Bills are also finished.

Sri Pallabamra Venkateswarlu —I entirely agree with you, Sir. Priorities fix చేయాలనుకున్నాము. Controversial Bills మూడు నాలుగున్నాయి మిగిలినవాటి విషయం తరువాత ఆలోచించవచ్చు. I entirely agree with you, we will see that the Bills are completed by 21st

Mr. Speaker:—We will see how far he will stick to his word

శ్రీ పిల్లలమఱి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్ష, దీనికి సంబంధించినంతవరకు వైస్-చాన్సలర్ నిజాతుల్లాహ్ చెప్పినట్లు. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ మార్పు చేస్తున్నది నిజమే. కొన్ని కొన్ని వచ్చినప్పుడు పాఠాలు 'సేర్దుకోవాలి' అనలు ప్రోఫెసర్ల అక్కర లేదని అంటే ప్రోఫెసర్లకు తీసుకొని వచ్చి పెట్టారు.

Government Bill
The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965.
The Sri Venkateswara University (Amend-
ment) Bill, 1965.
The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

10th August, 1965. 291

ప్రోఫెసర్ తన ఉద్యోగాన్ని అట్లా వుంచుకొనడేదు యూనివర్సిటీ మీటింగుకు పోయి ఆయన అధ్యక్షత వహిస్తానని కూర్చున్నాడు. Is there any precedent to it? అని లేవు ఎందువల్ల చేసినట్లు? ఇవన్నీ ప్రజలలో ఆనుమానాలకు దారితీస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. Your Law never allowed the University to function autonomously. అన్నీ brakes పెడుతూ వచ్చారు. ఎక్కడయితే ఖొరపాట్లు చేస్తున్నారో వాటిని పవరించి House ముందుకు తెచ్చి చర్చకు పెట్టి సర్దుబాటు చేయడానికి పూనుకొంటున్నారా. అది ఏమాత్రము చేయడము లేదు. ఈనాడు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో ఇంత అభ్యాన్న పరిస్థితికి రావడానికి బాధ్యత వారి పద్ధతులు, వారి వ్యవహారాలు తప్ప మరేమీకావు. వైస్ చాన్సలర్ ని ఎన్నిక చేయకుండా నామినేట్ చేసినట్లయితే అది ఒక డిపార్టుమెంటు క్రింద తయారవుతుంది. ఇవాళ అనేక కార్పొరేషన్లను చూస్తున్నాము. ఆ కార్పొరేషన్లలో వేసినవారు ఎవరూ అంతే కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందినవారు. ఓడిపోతే ఓడిపోవచ్చు. గెలిస్తే గెలిచినవచ్చు దానికూత బాధపడలేదు. ఒక expert అయితే అధ్యంతరం లేదు. దీనిలోకూడ ఒక expert ను వేస్తే అధ్యంతరం వుండదు. ఆ ఎద్దతి వారు వేసిన దేనిలోను కన్పించడములేదు. ఏ కార్పొరేషన్ ను తీసుకొన్నప్పటికీ వారి పార్టీలో వున్న శాసనసభ్యులైనా సరే వారిమీద విశ్వాసమువుంచి—ఈ రోజున వారివేసుక చెయ్యి ఎత్తవచ్చుగాక అలాంటివారు గవర్నరుగారి ద్వారా వారే nominate చేస్తారని చెప్పడము సక్రమముగాలేదు. It may be changed once again back to the system of election అయితే ఎలక్షన్ ఎట్లా ఉండాలి అన్నప్పుడు Senate composition వస్తుంది దానిలో కొంతమంది ఆసెంబ్లీ నుంచి కొంతమంది గ్రాడ్యుయేట్లు నుంచి కొంతమంది ఆరకంగా అనేకమందిని చూస్తున్నాం. యూనివర్సిటీ విల్లులో చూస్తున్నాము 1 వంతు సెనేటర్లు గవర్నర్ మెంటు నామినేషన్ చేస్తుంది అనగా నామినేషన్ మీద వ్యామోహం ఎందువల్ల పెరుగుతోందో నాకు అర్థంకాకలేదు. ఎందువల్ల ప్రతివారిని ప్రభుత్వం నామినేట్ చేయాలి గవర్నరు నామినేట్ చేస్తాడని పూర్వం విల్లులో ఉంటే ఈపారి గవర్నరు పేరు అడ్డం పెట్టుకుని చేయడం ఎందుకని గవర్నర్ మెంటు అని వ్రాసి పారేశారు. చాల సంతోషంగా ఉంది వారు చేసిన మంచిని ఏమిటయ్యా అంటే గవర్నరు తీసిపారేసి గవర్నర్ మెంటు అని వ్రాశారు. ఇక్కడకూడా చాన్సలర్ అనేదానిలో గవర్నరు తీసిపారేసే. Minister for Education అనో Chief Minister ఇవా్ పెడితే చాలా బాగుండేది సంతోషంగా ఉండేది గవర్నరు బాటున వాటకం ఆడే పరిస్థితి వట్టకుండా పోయేది. అందువల్ల గవర్నరు చేతిలో నామినేషన్ తమచేతిలో పెట్టుకునే పద్ధతిలో మొట్ట మొదట ఆహూతి, ఖానీ అయిపోయేది, నిత్య, విద్యాసంస్థలు తప్ప మరేమీకావు. వారి రాజకీయాలు దానిలో ప్రతిబింబిస్తాయి. ఎలక్షన్ ద్వారా ఎవరుండాలని అర్థమయి ఒక దానిమీద అందోళన భావము కాని దీనిలో మాత్రం జరిగేది శాశ్వతంగా రాజకీయ వివాదాలు ప్రతి బింబిస్తాయి ఉద్యోగుల నియామకం కూడా వారిద్వారా ఉండి efficiency అనేది భేదంబాటోనా ఈ నాడు efficiency

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

set up లో ఎంతలోటు జరిగాయో ఆశ్రిత పక్షపాతం జరిగిందో అవన్నీదానిలో reflect అవుతుందని నేను మీదృష్టికి తెస్తున్నాను. అందువల్ల ఈనాడు ప్రభుత్వం తెచ్చిన సవరణను మాత్రం ఆంగీకరించ కూడదు. వారు చెప్పినట్లు రెండురోజులలో యిది పూర్తి చేయాలని ఎందుకు అనుకోవాలి? ఎందువల్ల ప్రైముయివ్వరు? వారి అభిప్రాయానికి సంపించండి. మిగిలిన యూనివర్సిటీల అభిప్రాయం కనుక్కొండి. చర్చ సాగనీయండి, ఇంతటిలోగా తలక్రిందులు అయ్యేది ఏమీలేదు. ఇంక రెండు మూడు నెలలు యిది వాయిదాపడేటట్లుయితే వచ్చేనష్టం ఏమీఉండదే. ఎందువల్ల ఈ సమాళంలోనే పూర్తి చేయాలి. పోనీ డబ్బు వస్తుందా అంటే కొంతకాలం ఆర్థిక మంత్రిగా ఉన్న బ్రహ్మానందరెడ్డి గారి ప్రభుత్వానికి డబ్బు వస్తుందికనుక తొందరగా పూర్తి చేయాలనే అభిప్రాయం వ్యక్తంచేశారా? ఇది డబ్బువచ్చేబిల్లు కాదు. మనీ బిల్లు కాదు. ఇంత తొందరగా వెనువెంటనే చేయండి అంటే కారణం ఒకటి కనిపిస్తున్నది. పైవఉన్న విద్యావేత్తలు ఈ పద్ధతిబాగులేదని దేశాన్ని ఎందుకు వెనక్కితీసుకుపోతారని అభ్యంతరం వచ్చి బహిరంగంగా అందోళన వస్తుందనే భయంతో publish చేసి ఈ పెషనులోనే పూర్తి చేయాలని అడుగుతున్నారు. ముందున్న చట్టాలను చూస్తే ఎన్నో చట్టాలు పాసుకాకుండా ఉన్నాయి; ఇందాక రామచంద్రారెడ్డిగారు తెనెన్నీ బిల్లును 64 జూన్ లో ఎస్సెడో తీసుకువస్తే Extension తీసుకోవాలనే విషయం జ్ఞాపకంచేసుకోకుండా ఉన్నారు. ఇప్పటివరకు 8 సంవత్సరాల నుంచి pending గా ఉండేదానిని finalize చేయడానికి ఏ మంత్రికి ఆతృత ఒక్కరికీలేదు. కాని దీనివిషయం వచ్చే వరకీ వెంటనే చేసేయాలన్నారు. రెండు రోజులలో అయిపోవాలనే పట్టుదల చూపించారంటే దానిదీ అనుమానించ తగ్గ విషయాలు చాలా ఉన్నాయి అని తప్పు తుండా ప్రతివారు గుర్తుంచుకోవాలని మా దృష్టికి తెస్తున్నాను. Composition of the senate ఎలా ఉండాలి? కత Senate ఏర్పాటు చేసినప్పుడు 33 మంది ఉన్నారు. ఎవరినో విద్యావేత్తలను తీసుకొనిపోయి దానిలోపెడితే అభ్యంతరంలేదు, graduates దగ్గరనుంచి Lawyers' Association నుంచి Medical Association నుంచి కొన్ని colleges పెట్టి వారంతా ఉంటే సరిపోతుంది. ఇప్పుడు Principals of Colleges ఉన్నారు. ఇప్పటివరకు ఉన్న కాలేజీ ప్రెసిసిపాలు మెంబర్స్ అని ఉంది. పెనేటులో 100 మంది ఉండేదానిలో కొంతమంది ఉంటే మునిగిపోయింది. ఏమిటో తెలియదు. దానిలోకూడా తగ్గించి కొంతమందిని వీరు నియామకం చేస్తారు. అసలు ప్రెసిసిపాలు ఉండనక్కరలేదు, ప్రెసిసిపాలుకి యూనివర్సిటీనోకి సబార్డినేటు రిలేషన్స్ ఉన్నాయి. అనుకుంటే I am prepared to reconsider the position but when it is not there అప్పుడు మనం చేయవలసినది ఏమిటి? Principals ను కొంతమందిని nominate చేస్తాం అంటే ఏమిటి? కాదంటారా అక్కడ ఉన్న ఒక Constituency గా ఏర్పాటు చేసే దానిలో వీరందరూ వచ్చేటట్లుచూడండి, విద్యావేత్తలు వోటుచేయడం బాగా తెలిసినవారు వారికి proportional representations పెడితే తలక్రిందులు అయ్యేదిలేదు. అర్హుకూడా ఏమీలేదు. అట్లాచేస్తే ఏమీఉండదు, ఓరకంగా తేలుతుంది, ఈ ముగ్గు

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Ormania University (Amendment) Bill, 1965.

ఒక educationist నాకు ఒక note పంపిచారు దానిలో చూస్తే ఇంకో difficulty కూడా కనిపిస్తున్నది. ఒక కాలేజీ ఒక సంవత్సరం represent కాకపోతే ఆ interests ఎట్లా safeguard అవుతాయి? అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులు ఎలా తెలుస్తాయి అందువల్ల అరకంగా నష్టం వస్తుందన్నారు, అదే విధముగా ప్రొఫెసర్లు విషయంలో, విద్యా వేత్తల చేత సేనేటు అంతా నింపి వారంతా ఎక్కువ ఉండేటట్లు చేత దానిలో అవకతవకలు రావు. కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి కూడా యూనివర్సిటీలలో ఈరకమైన రాజకీయాలు—రాజకీయ అభిప్రాయాలు కాదు, రాజకీయ అభిప్రాయాలు భావాల రేఖండా ఏవ్యక్తీకంధరు, ఉండకూడదు. ఏమయినా విద్యను ప్రధానంగా దృష్టిలో పెట్టుకుని దాని అభివృద్ధిని కాంక్షించేటట్లుగా అయితే రాజకీయ అభిప్రాయం ఉండవలసింది అది మరొక విషయం, అది కాదు, రాజకీయ పార్టీలకు తోకలుగా పెట్టుకుని పోవడం దాని ద్వారా ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నం చేయడము యివన్నీ ఏన్నాతైతే ప్రారంభం అయినాయో అప్పుడే విద్యా విధానానికి దెబ్బతగలడం ప్రారంభమైనది అనే విషయాన్ని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను అందువల్ల వేసేటప్పుడు ఏదో ఒక basis పెట్టి ఎక్కువమంది educationists, చదువుకున్నవారు వారంతా యూనివర్సిటీలలోకి వచ్చేటట్లు ఎలక్షను సిస్టమ్ పెట్టవచ్చు. ప్రతిదానికి నామినేషను పెట్టి మీ (క్రతువ్యం) చేతిలో పెట్టుకుని అంతా కూడా మీ చుట్టూ తిప్పించుకుని ఈ సంవత్సరం వారు, ఇంకో సంవత్సరం ఇంకోడు ఈ రకంగా పెట్టవలసిన అవసరం ఎందుకు ఉండోనాకు ఏమీబోడ పడడంలేదు. అధ్యక్ష, M. L. As నుంచి యిదివరకు ఆరుగురమూ ఉండేవారము. ఇప్పుడు తొమ్మదిమందివరకు పెంచారు. అయితే M. L. As ఉండాలా అక్కర లేదా అనే సమస్య ఒకటి ఉంది నా చుట్టూ జిల్లా పరిషత్తులో పంచాయతీ సమితులలో వారంతా ఎందుకనే భావం నాలోలోపల ఉంది. దీనిలో కూడా శాసన సభ్యులు అక్కర లేదనే అభిప్రాయం వస్తే అది మరొక విషయం. ఉన్నప్పుడు 9 మందిని పెడుతూ తీసుకు వచ్చారు. ఆరుకంటే తొమ్మిది ఎక్కువగానే ఉంది. ఇంకా కొంత మంది హెచ్చుగా ఉన్నా మరేమీ నష్టం కూడా లేదు. అయితే దీనిలో అక్కడ జరిగే Administration Report గాని Financial Statement గాని మన అసెంబ్లీ ముందు ఎప్పుడైనా వచ్చిందా? ఎప్పుడైనా చర్చించామా? అసలు మన అసెంబ్లీ ముందు రావాలంటే ఒక ఎడ్యుకేషను ఓనిస్టరు చేకనో శక్రబరీ చేకనో సంతకం పెడితే సరి పోతుందా? అందువల్ల అసలు basic గా అవసరమైన విషయం అక్కడ జరుగుతున్న విషయాలు కూడా యిక్కడ చర్చకు అవకాశం కల్పించలేదు. దానికోపాలు సెనేటర్సులో కూడా నామినేటుచేసే పద్ధతి పూర్తిగా తీసిపారేయాలి. ఇంక scheduled castes అసెంబ్లీ నుంచి నామినేటు చేస్తాం అంటున్నారు నేను అదిగేది scheduled castes వారి చేత ఎన్నుకోబడిన M. L. As ఉన్నారు. వారంతా Representation యివ్వాలంటున్నారు. కనుక వారంతా దానిలో ఉండాలంటే సరి పోదా? Graduates Constituency నుంచి Council కి వచ్చినట్లుంటే వారున్నారు. ఎవరినో కొంత మందిని నామినేటు చేస్తాం అనేదానికి బదులు వారే Automatic గా

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965

ఉండాలంటే సరిపోదా : ఎందుకంటే మళ్ళా ఎలక్షను వద్దంటున్నారు కనుక వీరే దానిలో ఉండాలని నా పాయింటు. వారు ఒక విషయం కోసం ఎన్నుకోబడ్డారు రాజ్యాంగ చట్టం విషయంలో ప్రజల నిత్య జీవిత సమస్యల విషయంలో మాత్రమే ఉద్దేశించబడ్డారు. అనుమానం లేదు. ఈనాడు ఉన్నాయి కనుక దానిలో nomination మీ చేతిలో ఎందుకూ పెట్టుకోవాలో నాకు అర్థం కావడంలేదు. దానిని కూడా తప్పకుండా తీసివేయాలి. సాధ్యమైనంత వరకు అంతా కూడా ఎలక్షన్ లో వచ్చేటట్లు చేయాలి 100-125 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం నిర్ణయించ దానికి చదువు రానటువంటి వారికి వోట్లు యిచ్చి ఎన్నుకోడానికి తయారైనప్పుడు educational institutions దగ్గరికి వచ్చేసరికి "అయ్యో వారు ఎవరూ ఎన్నుకోలేరు. Graduates ఎన్నుకోలేరు" పేనేటర్లుగా వచ్చినటువంటి వారు వైస్ చాన్సలర్ ను ఎన్నుకోలేరు మీకే ఆ విజ్ఞానం ఉంది. అంతా మాలోనే భగవంతుడు క్రోడీకరించి మీ బుర్రలోనే పెట్టారు" అనే భావాలు మీలో ఎందువల్ల ప్రవేశిస్తున్నాయో నాకు అర్థం కాలేదు. అందువల్ల మనం భయపడవలసిన అవసరంలేదు. తలక్రిందులు కాస్త విశ్వవిద్యాలయాలలో పాఠపద్ధతివల్ల ఎంతనష్టం పడ్డారో మీరు (ప్రభుత్వం వారు) చెప్పలేక పోయారు ఈ కొత్త పద్ధతి ప్రవేశపెట్టిన తరువాత ఎంత నష్టం వచ్చిందో చూస్తున్నాము. రాధాకృష్ణగారు పున్నప్పుడు కానీ డాక్టరు కృష్ణాగారు ఉన్నప్పుడు కానీ అంతకు పూర్వం కానీ వారంతా ఏమీ నష్టం లేకుండా ఎడ్యూకేషనలిస్టుల ఎన్నిక అయిన తరువాత అంతా సంప్రదించుకొని వ్యవహారం నడుపుతూవచ్చారు. ఈనాడు చీలికలు రావటానికి కారణం మీరు మీరు ఆవలంబించే పద్ధతి కొంత మంది ఈయన్ను బలపరిచే కొంత మంది ఆయన్ను బలపరిచే మరికొంత మంది రిజిస్ట్రారును బల పరుస్తున్నారు. ఈ విధంగా అవకతవక పద్ధతులలో చీలికలు వచ్చి ఎన్నికల పద్ధతి సమితి రాదని ప్రతి దానిలో వామినేషన్ పద్ధతి తీసుకురావటం పవ్యంగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక పీరియడ్ విషయంలో ఇదివరకు పట్టాభిరామరావుగారు standards పడిపోతున్నాయని దీర్ఘమైన ఉపన్యాసం చేసి 5 సంవత్సరాలు చేశారు ఇప్పుడు మరల education standards పడిపోతున్నాయి కనుక 3 సం లు పెట్టా మన్నారు. అప్పుడు పడి పోయింది. ఇప్పుడు పడిపోతున్నది. వీరు ఇలా చేసి సంతకాలం పడిపోవటం ఖాయం. 3 సం. లకు ఒకసారి గవర్నమెంటు నామినేట్ చేస్తుంది. అసలు 3 సం. లు చేయవలసిన అవసరం ఏమీ వచ్చింది? ఆయన 3 సం. లో ఏమి చేయ గలుకాడు? ఒక సంవత్సరం అర్థం చేసుకోవాలి దెండో సంవత్సరం అమలు జరపటానికి ప్రయత్నిస్తే మూడవ సంవత్సరమే వెళ్ళి పోవలసి వస్తుంది. ఇక incapacity, misconduct వుంటే show cause notice ఇచ్చి తీసివేసే అధికారం వుంది. ఒక L. D. C. కో హ్యూన్ కో ఒక Asst. secretary show cause notice ఇచ్చివట్టుగా ఈయనకు show cause notice ఇస్తారుట ఈ మూడు సంవత్సరాలలో incapacity, misconduct ఎలా తెలుస్తుందో.

The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965.

10th August, 1965. 295

Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— Miscellaneous అని చెప్పుకోవాలికి ఎన్ని సంవత్సరాలు వడుతుంది?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— అసలు misconduct అప్పీల్ కాదో తెలుసుకోకుండా ఎలా నామినేట్ చేశారు? కార్పొరేషన్లలో మీరు ఏ conduct చేసి నామినేట్ చేశారు?

(ప్రీ) పి. వి. నరసింహారావు. — మంచి conduct అని.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు. — మంచి conduct అనా మళ్ళీ చూడండి మొదటి నంబర్ నుంచి misconduct లేదు. తెలుసుకోలేకపోయాడు. కళ్ళు తెరిచి వీడి చేయరు కాబట్టి ఇది చేయలేదు అనుకోవచ్చు అయితే incapacity అంటే అసమర్థుడిని నామినేట్ చేసిన నంబర్ నుంచి అయిన తరువాత ముప్పు అసమర్థుడిని అని...

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు. — 'ఇన్ కేషాపిటి' అంటే ఇన్ కంపెనెస్ అనుకొంటున్నారు. 'ఇన్ కేషబుల్' అనుకొంటున్నారు కావలసినది...

శ్రీ పిల్లల మర్రి పెంకటేశ్వరుఁడు: — 'జన్మకథానిది' అంటే 'జన్మకథానిది' అనే అనుకొంటున్నాడు

Mr. Speaker:—Physical disability

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాథం. — ఆలా మాడ్చుకొంటే బాగుంటుంది

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు:— అలాగే మార్గదామ.

శ్రీ విల్లెలమూరి వెంకటేశ్వర్లు:—కాదా వేయి విరిగి మూలదికే అది అనుకొందాం. Misscomandూరి అంటే అనుకున్నాంకర్ చూడకుండా ఎలా వేస్తారని అనేకమందిని అనేకవార్లు వేస్తున్నాము అన్నిటిలోను ఇలా వ్రాస్తున్నామా సీనియర్లు వున్నారా వారి మీద ఏమైనా పుంతే ఈయంబుల దండం ఇస్తామని అంటున్నామా L.D.C., U.D.C. చూడిరిగా డిస్మిస్ చేసినట్లు చేస్తాం అంటే చాంబర్స్ ఇన్ దిస్ కాస్ట్ ఈస్టర్న్ రిజిస్ట్రార్, Mr. Speaker! ఇవన్నీ చూసినప్పుడు డివిలో వాదనలూ మేన్యూరాలేదని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. సిండికేట్ లో ఇదవరకు D.P.L. వుండేవారు. అయినప్పటి నేటి Secretary for Education అయి వెళ్ళాడు. Secretary ఇవాళ ఇక్కడ వుంటారు, డేప్యూటీ యింకో చోట వుంటారు. అయితే అతని ప్రతినిధి వెళ్ళినక్కడ లేడు, or this గంటలు అన్నారు. వెజేట్ లోతులా D.P.L. or this గంటలు అన్నారు. వివాహానికి మీరు, మీ తండ్రులు అంటే ఎవరో ఒకరు వచ్చినట్లు, వారో వారి ప్రతినిధి అన్నప్పుడు వాడు వచ్చుతూ కాకుండా తిరుగుతూ గా వుంటే సరిపోతుంది. D.P.L. ను ఏదికేటోతుంటే ఎందుకు తొలగింతు? థాక్స్ కర్ ఎదుర్కేవనకూడా, మొదటనే పెడతాది ఎవరూ లేరు. వారు వుంటే

396 10th August, 1965.

Government Bills.

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

జాగుంటుంది. సెక్రటరీని పెటటువల్ల దానిని డిపార్టుమెంటులైజ్ చేయటం తప్ప మరొకటి కాదు. ఇక సర్వీస్ కండిషన్ చూస్తే గవర్నమెంటు గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేసింది. What a wonderful University you are creating? University క్రింద సర్వీస్ కండిషన్స్ రెగ్యులేట్ చేయటానికి అస్కారం లేకుండా L D C యో, U.D.C. యో వ్రాసిన దానిమీద Secretary సంతకం చేస్తే దానిని అమలు చేయాలి Why do you say it is autonomous? అది తీసేసి డిపార్టుమెంటుగా చేస్తే సరిపోతుంది. కొన్ని చొట్ల స్టాట్యూట్స్ అని వున్నాయి వాటిని రెగ్యులేషన్స్ అని మార్చారు. దాని ఉద్దేశం ఏమిటి? ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే దానిని డిపార్టుమెంటులైజ్ చేయటానికి ఇవి ఉపయోగపడే పద్ధతిగా కన్విస్ట్రోంది ఈనాడు దేశంలో వస్తున్న పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని వాటికి అనుకూలంగా శాసనం చేయటానికి బదులు ఎడ్యుకేషనలిస్ట్స్ ఆభిప్రాయం కాని, సెనేట్ యొక్క ఆభిప్రాయం కాని తీసికొనటానికి నిరాకరించటం చూస్తే ఎబ్ నార్మల్ బిల్లుగా కన్విస్ట్రోంది. దానిని తప్పుకుండా withdraw చేసికొని సమగ్రమైన బిల్లును కమిటీ పంపాలి కాని దానిని పాస్ చేయకూడదని, వ్యతిరేకించాలని కోరుతూ సెలవు తీసికొంటున్నాను

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — అధ్యక్ష, పదముగ్గురు గౌరవ సభ్యులు చాలా విపులముగా స్పష్టముగా రెండు వైపుల మాట్లాడినారు. వారు చెప్పినట్లువంటి వాదాలు చాలా వరకు ఒకదానికొకటి cancel out చేస్తుందని నేను అనుకుంటున్నాను. అందుకని నేను వీలైనంత త్వరలో ముఖ్యమైన విషయాల గురించి మనవిచేసి ముగిస్తాను. ఈ బిల్లులో వున్నట్లువంటి విషయాలేగాక అనేక అనుషాంగిక అనానుషాంగిక విషయాలు కూడా రావడము తటస్థించింది. అనుషాంగికమైన విషయాలను గురించి అట్లే యిక్కడ సుదీర్ఘమైన చర్చ అనవసరమని అనుకుంటున్నాను. అనానుషాంగికమైన విషయాలను గురించి ఉగడించడమే అనవసరము ఏమైన చిన్నచిన్న సవరణలు సూచనలు వున్నట్లయితే వాటిని గురించి అట్టి పట్టింపులేమీ వుండవు వాటిని Select Committee లో మనము పాషకాశముగా మాట్లాడుకోవచ్చు. అక్కడ అవసరమున్నట్లయితే అందరికీ సమంజసమవిధించిన మార్పులు చేసుకోవచ్చు. కాని ముఖ్యమైన విషయాలను గురించి మాత్రము యిక్కడ వివరించవలసి వస్తుంది అధ్యక్ష, ఈ యూనివర్సిటీ యొక్క autonomy ని గురించి గౌరవ సభ్యులనేకులు చాలా తీవ్రముగా విమర్శించారు. ఈ autonomy అంటే ఏమిటి? Autonomy అంటే ఏదో ఒక విధమైనట్లువంటి పర్యవేక్షిత స్వాతంత్ర్యము అనే ఉద్దేశముతో వారు ఉపన్యాసాలు చేశారు — అనేట్లు ఉపన్యసింపారు. ఇటీవల ఎన్ని కమీషన్లు వచ్చాయి, ఎన్ని కమిటీలు వచ్చాయి. ఏ కమిటీయొక్క సిఫారసులను మీరు అంగీకరించారని గౌరవ సభ్యులు అడుగడము కూడా జరిగింది దీనికి నేను ప్రత్యుత్తరముగా మనవిచేసేదేమంటే మనమందున్నట్లువంటి నీవేదికలు, కమీషన్లు, కమిటీలు అనేక సంవత్సరాలనుండి వస్తున్నట్లువంటివి అన్ని కూడా ఏ ఒక్క విషయములో ఒక ఆభిప్రాయాన్ని, ఒక సిఫారసును చేసినట్లు ఎక్కడ లేదు. అయితే latest గా

The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment)
Bill, 1965

The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

1961 లో వేయబడిన ఒక committee వుంది. దానికి అధ్యక్షులుగా శ్రీ కొఠారిగారు వున్నారు. అందులో సభ్యులుగా శ్రీ ఎస్ ఆర్. దాసుగారు, పైడిగారు, గోవింద రాజులుగారు, ప్రేమకృపాల్ గారు మొదలైన వారందరూ—మన దేశములో వున్న ప్రముఖ విద్యావేత్తలనిపించుకొన్న వారందరూ—వున్నారు. ఈ committee యొక్క సిఫారసులు యితీవల వచ్చాయి. ఈ subject matter గురించి దీని మనము latest అనుకొనడానికి ఎలాంటి అభ్యంతరము లేదని మనవి చేస్తున్నాము. విశ్వవిద్యాలయాలకు ఒక నమూనా చట్టాన్ని తయారు చేయడానికి కమిటీ ఏర్పాటుచేయబడింది. ఈ నమూనా చట్టము ఎలా ఉండాలి అన్న విషయము చర్చించినపుడు విశ్వవిద్యాలయాల స్వరూపము ఎలా ఉండాలనే మౌళిక విషయాలకు పోక తప్పదు. కాబట్టి యీ కమిటీ దాదాపు రెండు మూడు సంవత్సరాలు తన విచారణ సాగించి చివరకు ఒక నివేదికను సమర్పించింది. ఆ నివేదికలో ఉన్నటువంటి ముఖ్యమైన విషయాలను నేను సభవారిముందు ఉంచ దలచాను. ముఖ్యంగా అధ్యక్ష, ఈ ఆంతరంగిక స్వేచ్ఛ—ఈ autonomy వి గురించి యీ కమిటీవారు చాలా స్పష్టముగా ఒక మాట చెప్పారు. Autonomy for a University is not a matter of fundamental right as it were but is a condition for its efficient functioning and for enabling it to achieve the true ideals and aims of a University. అని అన్నారు. అంటే దేనినైతే మనము autonomy అమలుచేస్తున్నామో అదేదో మౌళికమైన హక్కుగా దానిని సాధించవలసి ఉంటుందనేమాట కాదు. దైవందిన కార్యక్రమములో అందరు సరిగా పనిచేయడానికి ఉద్దేశించబడిన పరిస్థితి మాత్రమే autonomy గాని మరొకటి కాదని వారు స్పష్టముగా చెప్పడము జరిగింది. కాబట్టి autonomy వి గురించి మనము abstract గా సిద్ధాంతికంగా చర్చలు చేసినదానికన్నా, *autonomy* అనేది ఆచరణలో ఎలా ఉంటుంది, ఎలా ఉండేనది, ఎలా ఉన్నది, ఒక చట్టము వేర్వేరు సందర్భాలలో వేర్వేరు సమయాలలో, వేర్వేరు విశ్వవిద్యాలయాలలో ఎట్లా పని చేసినదనేది చూడడము వలె విధానము అవుతుంది అని *autonomy* వి గురించి కేవలము సిద్ధాంతరీత్యా చర్చించడమువల్ల అట్టే ప్రయోజనముండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక Vice-chancellor నియామకము గురించి గౌరవ సభ్యులు కొందరు ఎట్లా చెప్పారంటే—యీ ప్రపంచములో ఎన్నిక తప్ప యింకొక పద్ధతి లేదన్నట్లు వర్ణించారు. గౌరవనీయులు Leader of the Opposition, వెంకటేశ్వర్లుగారు 'Radhakrishna Commission Report' నుండి చదివి విచ్చించారు వారు తదివిస పుటిమీద వారు చదివినటువంటి మాటలకు వెనుకముందు వున్నటువంటి పూర్వాసరాను మాత్రము నేను చదివి కొద్దిలో విచ్చిస్తాను—*Selection of the Vice-Chancellor* అనేది కీరిక—ఇందులో ఉన్నదేమంటే—*The Change from part-time honorary to full-time paid Vice-Chancellors necessarily effects both the method of their appointment and their tenure of office. Open canvassing and voting for rival candidates have been tolerable while the*

258 10th August, 1965.

Government Bills.

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

decisions were not much more than the compliment which the University can decide even so it was undignified and lead to the formation of factions. But as a means of securing of character and reputation for an arduous and highly skilled service it is to put it bluntly disastrous folly. So far as we know, no other country chooses the heads of universities by such methods. The deplorable effects of a University when the appointment of its Chief Officer becomes a prolonged intrigue for power have led many of our witnesses to urge decide that the task of choosing the Vice-Chancellor should be taken out of University's hands and given to an external body like the Public Service Commission." It is in this connection Sir, that the sentence read out by the Hon'ble Leader of Opposition occurs. When it was suggested that an outside body like the public Service Commission should be allowed or should be invited to appoint the Vice-Chancellor of a University, this Commission has said that they did not approve వారు చదివించేమంటే "And secondly that it is really a part of the University's duty to learn how to choose its own Vice-Chancellor wisely and that therefore to deprive it of its duty would be counsel of despatch" అన్న తరువాత "but we recommend that certain safeguards in the method of choosing the Vice-Chancellor should be laid down by each University in its statutes. What are these safeguards? (1) The Chancellor should appoint the Vice-Chancellor upon the recommendation of the Executive, (2) The Executive shall send specially one name only to the Chancellor, he can, of course, refer the names back but cannot initiate the appointment himself, (3) The Executive should be charged to maintain strict privacy in their deliberations concerning the appointment; (4) The whole idea of standing as a candidate for the Vice-Chancellorship must be suppressed. The Executive must in no way be limited, considering the names of the candidates, on the contrary it should regard a man's declared intention of securing the Vice-Chancellorship as prima facie, the evidence of his unfitness for that post" అదంతా చదివిన తరువాత ఎక్కడను చేసుకోవాలి out and out గా అనే ధ్వని ఎక్కడకూడా రావడములేదు. వారు ఏమి చెప్పారంటే outside authority ఎవరుకూడా appoint చేయకూడదు. Public Service Commission గాని మరెవరో గాని out side authority చేయడము లేదన్నప్పుడు ఈ విశ్వవిద్యాలయములో part and parcel గా ఉన్నటువంటి ఒక authority, appoint చేయడానికి వీలుంటుంది. But an out-side authority like Public Service Commission should not do it అని వారు చెప్పారు. అందుకని నేను మనవిచేసేదేమంటే వెంకటేశ్వర్లుగారు, ఇదేదో యూనివర్సిటీకి యిచ్చే అధికారాన్ని మీరు deprive చేస్తున్నారని, వారు, ఆందోళన వ్యక్త పరచిన ఆ sentence ను చదివారుగాని ఏ సందర్భములో ఆ sentence వచ్చింది వారు చదువలేదు. అది నేను చదివి విప్పించాను. Public Service గాని యితర ఐయటి agency గాని appoint చేయడము మంచిది కాదు.

Government Bills :

10th August, 1965. 299

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

విశ్వవిద్యాలయానికి సంబంధించిన agency కావాలి. అందుకని వారు Chancellor appoints the Vice-Chancellor అని చెప్పారు. Outside authority like the Public Service Commission should not do it అన్నారు. అందుకనే యీనాడు objection అనేది యక్కడ రావడం సబబుకాదు. Chancellor Vice-Chancellor ని appoint చేయాలనే దానిలో objection లేదు. గవర్నరును ఎందుకు చేశారు Chancellor ను అని అడిగితే అనే దానిని మనం చర్చించుకోవచ్చును. ఎందుకు చేశారు, ఎందుకు చేయాలి, దానిలో వున్నటువంటి గుణగుణాలను అన్నింటిని మనం యందులో భాగ పరిశీలించవచ్చు. Chancellor is a part and parcel of the University. It is only accidental that the Governor for the time being may be the Chancellor. In other States some other persons according to the Statute governing there might be Chancellors. Therefore in fact what I feel is, the objection of the hon members of the opposition is against making the Governor a Chancellor. The objection lies there, not here. It should lie there. It is only accidental. You can have any one. If you want to amend the Statute, if the hon. Members want in their wisdom that somebody else like the Chief Justice should be the Chancellor of the University, nothing prevents them from doing so.

అది యింకొకవోట వచ్చింది కొబ్బటి యదంతా కొంత confusion కు దారితీస్తుందేమో అని నేననుకుంటున్నాను. కొకారీ కమిటీరిపోర్టులో కూడా వారు చాలా ఖచ్చితంగా చెప్పారు.

"The Vice-Chancellor being the chief academic and executive officer of the University must enjoy the confidence of the Court as well as the Executive Council. It is important that for this key office it should be known clearly who is responsible for making the choice." అని మనం యదివరకు పానల్ ఏజన్సీ ట్రైచేజాం అది ఎందుకు వుండకూడదు. దానిలో పొరపాటు కచ్చించాయా అని కొంత మంది వ్యక్తులు పెరిపుచ్చారు. దానికి ప్రతుత్తరం యందులో వుంది. అది మనవి చేస్తాను. We feel that this responsibility should be squarely placed either on the University or on the Visitor Government. The Committee is not in favour of a procedure under which any one agency or individual can be held responsible for the choice. We do not therefore favour in its present form what is called the Delhi pattern. We therefore recommend the Delhi pattern for selecting the Vice-Chancellor. The Committee is however unable to suggest any one pattern as the most suitable one for all the Universities in India. Circumstances in different Universities, their age, stage of development, traditions and measure of success in self government may vary. Among these different modes which seem to be worth adopting, in some form or other, one is the nomination of the Vice-Chancellor by the Visitor Government. The second is the election of the Vice-Chancellor by the Court or among three persons recommended by the majority of the members

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965.

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

Executive Council The second method is in vogue in Karnatak University. ఇది వారు చెప్పింది. ఢిల్లీ పద్ధతి బాగులేదని చెప్పారు అది suggest చేయలేదని చెప్పారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు — రికమండేషన్ లేకుండా మీరు చదివిందికాని, మీరు చేసిన యా నామినేషన్ పద్ధతి గవర్నరుకాని, Government through Governor గాని చేసినదివున్నదా?

Sri P. V. Narasimha Rao — This is largely a matter of convention and tradition mostly as a Chancellor కర్నాటక యూనివర్సిటీలో వుంది యీ రెండవ పద్ధతి. అదయినా చేయండి లేకపోతే direct గా appoint అయినా చేయడం చెప్పారు.

Sri Pulajammar Venkateswarlu — Is it their recommendation that is in operation?

Sri P. V. Narasimha Rao — They have said that in no University out and out election is in operation

Mr. Speaker :—He only wants to know whether the Vice-Chancellor should be nominated by the Visitor, Government or the Governor

Sri P. V. Narasimha Rao — I have already read out Among these different modes, one is nomination of the Vice-Chancellor by the Visitor or Governor Visitor కి బదులు మనం Chancellor అన్నాం. The second is the election of the Vice Chancellor by the Court from among three persons recommended by a majority of the Executive The second method is now in vogue in Karnatak University తరువాత Vice Chancellor గురించి ఈ Chancellor గారి role యేమిటన్నది గోపాలకృష్ణయ్యగారు మరికొందరు నక్కలు ముచ్చించడం జరిగింది నేను అనుకున్నది యేమంటే—this is largely a matter of convention and tradition not merely as a Chancellor. ఇది there గవర్నరుగారు ప్రభుత్వంయొక్క సలహాను తీసుకున్న తరువాత గవర్నరు యేమి చేయాలి, యెంతవరకు పాటించాలి. పూర్తిగా పాటించడమా పాటించక పోవడమా అన్నది మన Constitution లో కూడా చెప్పబడలేదు అనేకులు అనేక అభిప్రాయాలిచ్చారు. నేను విన్నను ఒక ప్రముఖ నాయకులను, యిదివరకు Chancellor గా ఒక విశ్వవిద్యాలయానికి వుండి, గవర్నరుగా పని చేసినటువంటి వారితో యీ విషయం సంప్రదించడం ఫారి guidance కోరడం జరిగింది వారు అచ్చితంగా చెప్పారు. “గవర్నరుగారు చేయదలచుకోకపోయిన చేసేది ఏమీ లేదు నేమీ చేశాను. ఫలానా state కు గవర్నరుగా వున్నప్పుడు ఫలానా యూనివర్సిటీకి గవర్నరుమెంటు యిచ్చిన సలహా నాకు సరిగా అనిపించలేదు. నేను యింకొక వియోమకం చేయడం జరిగింది. నా వియోమకాన్ని వారు చూడారు.”

Government Bills :
The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965.
The Sri Venkateswara University (Amend-
ment) Bill, 1965
The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

10th August, 1965. 301

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—అప్పుడు Education Minister ఎవరండి :

Sri P. V. Narasimha Rao —I do not want to discuss that matter but I would like to say that there are precedents on either side.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—బహుశః బుర్గుల రామకృష్ణారావుగారు అయివుంటారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఈ ఎలిమినేషన్ ప్రోసెస్ వల్ల నన్ను క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ చేయవలసిన అవసరంలేదు. కావల్సివే నేను చెబుతున్నాను. I am prepared to disclose the name. It is not necessary here for the purpose. We may differ on that point I still maintain that this matter is largely governed by conventions, largely governed by traditions and largely governed by the personality that at the moment holds the office. దీనిమీదకూడా చాలావరకు వుంటుంది. అయితే మీరు ruling party కి అనుకూలంగా వున్నవారే ఉండాలని చెప్పి చాలాతీవ్రంగా విమర్శించారు, అది ఒక మహాపాప మయినట్లు ruling party కి వ్యతిరేకమయితే అది ఒక qualification అని చెప్పితే దానికి బహుళం లేదంటే. Vice-Chancellor అనేవారు తన విధులను యంతవరకు నిర్వర్తిస్తున్నాడు, ఎంతవరకు impartial గా విధులను అర్థంచేసుకుని పనిచేస్తున్నాడో చెప్పాలిగాని, మీకు అనుకూలమా, ప్రతి కూలమా అంటే—appoint చేసేవారు తనకు ప్రతి కూలమైనవారిని పేస్తారనుకోదామయితే అస్కారంలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Constitution లో clear గా వుంది. వారి విధుల ప్రకారం నడవవలసినదే గాని యింతేమిలేదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—'Constitution' లో గవర్నరు మాటవుందిగాని Chancellor మాటలేదు. I have got concrete instances where this has been done. I am saying this with full sense of responsibility that I have spoken to the gentleman concerned. He has told me that he has done and he had his way. We cannot categorically say that he has not done and that he cannot do.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Chancellor ఒకాయనకే power లేదంటే. గవర్నరును Chancellor చేశాం అనిచెప్పామేగాని, తాను పక్కాగాని, సచార్యుగాని మనం అనలేదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అటువంటి instance వుంది అనిచెప్పారు. ప్రతిదో ఒకే యేటా ఒకేవస్తుందని గాని, చేస్తామనిగాని నేను చెప్పడంలేదు. వారి అభిప్రాయంవారిది. వా' అభిప్రాయం నాది : దానిని కనుక కేవలం గవర్నరు appoint చేశాం అని మాత్రమే అని ఇంటర్ ప్రేట్ చేయదలచుకుంటే నేను మాత్రం చెప్పవలసినది ఏమీలేదు.

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

Sri Tenneti Viswanatham — Point of order Sir, when he mentions a name and expresses his opinion, it is only proper that he should disclose his name

Mr. Speaker.—He is only saying that there are one or more instances where the Chancellor disagreed with the executive and then appointed his own man

Sri Tenneti Viswanatham — We want to know whether that Government yielded so easily in favour of the Governor.

Mr. Speaker —The hon Minister has no objection

Sri I. V. Narasimha Rao —Very well Sir, I do not consider it necessary. ఇది అనవసరము అని చెప్పాను. మీరు చెప్పమంటే యిప్పుడే చెప్పాను.

Sri Tenneti Viswanatham —What he had said is We want to know why Government yielded so easily in favour of the Governor

Sri P. V. Narasimha Rao —I do not consider it necessary that I should disclose it I have no objection if the Hon. Speaker directs me నాకు ఏమీ అభ్యంతరంలేదు నిన్ననే మాట్లాడాను. చూడతూ వచ్చింది గనుక మనవిచేశాను. దీనికి సంబంధించినటువంటి విషయంవారు నాకు కలవడంవల్ల నేను వారిని అడగడం జరిగింది Pointed గా అవిషయాన్ని నేను అడగడం జరిగింది pointed గా వారుచెప్పడం జరిగింది కనుక నేను మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker.—There is no question of the Governor yielding to the Executive or the Executive yielding to the Governor It is a convention.

Sri Tenneti Viswanatham.— The Minister is canvassing on the basis that that particular Governor appointed and he exercised his power. The point of order I have raised is, when one mentions a name for canvassing, he has got to disclose it. Otherwise do not do it. There is nothing wrong in it.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు. —నాకు వచ్చిన information నేను చెప్పాను. దాంట్లో point of order ఏమీలేదు. దాంట్లో హక్కులకు భంగం ఏమీలేదు, మీరు చెప్పమంటే నాకు చెప్పడానికి అభ్యంతరం ఏమీలేదు.

Mr. Speaker.—If there is no serious objection, he can disclose.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : — నేను instances వున్నాయని చెప్పాను. అంతకన్నా ఏమీ చెప్పలేదు. If I further say that it is in such and such a case further questions will arise. I have personally spoken to the gentleman concerned and he personally told me that he personally did and had his own way

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

Mr. Speaker —If there be no serious objection, why not disclose?

Sri P. V. Narasimha Rao —No, it is not that way Sir

Sri Tenneti Viswanathaiah —Ah right Sir. He mentioned a particular person and he wanted to have his own way

Sri P. V. Narasimha Rao —Very well he need not rely on that.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు — Point of order raise చేశారు. వారు ఎవరో information అంతా తెలుసు కాని అది దానిపెరుగున్నట్లు చెప్పారు. అది ఏదైనావుంటే బయటపెట్టండి, ఆయన ఎవరో మేము తెలుసుకోవాలి. దానిమీద authority ఏమిటో అది అలా తెలిస్తే మాకు చాలా ఉపయోగకరంగా వుంటుంది అనే ఉద్దేశ్యంతో point of order raise చేశారు

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah — Rule 246 "Procedure when a Minister discloses source of advice or opinion given to him "

"if, in answer to a question or during debate, a Minister discloses the advice or opinion given to him by any officer of the Government or by any other person or authority, he shall ordinarily lay the relevant document or parts of document containing that opinion or advice or a summary thereof on the Table."

Mr. Speaker —With regard to any matters pending he may be giving advice. He is no longer an Officer. He is telling his experience at one time.

శ్రీ వావిలాలగోపాల కృష్ణయ్య —దాంట్లో యింకొకటి మనవిచేస్తున్నాను 'Any other person or authority' It means any officer of the Government or authority ఈ మూడింటిలో authority కాకపోతే person అవుతారు కదండి.

Mr. Speaker —If in answer to a question or during debate . .

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah —Are we in a debate?

Mr. Speaker —What else is it. The next question is document or parts of the document containing that opinion or advice, or a summary thereof shall be placed on the Table of the House. You cannot compel him to disclose. It is not a document.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : —రెండూ వున్నాయండి. Or a summary thereof .

Mr. Speaker .—Summary of the contents of the document.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : — Person యొక్క opinion చెప్పాలి. Person ఎవరో చెప్పక person యొక్క opinion చెప్పకపోతే—what is the use?

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

Sri P. V. Narasimha Rao —It is only an instance. It was a conversation in confidence between one person and another. I am not sure whether I have his consent to disclose it అంతే. Opinion ఏమీ లేదు ఇటూ జరిగింది నేను చూశాను వారు చెప్పడం జరిగింది అని నేను మనవిచేశాను. తరువాత దాన్ని discuss చేయడం బాగుండదండి. It may not be proper to have a debate. కాబట్టి దాన్ని గురించి వారి బాధ్యతతో చెబుతున్నాను. చాలా instances వున్నాయని చెబుతున్నాను.

శ్రీ విల్లెలమూరి వెంకటేశ్వర్లు :— దాన్ని పట్టుకొని ఒక పెద్ద మేధావి, high position లో వున్నటువంటి ఆయన అనుభవం ద్వారా చెప్పాడని తన opinion ను canvas చేస్తున్నారు. అటువంటిప్పుడు ఆ పేరు ఎవరో వివరాలు తెలిస్తే మేము కూడా satisfy అవుతాం. మేము కూడా పోయి వారితో discuss చేసి అది కాదు అని చెప్పే అవకాశం వుంటుంది. Why does not he allow it?

Mr. Speaker :—It is not as though in his official capacity he consulted him when he is in office. It is a private conversation. In the private conversation he gave information and gave his own opinion.

Sri Tenneti Viswanatham :—There are many things not said in the rules but belong to the realm of common sense.

Mr. Speaker :—It is quite true.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I have not taken his consent. It will disclose it after taking his consent.

Sri Tenneti Viswanatham :—The last sentence creates all this.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—Consent తీసుకో లేదని మాత్రం చెప్పాను. ఆ పరిస్థితులలో యక్కడ ఆయన పేరు చెప్పడం అనవసరం. అందులో వున్న విషయం మాత్రం చెప్పాను.

శ్రీ నంకా పత్మనాభాయణ :—మివిషయంగా Kothari Committee report యక్కడ quote చేశారు అది మాత్రం చదువ లేదు. ఆ document Table మీద పెట్టించమని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—I will ask him to pass it on to the hon. Member and he can go through it. the Law Minister can pass it on to the Members.

Sri Vanka Satyanarayana :—Not only for me Sir.

Mr. Speaker :—There is no objection. Every Member can go through it.

Government Bills :
The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965.
The Sri Venkateswara University (Amend-
ment) Bill, 1965.
The Osmania University (Amendment)
Bill 1965.

10th August, 1965. 305

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు:— ఆయన గాడిల్ ఆయనంటారు అది అందరికీ తెలిసిన విషయమే దాన్ని దాచి వేయడం కష్టమని ఏమీ లేదు.

Mr. Speaker :—I have already said, he will pass it on to the Member

Sri D. Seetharamaiah (Madanapalli) :— Mr. Speaker Sir. There was a private conversation, between the hon. Minister and a dignitary and we do not know what transpired between them. I want to know whether the hon. Minister is correctly conveying what the dignitary has told him. Unless he discloses his name, it cannot be verified. Why should he bring in such arguments. Let him disclose the name.

Sri P. V. Narasimha Rao — I have conveyed what all I can. Since I have not taken his consent, it is not proper to disclose his name.

అధ్యక్ష, యింక Vice Chancellor యొక్క పదవి కాలం గురించి తీవ్రమైనటువంటి వాదోపవాదాలు వచ్చినాయి. 5 సంవత్సరాలు ఎందుకు మార్చాలి 3 సంవత్సరాలు ఎందుకు చేకారని అడిగారు. దాన్ని గురించి కూడా 5 సంవత్సరాలు 3 సంవత్సరాలు అనేది యివమిధంగా తేలలేదు. కొందరు 3 సంవత్సరాలు పూర్తే బాగుంటుంది కొందరు 5 సంవత్సరాలు పూర్తే బాగుంటుంది అన్నారు. ఒక పెరమ్ పోగా మరొక పెరమ్ ఎందుకు? రెండు పెరములు ఎందుకు, మూడు పెరములు ఎందుకు. అతను చాలా మంచివాడు అయినట్లయితే ఎన్ని పెరములైనా యివ్వవచ్చు గదా, దానికి ప్రతిబంధకం ఎందుకు? అని అడగడం జరిగింది దానికి నేను మనవి చేసేదేమిటంటే ఆరు సంవత్సరాల వరకూ ఒకే పదవి మీద ఒక మనిషి వుండడంవల్ల సాధారణంగా మన అనుభవాలు ఏమీ చెబుతున్నాయంటే అక్కడ అతనికి ఒక వెస్టెడ్ ఇన్ బెర్స్ డెవలప్ కావచ్చు. కాబట్టి, ఒక వేళ అతను చాలా మంచివాడు, పెద్ద మనిషి, అయినట్లయితే ఆయన సేవలను మరొక విశ్వవిద్యాలయానికి మార్చడానికి ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. ఆరు సంవత్సరాల తరువాత. అయితే వెలెక్ కమిటీలో, ఈ విషయంలో ఆరు సంవత్సరాల కంటే ఎక్కువ యివ్వడానికి అవకాశం వుంటుందా, లేదా అని పరీక్షించడం అవసరం అని గౌరవ సభ్యులు కోరినట్లయితే అంతవరకూ దానిని ఫెక్సిబుల్ గా వుంచడానికి ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. కాని ప్రస్తుతం మేము అనుకున్నది ఏమంటే మూడు సంవత్సరాలలో మనిషి యొక్క సమర్థత తేలిపోతుంది ఇంకో మూడు సంవత్సరాలలో అతను చేయగలిగినంత పని చేయగలుగుతాడు. ఆ తరువాత కొంతవరకూ ఏదో వెస్టెడ్ ఇన్ బెర్స్ లాగా అక్కడ డెవలప్ అవుతుంది కాబట్టి చాలా మంచివాడు అయితే యింకొక వోటుకు మార్చడానికి అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. అది బాగుంటుంది అని మేము అనుకున్నాం. దాన్ని కావలసే మళ్ళీ ఆలోచించ వచ్చు. అందులో కొంత ఫ్లెక్సిబిలిటీ వుండడానికి ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. ఇక వెనేటు విషయానికి వస్తే—ఈ

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

సెనేటును గురించి చాలా వాదోపవాదాలు జరుగుతున్నాయి. వైస్‌చాన్సలరు అనేది కేవలం ఎలక్షన్, సెలక్షన్ అనేకాని సెనేటుగురించి అంతా విద్యా రంగానికి సంబంధించిన వారే వుండాలనీ లేక వారి మెజారిటీ వుండాలనీ, వారివల్లనే అంతా జరగాలనీ గౌరవ వ్యక్తులు శలవిచ్చారు. కాని ఆధునిక ప్రపంచంలో విశ్వవిద్యాలయాలలో ఈ విధానాన్ని ఒప్పుకోవడం లేదు. ఇంగ్లాండులో 1961-63 లో హైయ్యరు ఎడ్యుకేషనుకు ఒక కమిషను వచ్చింది. దాన్ని లార్డు రాబిన్సన్ కమిటీ అంటారు. ఇది ప్రపంచం అంతటా చాలా సుప్రసిద్ధమైన కమిటీ. ఈ నివేదిక దాదాపు ఒక మూల గ్రంథంగా, ఒక ప్రామాణికమైన గ్రంథంగా అందరూ తీసికుంటున్నారు. వారు తమ రిపోర్టులో చెప్పింది ఏమిటంటే:

"Moreover, we believe past experience to show that the universities have benefited greatly from the initiative and wisdom of lay-members on the Governing bodies where men and women of wide experience and high standing in the world of affairs can spare time and associate themselves with university activities, the universities gain from the partnership, strength and sagacity in their dealings with the outside world, and even when academic affairs are concerned lay-arbitration is a valuable resource in case of conflict. We are sure that teachers have an important contribution to make to the discussion of the non-academic affairs of the institution; and we are therefore much in favour of their adequate representation on the ultimate governing bodies. But we are in agreement with the principle of majority of lay-members on the court of the council."

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు — అద్యక్ష, నిన్ననే వారు చెప్పారు—మునిసి పాలిటీలనుంచి, పంచాయితీలనుంచి ఎన్నుకోబడిన వారు విద్యాగ్రంథం కొంచెం కూడా లేవనాడు, విద్యతో సంబంధంలేని వారు కొబ్బరి వారిని తోసేకాం అని ఇప్పుడు ఈ రిపోర్టు వట్టుకొచ్చి లేమనీ కూడా వుంటేనే బాగుంటుందని అంటున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — దాని క్రిందనే మన ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు, ఎం.ఎల్.సి.లు, ఎం.సి.లు అంతా వచ్చారండి.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు — మిగతా వాళ్లు? అందుకనే నేను నిన్ననే అడిగాను. వైదిష్.....

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — ఇక్కడ ప్రశ్న ఏమిటంటే అకడమిక్ మెజారిటీ వుండాలి. అకడమిషియన్లు వుండాలి అనే వాదం వచ్చింది. ఆ వాదాన్ని యిప్పుడు మనం గ్రహించడం లేదు. ఆధునికమైన సిద్ధాంతం అది కాదు అని చదివాను. అయితే ఇది చదివితే దీని అర్థం పంచాయితీయా, పంచాయితీ సమితియా, మునిసి పాలిటీయా అని కాదు. Once conceding that lay element is necessary to some extent, may be majority or minority, which element is to be taken as a second thing.

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965.

The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

Mr. Speaker :—Why should we limit it only to the legislators?

Sri P. V. Narasimha Rao :—That aspect can be discussed. But I am answering to the point raised by some hon. Members that there should be no lay element at all.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆ రాబిన్ రిపోర్టు మన గవర్నమెంటుగాని సెంట్రల్ గవర్నమెంటుగాని దాని బేసిక్ ప్రిన్సిపులును ఒప్పుకున్నారాదీ :

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఒప్పుకున్నారాదీ. ఈ కొఠారి రిపోర్టులోనే they have drawn in extent so from this report; they have drawn very heavily

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అట్లా అయితే మన ఎడ్యుకేషన్ సిస్టం అంతా మారుస్తారాదీ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—It is difficult to answer this cross-examination ఇప్పటి ఆధునిక విద్యారంగంలో ఆలోచనలు ఎట్లా వదుస్తున్నాయో. వాటిని గురించి వేసు చెబుతున్నాను ఒక్క ఆక్స్ ఫర్డు, కేంబ్రిడ్జి, హార్వర్డు యూనివర్సిటీలు తప్ప. ఇంగ్లాండులోవున్న అన్ని యూనివర్సిటీలలో కూడా వాటివారి పెనేట్సులో ఈ 'లే' మెజారిటీ వుండని కూడా ఇండులో చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—అట్లువద్దు. కేంబ్రిడ్జి యూనివర్సిటీలలో ఎందువల్ల మార్పులేదు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—దాన్ని గురించి ఏమి చెప్పారంటే అది మార్కు పోవడం పొరపాటు అని చెప్పడమే కాకుండా వారుగమక మార్కు పోయినట్లయితే అనతి కాలంలోనే వాటికొరకు మరొక రాయల్ కమిషను పెట్టాల్సి వస్తుంది అని కూడా చెప్పారు దాన్ని గురించి కూడా యివ్వడం జరిగింది. దాన్ని కూడా విమర్శించడం జరిగింది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—'లే' అంటే అర్థం :

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అంటే నాన్-అకడమిక్ అని.

Sri Tenneti Viswanatham :—The point I was making was not 'lay' or 'non-lay'. I was saying that they must at least be all graduates. They may be lay men in the sense that they are teachers or professors; but it does not mean that uneducated people should be drafted there. When they said, 'what is mark' I said, because it is a university, 'graduates of the university' is the limit.

Sri P. V. Narasimha Rao :—In the report I have read, no educational qualifications have been insisted upon while describing the lay elements.

Sri Tenneti Viswanatham :—I am not worried about the lay element.

The Andhra University (Amendment) Bill, 1965
The Sri Venkateswara University (Amendment) Bill, 1965
The Osmania University (Amendment) Bill, 1965.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — తరువాత అధ్యక్ష, పార్లమెంటు సభ్యులను కూడా ఎందుకు పెట్టారని అడగడం జరిగింది. వారికి సమయం వుండదు కదా, వారు ఎప్పుడకప్పుడు వచ్చి ఈ సమావేశములలో హాజరు అవడం కష్టం కదా అని. దానికి కారణం ఒకటే. మన వున్నత విద్యలో యూనివర్సిటీ గ్రాంటు కమీషనుకు చాలా ముఖ్యమైన పాత్ర వుంది ఆ యూనివర్సిటీ గ్రాంటు కమీషనుకు సంబంధించిన వ్యవహారాలన్నీ పార్లమెంటులో చర్చకు వస్తాయి కాబట్టి మన రాష్ట్రం నుంచి వెళ్ళవలసిన పార్లమెంటు సభ్యులు ఒకరో, ఇద్దరో, ముగ్గురో కనుక యూనివర్సిటీ సెనేటులో వున్నట్లయితే కొంతవరకూ యూనివర్సిటీ గ్రాంటు కమీషను చర్చల్లో వారు పాల్గొనడం, దానికి మన విశ్వవిద్యాలయాలకు కొంతవరకూ మధ్యస్థంగా వుండి కొంత కార్యక్రమం చేయడానికి, సేవ చేయడానికి వీలు వుంటుందనే వుద్దేశ్యంతో, కొంత సమస్యయం చేయడానికి వీలుంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో వాళ్ళను పెట్టడం జరిగింది అని మనవిచేస్తున్నాను తరువాత ఈ రిమువల్ గురించి కూడా చాలా తీవ్రంగా శంకించినారు గౌరవసభ్యులు ఒకరేమో హైకోర్టు జడ్జిని ఏ విధంగా తీస్తామో ఆ విధంగా ప్రొసీజరును అమలు పెట్టినట్లయితే జాగుంటుందనీ లేకపోతే ఇది ఏమంత గౌరవ ప్రధంగా లేవనీ చెప్పినారు. నేను కొన్నింటిలో కూడా జవాబు యిచ్చేటప్పుడు ఈ మాటే చెప్పినాను ఒకవేళ యిందులో వున్నటువంటి పదజాలం, తీసివేయబడేటువంటి వైస్‌చాన్సలరుగారికి కావలసిన గౌరవప్రదమైన పదజాలం ఆక్కడ లేకపోతే దాన్ని మనం మార్చుకోవచ్చు. దానికి సంబంధించిన ప్రొసీజరు ఏమైనా మనం పెట్టదలచుకుంటే మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. కాని రిమువల్ అవసరంలేదు అని యిక్కడ ఎవరితో వాదించారు—లేదు, ఆక్కడ (కొన్నింటిలో) ఒకరో యిద్దరో వాదించారు. వారికి నేను సమాధానం చెప్పాను రిమువల్ అనేది అందరికీ ఉంది ప్రతి వదలిలో వుండే ప్రతి వ్యక్తికీ అది వుంది కాని ఏ విధంగా పెట్టాలనేది కొంతవరకూ ఈ షోకాట్ నోటీసు అనేది అంత యోగ్యంగా కనిపించదు అంటే కొంతవరకూ దాని పదజాలాన్ని మార్చడానికి, దాన్ని గూర్చి వివరాలకు మళ్ళీ వెళ్ళడానికి వీలుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. రికగ్నిషను ఆఫ్ డిగ్రీస్‌ను గురించి గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పాడు—ఇండులో డీమింగు ప్రొవిజను పెట్టాలని, వారు రికగ్నైస్ చేసేసరికి చాలా అలస్యం అవుతుందనీ, ఆలోపల చాలా మందికి చాలా నష్టం కలుగుతుంది కాబట్టి ఈ చట్టం ద్వారానే దాన్ని డీమ్ చేయమని వారు చెప్పారు. వాకు అందులో ఏమీ అభ్యంతరకరమైన విషయం కనిపించడం లేదు. దాన్ని మళ్ళీ ఆలోచించి అవసరమైతే మార్పు పెట్టు కమిటీలో చేయడానికి వీలుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ చర్చలో సభ్యులు చెప్పినటువంటి విషయాలు ఇవే ఈ టి. 4 ముఖ్యమైనటువంటి విషయాలను గురించి ప్రభుత్వముయొక్క అభిప్రాయానికి ఆధారాలు ఈ రిపోర్టులు. ఇవన్నీకూడా నేను చదివ్చి పనిపించినాను ఈ రిపోర్టు లన్నింటిలో కూడా చాలా ఖచ్చితంగా దీనికి ఆధారాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఇవన్నీ చూచి, తరువాత విద్యావేత్తల సమావేశంలో వారందరివి సంప్రతించినామని నేను నిన్ననే మనవి

The Andhra University (Amendment)
ment Bill, 1965

The Sri Venkateswara University (Amend-
ment) Bill, 1965

The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965

చేశాను ఆ సమావేశములో మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ప్రముఖ విద్యా నేతలు అందరుకూడా పాల్గొన్నారు వారందరిని సంప్రదించి ఈ resolutions అన్నీ చదివి, వీలై సంతకపరకు వాటియొక్క ఆధారంపైననే ఈ సమరణలు తేబడినాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని pass చేయవలసిందిగా నేను సభవారిని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను

Mr. Speaker I shall now put the following motions to vote

The question is .

“That this House concurs in setting up a Joint Select Committee of the two Houses consisting of 24 Members (6 members from the Council and 18 members from the Assembly) to consider the Andhra University (Amendment) Bill, 1965 and that the following members of this House be nominated to the Joint Select Committee

1. Sri K. Brahmananda Reddy, Chief Minister.
2. Sri P. V. Narasimha Rao, Minister for Law.
3. Sri M.R. Appa Rao, Minister for Excise and Prohibition.
4. Sri K. Lakshminarasimha Rao
5. Sri T. Balakrishnaiah
6. Sri K. V. Narayana Reddy.
7. Sri P. Venkabhadrappa Rao
8. Sri P. Anthony Reddy
9. Sri K. K. Chandra Rao.
10. Sri T. V. Raghavulu
11. Sri C. Kulasekhara Reddi
12. Sri R. Dasaratharama Reddi
13. Sri T. K. R. Sarma.
14. Sri N. Prasada Rao.
15. Sri Nagaiiah
16. Sri Poola Subbannaiah
17. Sri C. D. Naidu
18. Sri Bhattam Sriramamurthy

The motion was adopted

Mr. Speaker —The question is :

“That this House concurs in setting up a Joint Select Committee of the two Houses consisting of 24 Members (6 members from the Council and 18 members from the Assembly) to consider the Sri

Government Bills :
The Andhra University (Amendment)
Bill, 1965.
The Sri Venkateswara University (Amend-
ment) Bill, 1965.
The Osmania University (Amendment)
Bill, 1965.

Venkateswara University Bill, 1965, and that the following members of this House be nominated to the Joint Select Committee-

1. Sri K. Brahmaiah Reddy, Chief Minister
2. Sri P. V. Narasimha Rao, Minister for Law
3. Sri M. R. Appa Rao, Minister for Excise and Prohibition
4. Sri K. Lakshminarasimha Rao
5. Sri T. Balakrishnaiah
6. Sri K. V. Narayana Reddy
7. Sri P. Veerabhadra Rao
8. Sri P. Anthony Reddy
9. Sri Kirthi Chandra Deo
10. Sri T. V. Raghavulu
11. Sri C. Kulasekhara Reddi
12. Sri R. Dasaratharama Reddi
13. Sri T. K. R. Sarma
14. Sri N. Prasada Rao
15. Sri Nagiah
16. Sri Poola Subbaiah
17. Sri C. D. Naidu
18. Sri Bhattam Sriramamurthy

The motion was adopted

Mr. Speaker —The question is

“That this House concurs in setting up a Joint Select Committee of the two Houses consisting of 24 members (6 members from the Council and 18 members from the Assembly) to consider the Osmania University (Amendment) Bill, 1965 and that the following members of this House be nominated to the Joint Select Committee -

1. Sri K. Brahmaiah Reddy, Chief Minister
2. Sri P. V. Narasimha Rao, Minister for Law
3. Sri M. R. Appa Rao, Minister for Excise and Prohibition.
4. Sri K. Lakshminarasimha Rao
5. Sri T. Balakrishnaiah.
6. Sri K. V. Narayana Reddy
7. Sri P. Veerabhadra Rao
8. Sri P. Anthony Reddi.
9. Sri Kirthi Chandra Deo.
10. Sri T. V. Raghavulu
11. Sri C. Kulasekhara Reddi
12. Sri R. Dasaratharama Reddi
13. Sri T.K.R. Sarma
14. Sri N. Prasada Rao
15. Sri Nagiah
16. Sri Poola Subbaiah.
17. Sri C. D. Naidu
18. Sri Bhattam Sriramamurthy.

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH (ANDHRA AREA) TENANTS AND RYOTS
PROTECTION (AMENDMENT) BILL, 1965

Sri N Ramachandra Reddy.—Sir, I beg to move

“That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill 1965 be read a first time.”

Mr Speaker—Motion moved

Sri N Ramachandra Reddy—This is only a simple Bill. The aims and objects of the Bill have already been enumerated, and as per the Estates Abolition Act there is provision for the landholders to evict the tenants. On the eve of the Estates Abolition Act most of the landholders tried to evict the ryots who are in occupation. So, in 1946 in the first instance legislation was brought in and again in 1949 it was re-enacted and from 1949 onwards they were extended time and again so that the ryots were given protection and with undue advantage landholders evicted all the tenants who were in occupation. As per the existing provisions, the time expires, I think, in October 1965. So, to obviate this difficulty and to give further extension this amendment has been brought forward.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు.—అధ్యక్ష, ఇప్పుడు ఈ బిల్లు ఈ రూపములో తీసుకు రావడం నిజంగా దురదృష్టకరము. ప్రభుత్వము ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతానికి కలిపి ఒక సమగ్రమైనటువంటి కొలుదారి చట్టాన్ని తీసుకువస్తామని చెప్పి వాగ్దానం చేసి, ఒక బిల్లును కూడా శాసనసభముందు పెట్టి, Joint Select Committee కి పంపి తూర్పు నేటివరకు దీనిని తీసుకురాకుండా ఆంధ్రప్రాంతములో ఉన్నటువంటి చట్టాన్ని ఈ రూపములో ప్రతి సంవత్సరము extend చేస్తూపోవడం అనేది దురదృష్టకరము. ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రాంతములో ఉండేటువంటి తెలంగాణికి ఈ చట్టమువల్ల ఎటువంటి హక్కులు రాలేదని, ఉన్న భూములు కూడా పోగొట్టుకొన్నారని మన కందరికీ తెలుసు. దానితోపాటు, ఈ మధ్య ఈ Ford Foundation వారి సలహాదారు అయినటువంటి లార్డు గిన్నీకి వశ్యమ గోదావరిజిల్లాలో దీనిని పరీక్షించి ఈ చట్టమువల్ల అసలు ఏ రూపములోకూడా కొలుదారి కరణం లేదని, అసలు వారి భూములు బాగుచేసుకోడానికి గాని, అభివృద్ధిచేసుకోడానికిగాని వారికి ధనసహాయం గాని, అప్పులుగాని దొరకడం లేదని దీనిమీద పెద్ద విమర్శ విన్న ఈవేళ ప్రతికరలో చూస్తున్నాము. ఈ పరిస్థితులు చూచినప్పుడు ప్రభుత్వము అసలు ఆ చట్టాన్ని రద్దుచేసి వెంటనే తెలంగాణా ప్రాంతములో ఉన్నటువంటి చట్టాన్ని ఆ ప్రాంతానికి వర్తింపజేయాలని శాసనసభలో మేము అనేకసార్లు సూచించడం జరిగింది అయినా ఈ చట్టాన్ని ఈ ప్రాంతములో ఉంచి దీనిని ఏ రూపములోకూడా ఆంధ్రప్రాంతానికి వర్తింపజేయకుండా, ఆ ప్రాంతములో ఉన్నటువంటి చట్టాన్ని విరువయోగకరమైన చట్టాన్ని ఎప్పటికప్పుడు extend చేస్తూ పోతున్నారు అదిరికి మనందరికీ తెలిసిందే. కేంద్రప్రభుత్వముకూడా ఇటువంటి సూచనను, సలహాను ఇచ్చిందని, అయినప్పటికి అసలు ఆ బిల్లు ఏమవుతుందో ఎప్పుడు వస్తుందో అనడానికి ప్రభుత్వమువారు తీసుకొనివస్తారో లేదో మనకు తెలియదు. వార్తలు ప్రకారం ఆ బిల్లును ఉపసంహరించుకోడానికి ప్రభుత్వము నిర్ణయించేటట్లుగా ప్రతికరలో మేము చూశాము. మరి ఆ బిల్లు అసలు ఆచరణలో ఉన్నదా లేదా,

దానిని ఉపసంహరించుకొన్నారా లేదా, దానిని తీసుకొనివస్తారా అనేది మంత్రిగారు కనీసం ఇప్పుడైనా చెప్పతారా అని మేము అశించాము దీని విషయంలో వారు ఏమీ చెప్పలేదు. ఇక తెలంగాణాలో ఉన్న చట్టాన్ని ఆంధ్ర ప్రాంతానికి వర్తింప జేయాని మా demand ను వారు చివరికి ఏ రూపములో అర్థంచేసుకొన్నారో, పరిశీలిస్తున్నారో మాకు తెలియదు. అఖిరికి తెలంగాణా రీజనల్ కమిటీలో మంత్రిగారి సమక్షంలోనే ఈ తెలంగాణాలోని చట్టాన్ని తెలంగాణాలో అమలులో ఉంచాలని అవసరం వస్తే దీనిని ఆంధ్రప్రాంతానికి విస్తృతం చేసుకోవాలి అన్న దీనిస్థానంలో ఇప్పుడు సమగ్రమైన విల్లు అనేది ఏదయితే వస్తున్నదో అది రాకుండా చూడాలని వారుకోరారు. అందువల్ల ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితి చూస్తే, ఇప్పుడు ఉన్న చట్టాన్ని 1963 అక్టోబరు వరకూ పెంచినా, లేకపోతే మనము శాసనాలు చేసుకోడానికి తాత్కాలికంగా మళ్ళీ 1967 అక్టోబరు వరకూ పెంచినప్పటికీనీ, దానివల్ల ఎట్టి ఉపయోగము ఉండదు ఉపయోగము లేనిదానిని ఇంకొక సంవత్సరం పొడిగించడంకాకుండా కనీసం ప్రభుత్వము ఒక చిన్న సవరణను ఈ శాసనసభలోనే తీసుకురావలసిందని నేను కోరుతున్నాను. అదేమిటంటే తెలంగాణా చట్టాన్ని ఆంధ్ర ప్రాంతానికికూడా విస్తృతం చేస్తూ ఈ శాసనసభలో తీసుకొనివస్తే చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది, అక్టోబరు 1966 దాకా దానిని పెంచేదానికిబదులు తెలంగాణాలో చట్టాన్ని విస్తృతం చేస్తే బాగుంటుంది నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ — దీన్ని గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి ?

శ్రీ ఎన్ ప్రసాదరావు:— దానివల్ల ఏమీ ప్రయోజనంలేదు ఇది నిరుపయోగము.

Mr. Speaker — So, is he opposing this Bill or what ?

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:— దీనిని oppose చేసినా నిరుపయోగమే, support చేసినా నిరుపయోగమే. మేము శోరినదానిమీద మంత్రిగారు ఏమీ అంటారో చెప్పితే, ఆ తరువాత మేము ఏమైనా ఒప్పుకొంటామా అనేది తెలుస్తుంది.

(Sri P. Rajagopal Naidu rose to speak)

Mr. Speaker:—No, there is no time

Sri P. Rajagopal Naidu:—We have to speak, Sir.

Mr. Speaker:—All right, to-morrow

The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on
Wednesday, the 11th August, 1965

